

NOTA VAN TOELICHTING

(22 april 2024)

Inhoudsopgave

1. Aanleiding en doel van het Besluit collectieve warmte	4
§ 1.1. Collectieve warmtevoorzieningen.....	4
§ 1.2. Kleine collectieve warmtevoorzieningen	5
§ 1.3. Verhuurders en verenigingen van eigenaars	5
§ 1.4. Warmtetransportnetten.....	5
§ 1.5. Warmteproductie en restwarmte	5
§ 1.6. Tariefregulering	6
2. Collectieve warmtevoorzieningen	6
§ 2.1. Algemeen.....	6
§ 2.2. Aanwijzing van een warmtebedrijf.....	6
2.2.1. De aanvraag tot aanwijzing warmtebedrijf	6
2.2.2. De aanvraag besluit ACM voorwaarden bekwaamheid en financiële draagkracht	6
2.2.3. De gronden voor afwijzing door ACM	7
2.2.4. Vereisten globaal kavelplan.....	8
2.2.5. De afwijzingsgronden van het college.....	8
§ 2.3. Aanwijzing van een ander warmtebedrijf dan een warmtebedrijf met een publiek meerderheidsbelang of warmtegemeenschap tijdens de ingroeiperiode	8
2.3.1. Aanwijzingsprocedure warmtebedrijf tijdens ingroeiperiode.....	8
§ 2.4. Wijziging, intrekking en overdragen van een aanwijzing	8
2.4.1. Algemeen	8
2.4.2. Wijziging aanwijzing.....	9
2.4.3. Wijziging aanwijzing bij samenvoegen warmtekavel	9
2.4.4. Procedure en voorwaarden intrekking aanwijzing failliet warmtebedrijf.....	10
2.4.5. Overdragen aanwijzing	10
§ 2.5. Verplichtingen aangewezen warmtebedrijf.....	10
2.5.1. Financiële monitoring	10
§ 2.6. Uitgewerkt kavelplan en investeringsplan	11
2.6.1. Kavelplan.....	11
2.6.2. Investeringsplan	11
§ 2.7. Leveringszekerheid.....	12
2.7.1. Algemeen	12
2.7.2. Regels over de opdracht aan anderen dan het warmtebedrijf.....	13
2.7.3. Afwijkende regels over de overdracht van een aanwijzing	14
2.7.4. Intrekking aanwijzing	14
§ 2.8. De uitstoot van broeikasgassen.....	15
2.8.1. Algemeen	15
2.8.2. Hoogte van de normen	15
2.8.3. Berekening uitstoot broeikasgassen	16
2.8.4. Aanvraag ontheffing duurzaamheidsnorm	18
2.8.5. Informatie over de uitstoot van broeikasgassen op de factuur	19
§ 2.9. Aansluiten op of afsluiten van een collectieve warmtevoorziening	19
2.9.1 informatie bij aanbod aansluitovereenkomst op collectieve warmtevoorziening	19
2.9.2 procedure bij aanbod aansluitovereenkomst op collectieve warmtevoorziening	19
§ 2.10. De levering van warmte aan verbruikers	20
§ 2.11. Meten van het verbruik van warmte.....	20

2.11.1. Kostenefficiëntie betreffende installatie warmtemeters en warmtekostenverdelers ..	20
2.11.2. Eisen functionaliteiten, installeren, beheren en uitlezen van warmtemeters	21
2.11.3. Regels ten aanzien van warmtekostenverdelers en regels over het installeren, beheren en uitlezen ervan	21
2.11.4. Regels eisen verbruiksonafhankelijke warmtekostenverdeelsystematiek	21
2.11.5. Regels over het onderzoek betrouwbaarheid van warmtemeter, warmtekostenverdeler en verbruiksonafhankelijke warmtekostenverdeelsystematiek	22
2.11.6. Meetkwaliteitsbeleid als controlesystematiek voor warmtemeters, warmtapwatermeters en warmtekostenverdelers	22
2.11.7. Regels over de administratie in verband met het installeren, vervangen, of verwijderen van een warmtemeter en warmtekostenverdeler	22
2.11.8. Regels over de beveiliging van meetgegevens van een warmtemeter en warmtekostenverdeler die op afstand uitleesbaar is	22
§ 2.12. Toegang van warmtebronnen	23
§ 2.13. Overige verplichtingen	23
2.13.1. Berekening restwaarde warmtenet en warmtetransportnet	23
2.13.2. Correctie berekening restwaarde warmtenet of warmtetransportnet	24
2.13.3. Vaststellen gestandaardiseerde activawaarde	24
2.13.4. Publicatie jaarrekening en bestuursverslag door aangewezen warmtebedrijf	24
3. Kleine collectieve warmtesystemen	25
§ 3.1. Algemeen	25
§ 3.2. Wijze van aanvraag tot ontheffing klein collectief systeem	25
§ 3.3. Ontheffing: besluit ACM	25
§ 3.4. Ontheffing: nadere regels gronden ACM	25
§ 3.5. Wijziging, intrekking en overdragen van een ontheffing	26
3.5.1. Intrekken ontheffing	26
3.5.2. Overdragen ontheffing	26
§ 3.6. Financiële monitoring warmtebedrijf met ontheffing	26
4. Verhuurders en verenigingen van eigenaars	26
§ 4.1. Algemeen	26
§ 4.2. Meldplicht en ontheffing	27
5. Warmtetransportnetten	27
§ 5.1. Algemeen	27
§ 5.2. Aanvraag aanwijzing	27
§ 5.3. ACM-besluit	28
§ 5.4. Toetsingskader	28
§ 5.5. Financiële monitoring	29
§ 5.6. Exploitatieplan en investeringsplan	29
§ 5.7. Eigen gebruik en ter beschikking stellen warmtetransportcapaciteit	29
6. Warmteproductie	30
§ 6.1. Algemeen	30
§ 6.2. Eisen over verzoek om informatie	30
§ 6.3. Kosten die in rekening kunnen worden gebracht	31
§ 6.4. Kostentransparantie restwarmte	32
§ 6.5. Eisen over leveringsovereenkomst	32
§ 6.6. Wijziging in zeggenschap	33
7. Tariefregulering	33
§ 7.1. Algemeen	33
§ 7.2. Tariefregulering levering van warmte aan kleinverbruikers door een aangewezen warmtebedrijf fase 1	33
7.2.1. Algemeen	33

7.2.2. Differentiatie maximaal tarief voor verschillende aflevertemperaturen van warmte ...	35
7.2.3. Regulering van warmte koude systemen	38
7.2.4. De eenmalige aansluitbijdrage	40
7.2.5. Afsluitbijdrage	41
7.2.6. Tarieven voor verhuur afleverset	43
7.2.7. Vaststellen van het maximale tarief van warmte voor kleinverbruikers	45
7.2.8. Eisen aan aanbod levering warmte dat afwijkt van het maximale tarief.....	49
§ 7.3. Tariefregulering levering van warmte aan kleinverbruikers door een aangewezen warmtebedrijf fase 2	50
7.3.1. Algemeen	50
7.3.2. Procedures en transparantie.....	50
7.3.3. Tarieven	51
7.3.4. Tariefformules	51
7.3.5. Toegestane kosten	52
7.3.6. Elementen van toegestane kosten.....	53
7.3.7. Normering	54
7.3.8. De weging van de norm	55
7.3.9. De basis voor de norm.....	56
7.3.10. Specifieke regels voor bepaalde kostencomponenten	57
7.3.11. Aflevertemperaturen.....	60
7.3.12. Vaste en variabele tarieven	61
7.3.13. Onderscheid naar type warmtesystemen	62
§ 7.4. Tariefregulering kleine collectieve warmtesystemen	63
§ 7.5. Tariefregulering levering van warmte aan ten hoogste 10 kleinverbruikers	63
§ 7.6. Tariefregulering voor verhuurders/VvE's die warmte doorleveren	63
§ 7.7. Tariefregulering warmtetransportnetten	64
8. Informatieverstrekking en verwerking persoonsgegevens.....	68
9. Slot- en overgangsbepalingen.....	68
§ 9.1. Algemeen.....	68
§ 9.2. Bepalen duur van de aanwijzing	68
§ 9.3. Toegang tot bestaande collectieve warmtevoorzieningen	68
§ 9.4. Ontheffing bestaande kleine collectieve warmtesystemen	69
10. Gevolgen van het Besluit collectieve warmte.....	69
§ 10.1. Regeldruktoets.....	69
§ 10.2. Uitvoerbaarheidstoets decentrale overheden	70
§ 10.3. Overig gevolgen	70

1. Aanleiding en doel van het Besluit collectieve warmte

Meer dan 90% van de woningen wordt nu met aardgas of andere fossiele energie verwarmd. Aardgas zal worden vervangen door duurzame alternatieven. Voor grofweg een derde van de gebouwde omgeving is een collectieve warmtevoorziening naar verwachting de optie met de laagste maatschappelijke kosten. Collectieve warmtevoorzieningen zijn daarmee een essentieel onderdeel van de verduurzaming in de gebouwde omgeving. Het is de doelstelling om in 2030 500.000 nieuwe aansluitingen op een collectieve warmtevoorziening in de bestaande bouw gerealiseerd te hebben ten opzichte van 2021.¹ Dit aantal kan groeien naar circa 2,6 miljoen nieuwe aansluitingen in 2050. Om de verduurzaming van de gebouwde omgeving te ondersteunen is er een wetsvoorstel opgesteld dat de huidige Warmtewet vervangt: de Wet collectieve warmte (hierna: de wet).

De wet delegeert de uitwerking van een aantal onderdelen naar het niveau van een algemene maatregel van bestuur. Met de onderhavige algemene maatregel van bestuur, het Besluit collectieve warmte (hierna: het besluit), wordt hier invulling aan gegeven. De volgende onderwerpen zijn uitgewerkt in het besluit.

§ 1.1. Collectieve warmtevoorzieningen

Om de regie van gemeenten op de warmtetransitie te verstevigen is in de wet de mogelijkheid opgenomen om een warmtebedrijf aan te wijzen voor een warmtekavel. In hoofdstuk 2 van het besluit worden nadere regels gesteld over de procedure en besluitvorming bij het aanwijzen van een warmtebedrijf en de wijziging en overdracht van de aanwijzing. Het gaat onder andere over de wijze waarop de aanvraag wordt ingediend en de criteria waarop de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) de bekwaamheid toetst. Verder wordt geregeld welke informatie aangeleverd moet worden voor de financiële monitoring van het aangewezen warmtebedrijf en wanneer sprake is van een 'significante verslechtering van de financiële situatie' van het warmtebedrijf waarbij ingrijpen vanuit ACM noodzakelijk is. Ook staan in dit hoofdstuk nadere regels over de inhoud van het globale/uitgewerkte kavelplan en het investeringsplan. Daarmee samenhangend wordt voorgeschreven hoe de ACM en het college van burgemeesters en wethouders (hierna: het college) deze plannen vaststellen.

Omdat de leveringszekerheid een kwetsbaarheid is voor collectieve warmtevoorzieningen, zijn de regels rondom leveringszekerheid in de wet aangescherpt. In dit besluit worden nadere regels gesteld over de invulling van de zogenaamde noodprocedure, waarbij de continuïteit van de warmtelevering in gevaar is en ingrijpen noodzakelijk. Het gaat daarbij met name om regels voor de invulling van de bevoegdheden van de ACM en invulling van de rol van de gemeente bij het overdragen van een aanwijzing van een Warmtebedrijf of het intrekken van die aanwijzing.

De wet beoogt warmtebedrijven te verplichten om te voldoen aan een minimaal haalbaar pad voor verduurzaming door het instellen van een prestatienorm voor de maximale uitstoot van broeikasgassen per warmtekavel. In dit besluit worden waarden vastgesteld voor de maximale uitstoot van broeikasgassen per geleverde gigajoule (hierna: GJ) warmte en worden regels vastgesteld over de manier waarop deze uitstoot moet worden berekend. Verder worden regels gesteld omtrent het verkrijgen van een tijdelijke ontheffing ten aanzien van het behalen van de norm en regels over het rapporteren over de duurzaamheid.

Er worden nadere regels gesteld over de informatie die aansluit- en leveringsovereenkomsten dienen te bevatten, alsook de wijze waarop deze worden aangeboden.

¹ Beleidsprogramma versnelling verduurzaming gebouwde omgeving (2022): <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/06/01/beleidsprogramma-versnelling-verduurzaming-gebouwde-omgeving>

Voorts stelt dit besluit regels over hoe de kosten voor warmte, waar dit kostenefficiënt is, gebaseerd worden op verbruik. Het stelt ook eisen aan warmtemeters, warmtekostenverdelers en de verbruiksonafhankelijke warmtekostenverdeelsystematiek. Verder dienen warmtekostenverdelers geplaats te worden volgens technische normen. Een kwaliteitsbeleid wordt verplicht. De kwaliteitscontrole dient plaats te vinden bij een door de minister goedgekeurd protocol. Tot slot wordt voorgeschreven wat de eisen zijn waaraan de administratie van warmtemeters en warmtekostenverdelers moet voldoen.

De warmtebedrijven waarvan de aanwijzing is gewijzigd, ingetrokken of komen te vervallen en die dientengevolge de eigendom van hun warmtenet moeten overdragen, hebben op grond van de wet recht op een vergoeding bestaande uit de marktwaarde van het warmtenet aan het einde van de overgangstermijn. In dit besluit wordt voorgeschreven dat de berekenwijze van deze marktwaarde voorgeschreven.

De wet verplicht het warmtebedrijf een jaarrekening en een bestuursverslag te publiceren. Dit besluit stelt nadere regels over de invulling van de gevraagde informatie. Het warmtebedrijf dient een minimum aan gegevens te publiceren per warmtekavel.

§ 1.2. Kleine collectieve warmtevoorzieningen

Voor kleine collectieve warmtesystemen, met een omvang tot 1500 aansluitingen, geldt in de wet een uitzondering voor de regulering van aangewezen warmtebedrijven voor collectieve warmtevoorzieningen. Om hiervoor in aanmerking te komen kunnen warmtebedrijven een ontheffing aanvragen. In hoofdstuk 3 van dit besluit worden nadere regels gesteld over de wijze waarop de aanvraag tot ontheffing wordt ingediend, de criteria waarop de ACM de bekwaamheid toetst, de termijnen van de procedure en de gronden waarop de aanvraag wordt afgewezen. Verder wordt de wijze waarop een ontheffing wordt gewijzigd en ingetrokken bepaald.

§ 1.3. Verhuurders en verenigingen van eigenaars

In de wet zijn afzonderlijke regels opgenomen voor verhuurders en verenigingen van eigenaars (hierna: VvE's), waaronder woningcorporaties. In het kader van de regierol van de gemeente in de verduurzaming van de gebouwde omgeving is het belangrijk dat het college kan beoordelen of de VvE of de verhuurder in aanmerking komt voor een ontheffing op het verbod zonder aanwijzing warmte te transporteren of te leveren. In hoofdstuk 4 van het besluit zijn regels gesteld over de informatie die aangeleverd dient te worden bij de aanvraag van verhuurders en VvE's voor een ontheffing.

§ 1.4. Warmtetransportnetten

In situaties waarin het aanbod van meerdere warmtebronnen in een regio de behoefte van één of meerdere warmtekavels structureel overstijgt en zonder aanvullende maatregelen dit overschot niet of niet op maatschappelijk optimale wijze beschikbaar gemaakt kan worden, kan de Minister voor Klimaat en Energie (hierna: de minister) op grond van de wet een onafhankelijke warmtetransportnetbeheerder aanwijzen. Er worden in dit besluit in hoofdstuk 5 nadere regels gesteld over onder andere de aanwijzing, financiële monitoring, warmtetransportinvesteringsplan, exploitatieplan van de warmtetransportbeheerder. Ook is in hoofdstuk 7 van dit besluit de tariefregulering voor warmtetransportnetten uitgewerkt, waarbij meer specifiek bepalingen zijn opgenomen over het methodebesluit, het vaststellen van de toegestane warmtetransportinkomsten en het transporttariefvoorstel.

§ 1.5. Warmteproductie en restwarmte

In de wet is een ophaalrecht voor restwarmte geïntroduceerd. In het besluit is dit nader uitgewerkt door in hoofdstuk 6 regels te stellen dat een restwarmteproducent op verzoek van een warmtebedrijf informatie dient te verstrekken over de huidige en toekomstige beschikbare restwarmtecapaciteit, de kenmerken van die capaciteit en de geschatte termijn waarop de restwarmte beschikbaar kan worden gemaakt. Verder worden regels gesteld over de kosten die voor het beschikbaar stellen van restwarmte in rekening mogen worden gebracht en de elementen

die minimaal in een overeenkomst voor restwarmtelevering opgenomen moeten worden. Ook zijn nadere regels gesteld over de melding die op grond van de wet gedaan moet worden bij de wijziging van zeggenschap in een installatie van een producent van warmte.

§ 1.6. Tariefregulering

In de wet is aangegeven dat de tariefregulering in fases ingevoerd zal worden. De eerste twee fases zijn in dit besluit nader uitgewerkt in hoofdstuk 7. Voor fase 1 tariefregulering wordt geregeld welke correcties op de gasreferentie worden ingevoerd. Verder is op een paar aanpassingen na de tariefmethodiek overgenomen zoals die is opgenomen in het huidige Warmtebesluit. Voor fase 2 worden er regels gesteld over de subcategorieën van goederen en diensten waarvoor verschillende tarieven zullen gelden, zoals verschillende temperaturen warmte. Ook wordt er geregeld op basis van welke criteria de ACM verschillende tariefformules voor verschillende typen warmtevoorzieningen mag vaststellen. Verder worden er regels gesteld over de kosten die meegenomen worden in tariefformules, zoals de elementen van kosten en welke kosten niet meegenomen worden in tarieven. Ook wordt bepaald hoe er wordt omgegaan met de bijdragen van derden, zoals subsidies en kostendekkingsbijdrage. Voorts worden nadere regels gesteld over de normering van kosten die de ACM in tariefformules zal toepassen, waarop de normen zullen worden gebaseerd. Tenslotte worden er nadere regels gesteld over de regulering van hele kleine systemen en over transparantieplichtingen.

De voorgestelde artikelen worden vervolgens per hoofdstuk nader toegelicht.

2. Collectieve warmtevoorzieningen

§ 2.1. Algemeen

Hoofdstuk 2 van de wet bevat regels omtrent de besluitvorming over en de totstandkoming en exploitatie van collectieve warmtevoorzieningen. Een gemeente kan op grond van de wet een warmtekavel vaststellen, waarvoor een warmtebedrijf met een publiek meerderheidsbelang of een warmtegemeenschap kan worden aangewezen. Gedurende de ingroeiperiode kan ook een ander warmtebedrijf dan een warmtebedrijf met een publiek meerderheidsbelang of warmtegemeenschap worden aangewezen. Een warmtebedrijf moet ten behoeve van een aanvraag voor een aanwijzing een besluit kunnen overleggen van de ACM waarin de organisatorische en technische bekwaamheid en de financiële draagkracht van het warmtebedrijf is getoetst. Na de aanwijzing dient een aangewezen warmtebedrijf een globaal en uitgewerkt kavelplan en uiteindelijk ook een investeringsplan te overleggen. De ACM voert financiële monitoring uit gedurende de aanwijzingsperiode om te borgen dat het warmtebedrijf financieel solide is. In dit hoofdstuk van de toelichting wordt ingegaan op de wijze waarop deze bepalingen zijn uitgewerkt in nadere regels.

§ 2.2. Aanwijzing van een warmtebedrijf

2.2.1. De aanvraag tot aanwijzing warmtebedrijf

De aanvraag tot aanwijzing van een warmtebedrijf met een publiek meerderheidsbelang of warmtegemeenschap wordt schriftelijk ingediend. In artikel 2.1 van dit besluit wordt bepaald dat de aanvrager de naam, het adres, het nummer van het handelsregister van de aanvrager (bedoeld in artikel 2 van de Handelsregisterwet 2007), het globaal kavelplan en het besluit ACM (zie volgende paragraaf) dient aan te leveren. Op verzoek van het college kan het globaal kavelplan worden aangevuld met een voorlopige berekening volgens de geldende technische normen die bruikbaar zijn in de berekening voor de energieprestatie van gebouwen. Dit is van belang indien er veel nieuwbouw gepland is in de warmtekavel.

2.2.2. De aanvraag besluit ACM voorwaarden bekwaamheid en financiële draagkracht

In artikel 2.2 van dit besluit wordt bepaald dat de aanvraag bij de ACM (voor het besluit of het warmtebedrijf de organisatorische en technische bekwaamheid heeft en financieel in staat zijn

wettelijke taken uit te voeren) schriftelijk ingediend wordt overeenkomstig het door de ACM ter beschikking gestelde formulier. In de aan te leveren informatie bij de aanwijzing moet middels het besluit van de ACM worden onderbouwd dat een warmtebedrijf technisch, organisatorisch en financieel in staat is te voldoen aan de wettelijke eisen. Warmtebedrijven kunnen de informatie bij meerdere aanvragen gebruiken. De technische kwaliteiten moeten wel passen bij de techniek van het globale kavelplan.

De aanvraag voor het besluit van de ACM bevat, evenals bij de aanvraag voor een aanwijzing, in ieder geval de naam, het adres en het nummer in het handelsregister van de aanvrager. Verder bevat het een beschrijving van de juridische structuur van de groep waarin per rechtspersoon en vennootschap wordt aangegeven wie daarin de zeggenschap uitoefent en wie gerechtigd is tot het resultaat. Dit is nodig om te controleren of het gaat om een warmtebedrijf met een publiek meerderheidsbelang of een warmtegemeenschap, zoals als bedoeld in artikel 2.3 van de wet. Ten behoeve van de toets tot financiële bekwaamheid dient een recente jaarrekening of openingsbalans met een accountantsverklaring te worden bijgevoegd.

De technische financiële en organisatorische kwaliteiten dienen te worden onderbouwd met:

- een beschrijving van het systeem voor kwaliteitsbeheersing van de in het globale kavelplan beschreven te leveren goederen en diensten;
- een onderbouwing waaruit blijkt dat het warmtebedrijf systemen en processen heeft om te kunnen voldoen aan de wettelijk voorgeschreven taken (artikel 2.12 van de wet), de eisen aan de factuur, betalingswijzen, klachtenprocedure en bepalingen ten aanzien van het meten van de wet;
- kopieën van contracten voor zover diensten worden ingekocht van dienstverleners en, indien het warmtebedrijf behoort tot een groep, van de andere groepsmaatschappijen waarmee het in een groep verbonden is;
- een beschrijving van de financiële kwaliteit van het warmtebedrijf waaruit blijkt dat het over een goede administratieve organisatie beschikt, met inbegrip van de financiële administratie, en een goede interne of externe controle hierop;
- stukken waaruit blijkt dat het warmtebedrijf kan voldoen aan de verplichtingen van de wet op het gebied van de regulatorische accountingregels (hierna: RAR) en de afzonderlijke boekhouding;
- een beschrijving van hoe het warmtebedrijf stuurt op de kwaliteit van informatie, de kwaliteit van het risicobeheer, de liquiditeit en financiering en de solvabiliteit en het draagkrachtvermogen in relatie tot de activiteiten zoals beschreven in het globaal kavelplan;
- de gehanteerde klachten- en geschillenregeling voor verbruikers;
- een onderbouwing van de bekwaamheden van bestuurders en de functionarissen op het gebied van de juridische naleving en risicobeheersing; door de ACM voorgeschreven rapportages of kwaliteitskeurmerken om de kwaliteit van de IT-systemen en de administratieve organisatie en interne controle inzichtelijk te maken.

Deze informatie lijkt op de eisen van de leveringsvergunning warmte uit de huidige Warmtewet.

2.2.3. De gronden voor afwijzing door ACM

In artikel 2.3 van dit besluit worden nadere regels gesteld over de gronden waarop ACM een besluit neemt of het warmtebedrijf technisch, organisatorisch en financieel in staat is om zijn taken uit te voeren. De ACM heeft verschillende afwijzingsgronden op basis waarvan besloten kan worden geen positief besluit te nemen. Allereerst de resultaten van de bekwaamheidstoets van de bestuurder, de functionaris voor juridische naleving (compliance officer) en de risicomanager (riskmanager). Daarnaast is ook het risicomanagement van het warmtebedrijf een afwijzingsgrond. Daarbij gaat het om de wijze waarop het warmtebedrijf risico's minimaliseert en hier over rapporteert. Ook de afwezigheid en de kwaliteit van een klachtensysteem, een storingsregistratie en een meerjarenonderhoudsplan is een grond voor een eventuele afwijzing. Verder zijn de aanwezigheid van een betrouwbaar IT-systeem, een deugdelijke administratieve organisatie en interne controle onderdeel van de bekwaamheidstoets van de ACM. Tot slot is de

afwezigheid van een jaarrekening of een beoordelingsverklaring van een accountant een reden tot afwijzing.

2.2.4. Vereisten globaal kavelplan

Een globaal kavelplan, wat dient te worden ingediend bij de aanvraag voor aanwijzing, wordt op grond van artikel 2.4 opgesteld in een door de ACM ter beschikking gesteld formulier. Daarbij dient een door de minister ter beschikking gesteld rekenmodel te worden gehanteerd. Het rekenmodel dient volledig transparant te zijn en het model dient te worden gebruikt voor de investeringsbeslissing. Het rekenmodel dient ook te worden gebruikt bij de uitvoer van het investeringsplan zoals bedoeld in artikel 2.15. Deze transparantie moet leiden tot meer vertrouwen, een versnelling van de ontwikkeling en beter inzicht ten behoeve van beleidsvorming. Het voornemen is dat subsidies voor collectieve warmtevoorzieningen en andere beleidsinstrumenten (zoals bijvoorbeeld het waarborgfonds, zoals toegelicht in paragraaf 15.5 van de toelichting bij de wet) ook gebruik maken van hetzelfde of afgeleide standaardrekenmodel of -rekenmodellen. Het globaal kavelplan onderscheidt zich van een uitgewerkt kavelplan, doordat het enkel een indicatieve beschrijving bevat van de elementen, genoemd in artikel 2.15 van de wet. Bovendien hoeven de leden e en g niet te worden uitgewerkt in het globaal kavelplan.

2.2.5. De afwijzingsgronden van het college

Dit besluit bevat aanvullende regels voor de gronden waarop het college een globaal kavelplan af kan wijzen (artikel 2.5 van dit besluit). In de wet staat opgenomen dat het college uitsluitend afwijzend op een aanvraag beslist indien in de eerste plaats het aannemelijk is dat de in het globaal kavelplan beschreven gevolgen voor toekomstige verbruikers redelijkerwijs niet uitvoerbaar zijn (artikel 2.7, zesde lid van de wet). In het besluit is voorgeschreven dat hiervan in ieder geval sprake is indien de aanpassing van de benodigde fysieke ruimte een onredelijk grote inspanning vergt om te kunnen voldoen aan de eisen voor de binneninstallatie. Dat betekent dat het beoogde systeem van het warmtenet niet goed past in de gebouwen. In de tweede plaats kan het college een globaal kavelplan afwijzen indien het aannemelijk is dat het globaal kavelplan voor het aangewezen warmtebedrijf redelijkerwijs niet uitvoerbaar is (artikel 2.7, zesde lid van de wet). Hiervan is in ieder geval sprake als de subsidies en eventuele fiscale faciliteiten waar in het ondernemingsplan rekening mee is gehouden komen te vervallen of wijzigen en het niet aannemelijk is dat er een goede vervanging komt.

§ 2.3. Aanwijzing van een ander warmtebedrijf dan een warmtebedrijf met een publiek meerderheidsbelang of warmtegemeenschap tijdens de ingroeiperiode

2.3.1. Aanwijzingsprocedure warmtebedrijf tijdens ingroeiperiode

Artikel 2.6 van dit besluit schrijft voor dat bij de aanwijzingsprocedure tijdens de ingroeiperiode het warmtebedrijf (dat geen publiek meerderheidsbelang heeft of een warmtegemeenschap is) grotendeels dezelfde gegevens dient aan te leveren als bij de aanwijzingsprocedure zoals hiervoor omschreven. De op grond van dit besluit gevraagde informatie en afwijzingsgronden voor de aanvraag zijn eveneens hetzelfde (op basis van de wet is de procedure wel verschillend). Het college beslist binnen acht weken na het verstrijken van de termijn waarbinnen een aanvraag voor een aanwijzing kan worden ingediend (zoals bedoeld in artikel 2.6, tweede lid van de wet). Ook voor het ACM-besluit of het warmtebedrijf technisch, organisatorisch en financieel in staat is zijn taken uit te voeren worden dezelfde beoordelingscriteria gehanteerd.

§ 2.4. Wijziging, intrekking en overdragen van een aanwijzing

2.4.1. Algemeen

Artikel 2.8 van de wet geeft regels over de wijziging van een aanwijzing waardoor de aanwijzing gaat gelden voor een gewijzigd warmtekavel. Het kan daarbij gaan om een vergroting van de warmtekavel, een verkleining van de warmtekavel of een samenvoeging van twee warmtekavels van hetzelfde warmtebedrijf.

2.4.2. Wijziging aanwijzing

Artikel 2.7 van dit besluit stelt regels over de wijze waarop de aanvraag hiervoor door het college bij ACM dient te worden ingediend en welke informatie daarbij dient te worden aangeleverd. Ook worden er regels gesteld over de termijn waarbinnen ACM een besluit dient te nemen. Verder is in artikel 2.8 van dit besluit bepaald dat voor wat betreft de afwijzingsgronden voor het genoemde besluit van de ACM overeenkomstige regels gelden zoals opgenomen in artikel 2.3.

2.4.3. Wijziging aanwijzing bij samenvoegen warmtekavel

In de wet zijn ook regels opgenomen over het bepalen van de duur van de aanwijzing in het geval het college twee warmtekavels wil samenvoegen (artikel 2.8, zesde lid van de wet). In de praktijk betekent dit dat het college de aanwijzing van een warmtebedrijf wijzigt waardoor de aanwijzing ook geldt voor een ander warmtekavel. Samenvoeging is alleen aan de orde indien voor beide warmtekavels hetzelfde warmtebedrijf is aangewezen. In zo'n geval dient er een nieuwe duur bepaald te worden voor de aanwijzing. Hiervoor wordt een methodiek toegepast waarbij stap 1 is dat het college de datum bepaalt van de minst recente aansluitovereenkomst van de laatste 10% van de leveringsaansluitingen of voorziene leveringsaansluitingen waarvoor door het aangewezen warmtebedrijf een aansluitovereenkomst heeft gesloten. Vervolgens wordt het verschil berekend tussen de datum van inwerkingtreding van dit artikel en de datum berekend bij stap 1. De duur van de aanwijzing bedraagt vervolgens 30 jaar verminderd met de duur berekend op grond van stap 2 met een minimum van 14 jaar.

Om de rekenmethodiek toe te passen, is informatie nodig over alle aansluitingen die zich bevinden op de warmtekavel van de gewijzigde aanwijzing en de gegevens van de aansluitovereenkomst. Deze informatie bevindt zich in de administratie van het warmtebedrijf. Naar verwachting zal het warmtebedrijf deze berekening uitvoeren. Het college moet wel de berekeningen kunnen controleren. Artikel 2.9 regelt dat het warmtebedrijf samen met de berekeningen op verzoek van het college de achterliggende gegevens moet overleggen. Het gaat hierbij om 1) het aantal aansluitingen binnen de warmtekavel en 2) een lijst met de gegevens van de aansluitovereenkomsten van de 10% meest recente aansluitingen. Het overleggen van de gegevens over de aansluitovereenkomsten van de overige 90% aansluitingen is niet nodig. Het is in het belang van het warmtebedrijf om de begindatum van de looptijd zo laat mogelijk vast te stellen. Het kan dus aangenomen worden dat hij altijd de gegevens van de meest recente 10% van de overeenkomsten zal overleggen. Indien de gemeente meer gegevens nodig heeft om de berekeningen te controleren, kan zij ook additionele bewijsstukken vragen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de adressen van de aansluitingen (om te bepalen of de aansluitingen zich binnen de kavel bevinden) of de aansluitovereenkomsten zelf, zodat de datum van aansluiting kan worden gecontroleerd. De gemeente mag deze informatie alleen gebruiken om de juistheid van de berekeningen te controleren.

Voor centrale aansluitingen, waarbij het warmtebedrijf warmte levert aan een partij die deze vervolgens doorlevert aan de aangesloten huishoudens, is in de wet opgenomen dat elke zelfstandige woning achter een dergelijke aansluiting als één aansluiting wordt aangemerkt. In deze situaties heeft het warmtebedrijf slechts een overeenkomst met de doorleverancier maar niet met de bewoners, en heeft hij geen informatie over het aantal zelfstandige woningen achter een centrale aansluiting. Deze informatie is beschikbaar bij doorleveranciers. Dit kunnen VvE's zijn, verhuurders, of andere warmtebedrijven. Deze partijen hebben zelf geen prikkels om informatie te geven. Artikel 2.9, tweede lid regelt dat zij verplicht zijn om op verzoek van het warmtebedrijf de informatie over het aantal zelfstandige woningen aan het warmtebedrijf door te geven. Deze informatie moet aan het warmtebedrijf worden gegeven zodat het de berekening kan uitvoeren, en daarnaast aan de gemeente zodat zij de berekeningen kan controleren. Hierbij geldt ook dat de gemeente om additionele bewijsstukken kan vragen als dit nodig is om de berekeningen te controleren.

2.4.4. Procedure en voorwaarden intrekking aanwijzing failliet warmtebedrijf

In dit besluit zijn in artikel 2.10 uitsluitend nadere regels gesteld rondom de intrekking van de aanwijzing van een warmtebedrijf waarvoor geldt dat de borging van de leveringszekerheid in gevaar is. Zie verder paragraaf 2.7.4.

2.4.5. Overdragen aanwijzing

Artikel 2.10 van de wet voorziet in de mogelijkheid voor een warmtebedrijf om het college te verzoeken om in te stemmen met de overdracht van zijn aanwijzing aan een ander warmtebedrijf. Bij dit verzoek tot instemming dient het warmtebedrijf een besluit van de ACM te overleggen waarin de ACM heeft vastgesteld dat het andere warmtebedrijf voldoende beschikt over de voor de uitvoering van zijn taken noodzakelijk organisatorische en technische bekwaamheid en voldoende financieel in staat is om die taken uit te voeren.

In dit besluit worden terzake nadere regels gesteld (artikel 2.11 en 2.12 van dit besluit). Zo is geregeld dat de aanvraag informatie moet bevatten op grond waarvan zowel het huidige warmtebedrijf als het andere warmtebedrijf waaraan de aanwijzing wordt overgedragen kan worden geïdentificeerd en op grond waarvan kan worden vastgesteld dat het andere warmtebedrijf een warmtebedrijf met een publiek meerderheidsbelang of een warmtegemeenschap is, tenzij is voldaan aan de uitzondering genoemd in artikel 2.10, derde lid van de wet. Verder is geregeld dat het college uiterlijk binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag tot instemming met de overdracht een besluit dient te nemen, waarbij het college deze termijn met maximaal 8 weken kan verlengen.

Verder is bepaald dat voor wat betreft het hiervoor genoemde besluit van de ACM regels gelden die overeenkomstig zijn met de regels omtrent een besluit van de ACM bij de aanwijzing van een warmtebedrijf. Het gaat dan om de bij de aanvraag bij de ACM te verstrekken informatie, de door de ACM te hanteren uiterlijke beslistermijnen en de door de ACM te hanteren beoordelingscriteria. Er zijn afwijkende termijnen voor de besluiten van het college en de ACM van toepassing indien de aanvraag tot instemming met een overdracht van een aanwijzing afkomstig is van een warmtebedrijf dat in surseance van betaling verkeert, failliet is verklaard of vanwege andere oorzaken op korte termijn niet in staat zal zijn om de leveringszekerheid te borgen. Deze worden toegelicht is paragraaf 2.7.3.

§ 2.5. Verplichtingen aangewezen warmtebedrijf

2.5.1. Financiële monitoring

Artikel 2.14 van de wet maakt het voor de ACM mogelijk jaarlijks de financiële situatie van het aangewezen warmtebedrijf te beoordelen en te bepalen of het aangewezen warmtebedrijf organisatorisch en technisch nog voldoende bekwaam is om de taken uit te kunnen voeren en de wettelijke verplichtingen na te komen.

Artikel 2.13 van het besluit schrijft voor dat de informatie over de organisatorische en technische bekwaamheid dient te bestaan uit een geactualiseerde versie (indien er wijzigingen zijn) van de bij de aanvraag tot aanwijzing ingeleverde informatie. De financiële situatie van het warmtebedrijf wordt beoordeeld met een solvabiliteitsprognose en een liquiditeitsprognose.

De eisen aan de solvabiliteit en liquiditeit, zoals opgenomen in artikel 2.13, tweede lid, van dit besluit zijn erop gericht om te borgen dat het warmtebedrijf aan haar taken kan blijven voldoen. De eisen aan de solvabiliteit kunnen per ministeriële regeling worden verlaagd indien sprake is van deelname aan een publiek waarborgfonds. De ondergrens die het fonds stelt geldt dan. Om de administratieve lasten te beperken hoeven de financiële prognoses niet te worden uitgevoerd indien het warmtebedrijf beschikt over een investeringswaardige kredietwaardigheid opgesteld door een erkend kredietbeoordelingsbureau, een 403-verklaring van een rechtspersoon met een dergelijke verklaring of een verklaring van een gemeente, provincie of het Rijk waarin deze heeft

verklaard dat het zich hoofdelijk aansprakelijk stelt voor de uit rechtshandelingen voortvloeiende schulden.

Indien het warmtebedrijf niet voldoet aan voornoemde eisen van solvabiliteit en liquiditeit is er sprake van een significante verslechtering van de financiële situatie. Het warmtebedrijf (of de groep waar het bedrijf toe behoort) dient deze situatie op grond van artikel 2.14 van de wet te melden. De ACM kan vervolgens op grond van 2.14, derde lid van de wet het aangewezen warmtebedrijf opdragen de organisatorische en technische bekwaamheid te verbeteren en het warmtebedrijf of de groep waar het deel van uitmaakt opdragen een plan op te stellen of maatregelen te treffen de financiële situatie te verbeteren. De ACM kan op grond van artikel 2.13, vijfde lid van dit besluit beoordelen of het warmtebedrijf onverwijld de maatregelen treft die de ACM ter verbetering van de financiële situatie heeft opgedragen.

§ 2.6. Uitgewerkt kavelplan en investeringsplan

2.6.1. Kavelplan

Artikel 2.15, eerste lid van de wet schrijft voor dat het college het aangewezen warmtebedrijf kan verzoeken om een uitgewerkt kavelplan of een wijziging van een uitgewerkt kavelplan op te stellen. Artikel 2.14 van dit besluit bepaalt dat het uitgewerkt kavelplan wordt opgesteld in een door de ACM ter beschikking gestelde formulier en de eerder beschreven rekenmodellen. Ook in deze fase dienen deze volledig transparant te zijn. De indicatieve tarieven zoals bedoeld in artikel 2.15, tweede lid van de wet worden onderbouwd met de kostencomponenten waaruit deze zijn opgebouwd en, indien deze beschikbaar zijn, met de bijbehorende indexatie-indices of openbare markt cijfers. De prijzen kunnen op deze wijze voorspelbaar meebewegen gedurende de periode tussen het vaststellen van het uitgewerkte kavelplan en het doen van een aanbod om aan te sluiten en de leveringsovereenkomsten (op basis van artikel 2.24 en artikel 2.30 van de wet). De termijn voor vaststellen van het uitgewerkt kavelplan na indienen door het college is acht weken.

2.6.2. Investeringsplan

Artikel 2.16 van de wet schrijft voor dat een aangewezen warmtebedrijf periodiek een investeringsplan voor een warmtekavel uitwerkt. Het investeringsplan bevat de voorgenomen investeringen in de aanleg, uitbreiding of vervanging van de collectieve warmtevoorziening in de betreffende warmtekavel die het aangewezen warmtebedrijf noodzakelijk acht voor de uitvoering van zijn taken. Voor het investeringsplan worden de door de minister ter beschikking gestelde rekenmodellen gebruikt. Deze dienen transparant inzichtelijk te zijn en de grondslag te vormen voor de investeringsbeslissing. Het college kan een zienswijze indienen welke de ACM betreft in de toets of de opgenomen investeringen noodzakelijk zijn om de taken op doelmatige wijze uit te voeren. Met artikel 2.15 van dit besluit wordt de frequentie waarmee een investeringsplan wordt opgesteld vastgesteld op iedere vijf jaar. Verder wordt de procedure voor totstandkoming van een investeringsplan voorgeschreven, inclusief de termijnen. Het aangewezen warmtebedrijf zendt het ontwerp-investeringsplan zowel naar het college als naar de ACM. Indien het college binnen vier weken een zienswijze indient over het ontwerp-investeringsplan, dan betreft de ACM deze zienswijze bij de toets. De ACM informeert het warmtebedrijf binnen 12 weken na ontvangst van het ontwerp-investeringsplan over de uitkomst van de toets. Het aangewezen warmtebedrijf stelt het investeringsplan vast en zendt deze naar het college en de ACM. Met dit besluit worden ook de inhoud en het aggregatieniveau van een investeringsplan voorgeschreven. Het plan is gebaseerd op een nadere uitwerking van het kavelplan. Het gebruikt de daarbij behorende ingediende rekenmodellen. Het bevat een overzicht van de technische installaties die noodzakelijk zijn voor de productie en het transport van warmte, waarbij de wettelijke normen van de uitstoot van broeikasgassen in acht worden genomen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de productie-installaties waarbij wordt ingekocht en de productie-installaties waarin wordt geïnvesteerd en wat de investeringen zijn. De investeringen worden begeleid met een globaal plan over de aanpassingen die nodig zijn om in 2050 nul kilogram CO₂ per GJ geleverde warmte uit te stoten.

§ 2.7. Leveringszekerheid

2.7.1. Algemeen

Het borgen van de continue levering van warmte aan de op een collectieve warmtevoorziening aangesloten verbruikers is een belangrijk onderdeel van de wet. In paragraaf 3.7.5 van de memorie van toelichting bij de wet is beschreven welke regels er ten aanzien van de borging van de leveringszekerheid in de wet zijn opgenomen. Daarbij is specifiek aandacht besteed aan de zogenaamde noodprocedure. Deze procedure is aan de orde indien de leveringszekerheid in gevaar is ondanks de in de wet opgenomen bepalingen die zich richten op het voorkomen van dergelijke risico's. De wet geeft de ACM bevoegdheden om te kunnen interveniëren indien de leveringszekerheid in gevaar is. Zo kan de ACM op grond van artikel 2.13 van de wet het warmtebedrijf opdragen maatregelen te treffen die zij noodzakelijk acht om de leveringszekerheid te borgen. Daarnaast kan de ACM op grond van artikel 9.6 van de wet een persoon (stille bewindvoerder) aanwijzen die opdrachten ter borging van de leveringszekerheid aan het warmtebedrijf kan verstrekken en kan de ACM op grond van artikel 9.7 van de wet personen aanwijzen die het bestuur van het warmtebedrijf vervangen indien dit wordt gerechtvaardigd door het belang van de leveringszekerheid. Indien het niet mogelijk is om de leveringszekerheid te borgen door het verstrekken van boven bedoelde opdrachten aan het warmtebedrijf kan de ACM op grond van artikel 9.5, eerste lid van de wet andere partijen dan het warmtebedrijf opdragen maatregelen te treffen waarmee de leveringszekerheid geborgd kan worden. Hierbij dient te worden aangetekend dat genoemde bevoegdheid zich niet richt op het domein van het door de gemeente aanwijzen van een warmtebedrijf als bedoeld in hoofdstuk 2 van de wet of het door de gemeente verlenen van een ontheffing aan een warmtebedrijf als bedoeld in hoofdstuk 3 van de wet. Zo heeft de ACM op grond van artikel 9.5 van de wet niet de bevoegdheid om de gemeente op te dragen om een warmtebedrijf aan te wijzen of een ontheffing te verlenen en heeft de ACM ook niet de bevoegdheid om een partij op te dragen om bij de gemeente een verzoek tot aanwijzing of ontheffing in te dienen.

De ACM heeft op grond van artikel 9.5 van de wet wel de expliciete bevoegdheid om een andere partij op te dragen om als noodwarmtebedrijf de levering van warmte aan verbruikers over te nemen van het warmtebedrijf waaraan het college een aanwijzing of ontheffing heeft gegeven. Met een dergelijke opdracht gaat de aanwijzing respectievelijk de ontheffing niet over naar dit noodwarmtebedrijf. Die aanwijzing of ontheffing blijft berusten bij het warmtebedrijf dat (tijdelijk) niet in staat is om de leveringszekerheid te borgen. Dit warmtebedrijf is op grond van artikel 9.5, vijfde lid wel verplicht om medewerking te verlenen aan het noodwarmtebedrijf dat van de ACM de opdracht heeft gekregen om de levering over te nemen. Dat betekent onder meer dat het beheer van het warmtenet zal moeten worden overgedragen aan het noodwarmtebedrijf.

Ook andere partijen hebben een rol of kunnen een rol hebben in de noodprocedure. In de eerste plaats gaat het dan om het warmtebedrijf waarbij zich de risico's voordoen. Indien dit warmtebedrijf in surseance van betaling verkeerd of failliet is verklaard heeft ook de bewindvoerder of de curator een belangrijke rol. Bij een faillissement zal de curator proberen het warmtebedrijf te verkopen, waarbij de aanwijzing of de ontheffing van het failliete warmtebedrijf over zal moeten worden gedragen aan de partij die het warmtebedrijf koopt. Het is dan aan het college om in te stemmen met deze overdracht. Zolang in genoemde situatie het failliete warmtebedrijf niet is verkocht aan een ander warmtebedrijf en de aanwijzing of ontheffing niet is overgedragen aan dit andere warmtebedrijf blijft het failliete warmtebedrijf en daarmee de curator in principe verantwoordelijk voor de borging van de leveringszekerheid.

Verder bestaat er in het kader van een noodprocedure de mogelijkheid dat de ACM gebruik maakt van haar bevoegdheid op grond van artikel 2.9, eerste lid respectievelijk artikel 3.3, eerste lid van de wet om het college te melden dat zij heeft vastgesteld dat het warmtebedrijf haar taak ten aanzien van het borgen van de leveringszekerheid niet langer kan uitvoeren. Het college is dan op grond van artikel 2.9, tweede lid respectievelijk artikel 3.3, tweede lid van de wet verplicht om een procedure tot intrekking van de aanwijzing of ontheffing te starten. Verder is in artikel 2.9, zesde

lid respectievelijk artikel 3.3, vijfde lid van de wet geregeld dat een college een plan moet opstellen waarin is beschreven hoe de levering van warmte aan verbruikers van het warmtebedrijf kan worden verzekerd indien er binnen een bij ministeriële regeling te bepalen termijn in het kader van de intrekingsprocedure aan een ander warmtebedrijf geen aanwijzing of ontheffing is verleend.

Gelet op het belang dat ook in de hierboven en in paragraaf 3.7.5 van de Memorie van Toelichting bij de wet beschreven noodprocedure de leveringszekerheid wordt geborgd, worden in dit besluit een aantal regels nader uitgewerkt.

2.7.2. Regels over de opdracht aan anderen dan het warmtebedrijf

Zoals hierboven benoemd heeft de ACM in de noodprocedure op grond van artikel 9.5, eerste lid van de wet de bevoegdheid om andere partijen dan het warmtebedrijf waaraan het college een aanwijzing of ontheffing heeft verleend op te dragen maatregelen te treffen indien deze opdracht noodzakelijk is om de leveringszekerheid te borgen. De ACM mag deze bevoegdheid alleen inzetten indien het niet mogelijk is om de leveringszekerheid te borgen door het verstrekken van opdrachten aan het warmtebedrijf dat op grond van haar taken verantwoordelijk is voor de leveringszekerheid.

In dit besluit wordt een aantal regels gesteld ten aanzien van het door de ACM verstrekken van genoemde opdrachten aan andere partijen. In de eerste plaats is bepaald dat de redelijke vergoeding voor die opdracht wordt vastgesteld in overeenstemming met de kosten die binnen de periode waarin de opdracht is verstrekt gemaakt zijn en aantoonbaar uitsluitend gepaard gaan met het uitvoeren van de opdracht van de ACM. Indien en voor zover de partij aan wie de opdracht is verleend inkomsten verkrijgt uit het uitvoeren van de opdracht worden deze inkomsten bij het vaststellen van de redelijke vergoeding in mindering gebracht op de kosten. Ter dekking van de kosten die gepaard gaan met de uitvoering van de opdracht zal de partij aan wie de opdracht is verstrekt dus in eerste instantie gebruik moeten maken van de inkomsten die hij verkrijgt met de uitvoering van de opdracht. Daarbij kan ingeval het gaat om een opdracht om als noodwarmtebedrijf de warmtelevering over te nemen worden gedacht aan de inkomsten die het noodwarmtebedrijf verkrijgt uit de levering van warmte. Alleen de aantoonbare kosten die niet worden gedekt door de uit de uitvoering van de opdracht verkregen inkomsten worden betrokken bij de vaststelling door de ACM van de redelijke vergoeding.

Indien de ACM gebruik maakt van haar bevoegdheid om een opdracht te verstrekken aan een noodwarmtebedrijf voor het overnemen van de levering van warmte is verder geregeld dat de ACM de betrokken partijen daarover informeert en met die partijen in overleg treedt. Het gaat daarbij in ieder geval om het warmtebedrijf waarvan het noodwarmtebedrijf de levering overneemt of ingeval van een faillissement de curator van dit warmtebedrijf en het college dat de aanwijzing of de ontheffing aan dit warmtebedrijf heeft verleend. Deze bepaling is opgenomen gelet op de hierboven beschreven met elkaar samenhangende rollen, taken en verantwoordelijkheden van deze partijen. Verder is bepaald dat het warmtebedrijf waarvan de levering wordt overgenomen alle voor die levering noodzakelijke gegevens van de op haar warmtenet aangesloten verbruikers op verzoek van het noodwarmtebedrijf beschikbaar stelt. Zonder de beschikking over deze gegevens zal het noodwarmtebedrijf immers niet in staat zijn om de levering aan genoemde verbruikers over te nemen. Om mogelijk (toekomstig) misbruik van de in het kader van de uitvoering van de opdracht aan het noodwarmtebedrijf verstrekte gegevens te voorkomen is bepaald dat het noodwarmtebedrijf die gegevens uitsluitend mag gebruiken ten behoeve van de uitvoering van die opdracht en voor zover dat voor de uitvoering van die opdracht noodzakelijk is. Tot besluit zijn er ten aanzien van de opdrachtverlening aan een noodwarmtebedrijf nog regels gesteld ten aanzien van het van rechtswege beëindigen van die opdracht. Het gaat om situaties waarbij de leveringszekerheid wordt geborgd doordat een ander warmtebedrijf een aanwijzing of ontheffing heeft verkregen in het kader van een overdracht van een aanwijzing of een intrekingsprocedure als bedoeld in artikel 2.9 of artikel 3.3 van de wet.

2.7.3. Afwijkende regels over de overdracht van een aanwijzing

Een warmtebedrijf waarvoor geldt dat er acute risico's zijn ten aanzien van de borging van de leveringszekerheid kan indien zij een partij heeft gevonden die haar collectieve warmtevoorziening en de betreffende aanwijzing of ontheffing wil overnemen gebruik maken van de mogelijkheid genoemd in artikel 2.10 en artikel 3.4 van de wet om het college te verzoeken om in te stemmen met de overdracht van de aanwijzing of de ontheffing. Het is in een dergelijke situatie van belang om de besluitvormingstermijnen daarbij zo beperkt mogelijk te houden. Daarom is er voorzien in aantal afwijkende bepalingen indien het warmtebedrijf dat zijn aanwijzing of ontheffing wil overdragen in surseance van betaling verkeert, failliet is verklaard of vanwege andere oorzaken op korte termijn niet in staat zal zijn om de leveringszekerheid te borgen. In de eerste plaats is geregeld dat een warmtebedrijf het bij de aanvraag tot instemming met de overdracht van een aanwijzing of ontheffing kenbaar maakt indien één van genoemde situaties op haar van toepassing is. Hetzelfde geldt bij de daaraan voorafgaande bij de ACM in te dienen aanvraag om vast te stellen of het warmtebedrijf aan wie de aanwijzing of ontheffing wordt overgedragen beschikt over de vereiste kwaliteiten.

Als uit de aanvraag tot instemming met een overdracht blijkt dat één van deze situaties van toepassing is moet de gemeente uiterlijk binnen 1 week na ontvangst van de aanvraag een besluit nemen. Deze korte termijn is van belang om de periode van onzekerheid als gevolg van leveringszekerheidsproblemen zo kort mogelijk te laten zijn en wordt mogelijk gemaakt door het feit dat het college uit hoofde van artikel 2.10 en 3.4 van de wet de aanvraag tot overdracht uitsluitend mag afwijzen indien niet is voldaan aan de vereisten ten aanzien van een publiek meerderheidsbelang of warmtegemeenschap of als het overnemende warmtebedrijf niet heeft ingestemd met deze overname.

Verder is bepaald dat de ACM uiterlijk binnen twee weken een besluit neemt over een aanvraag voor een besluit omtrent het door haar vaststellen van de kwaliteit van het warmtebedrijf aan wie de aanwijzing of de ontheffing wordt overgedragen. Ook deze korte termijn is ingegeven door het belang om de periode van onzekerheid zo kort mogelijk te houden.

2.7.4. Intrekking aanwijzing

Zoals hierboven aangegeven kan de ACM er voor kiezen om de gemeente te melden dat zij een besluit heeft genomen waarin zij heeft vastgesteld dat een warmtebedrijf niet langer aan haar taken ten aanzien van de leveringszekerheid kan voldoen. Het college is dan op grond van artikel 2.9, tweede lid respectievelijk artikel 3.3, tweede lid verplicht om de in die artikelen beschreven procedure tot intrekking van de aanwijzing respectievelijk ontheffing te starten. In het onderhavige besluit is terzake een aantal regels gesteld.

Allereerst is bepaald dat indien er sprake is van de intrekking van een aanwijzing of ontheffing van een warmtebedrijf dat in faillissement of surseance van betaling verkeert het college in overleg moet treden met de ACM, de curator of bewindvoerder en indien van toepassing het noodwarmtebedrijf waaraan de ACM een opdracht heeft gegeven op grond van artikel 9.5. Deze verplichting is vergelijkbaar en aanvullend op de hierboven toegelichte verplichting voor de ACM om betrokken partijen te informeren en daarmee in overleg te treden en is eveneens ingegeven door de eerder genoemde met elkaar samenhangende rollen, taken en verantwoordelijkheden van de betrokken partijen.

Verder is bepaald dat het college er zorg voor moet dragen dat het proces tot intrekking van de aanwijzing of ontheffing en het proces tot het in samenhang daarmee verlenen van een aanwijzing of ontheffing aan een ander warmtebedrijf goed op elkaar afgestemd moet worden. Het is immers van belang dat er gedurende deze processen steeds duidelijkheid blijft bestaan over de verantwoordelijkheden en taken van het oude en nieuwe warmtebedrijf en dat wordt voorkomen dat daar discussie of onduidelijkheid over kan ontstaan.

Daarnaast is bepaald dat indien dit aan de orde is het college er zorg voor moet dragen dat er omtrent het proces bedoeld in artikel 2.9, achtste lid van de wet waarbinnen het college een ander warmtebedrijf aanwijst afstemming plaats vindt met de curator die verantwoordelijk is voor de afwikkeling van een faillissement. Dit is van belang omdat de aanwijzing van een nieuw warmtebedrijf in het kader van het proces tot intrekking van de aanwijzing van een failliet warmtebedrijf alleen mogelijk is als op zijn minst het warmtenet van het failliete warmtebedrijf wordt overgedragen aan het nieuwe warmtebedrijf. Voor die overdracht is ingeval van een faillissement de curator verantwoordelijk.

Tot besluit zijn er ook regels gesteld over het plan dat een college ingevolge artikel 2.9, zesde lid of artikel 3.3, vijfde lid moet opstellen als er in het kader van de procedure tot intrekking van de aanwijzing of ontheffing niet binnen een bij ministeriële regeling te bepalen termijn een ander warmtebedrijf een aanwijzing of een ontheffing heeft gekregen. Het plan moet binnen twaalf weken na het verstrijken van genoemde bij ministeriële regeling te bepalen termijn opgesteld zijn en moet in ieder geval het volgende bevatten:

- a. een uitgebreide beschrijving van de alternatieve warmtevoorziening die mogelijk is;
- b. de wijze waarop deze alternatieve warmtevoorziening kan worden gerealiseerd;
- c. de verwachte kosten van het realiseren van deze alternatieve warmtevoorziening;
- d. de termijn waarbinnen deze alternatieve warmtevoorziening kan worden gerealiseerd; en
- e. de bij de realisatie te betrekken partijen en taken van die partijen.

§ 2.8. De uitstoot van broeikasgassen

2.8.1. Algemeen

Het stimuleren van een broeikasgasarme warmtevoorziening is één van de doelen van de wet. Met dit besluit wordt nadere invulling gegeven aan de hoogte en periode van de broeikasgassenormering met de bijbehorende rekenmethode (artikel 2.16), de voorwaarden van de tijdelijke ontheffing (artikel 2.17) en de regels ten aanzien van rapportage en transparantie (2.18 – 2.19).

2.8.2. Hoogte van de normen

Met dit besluit wordt in artikel 2.16 invulling gegeven aan de in artikel 2.20 van de wet opgenomen delegatiegrondslag ten aanzien van het stellen van regels over de maximale toegestane uitstoot van broeikasgassen uitgedrukt in kilogram kooldioxide-equivalenten. Daarbij is ervoor gekozen om de betreffende norm te koppelen aan de hoeveelheid warmte die jaarlijks daadwerkelijk aan de op een collectief warmtesysteem aangesloten verbruikers wordt geleverd. De eenheid van de norm is dus kilogram broeikasgassen per eenheid geleverde warmte in GJ. De hoogte van de norm is bepaald met de afspraken in het Klimaatakkoord als uitgangspunt. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de collectieve warmtesector in 2030 gemiddeld niet meer dan 18,9 kg CO₂ per geleverde warmte-eenheid (GJ) uit mag stoten. Daarnaast is het doel in 2050 om een volledig broeikasgasvrije collectieve warmtesector te realiseren. Bij het vaststellen van de hoogte van de norm is ook bezien of deze in de praktijk haalbaar is. In 2022 heeft Greenvis daar onderzoek naar gedaan, waarbij is geconstateerd dat de norm over het algemeen haalbaar is, maar dat enkele systemen uitdagingen ondervinden.² Dit kan te maken hebben met tijdelijke financiële uitdagingen zoals bij geothermie of ruimtegebrek voor de vervanging van een duurzame bron. Ook is gekeken of de norm aangescherpt kon worden. Hierbij is geconcludeerd dat met name elektriciteits-intensieve projecten die nog afhankelijk zijn van de nog gedeeltelijk fossiele elektriciteitsmix van Nederland problemen ondervinden bij een strengere norm.

De normstelling is geconsulteerd tijdens de internetconsultatie van de wet. De reacties en het mede naar aanleiding daarvan gevoerde overleg met stakeholders hebben geen aanleiding

² Greenvis (2022), Onderzoek aanscherping CO₂ normen in de Wet collectieve warmte: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/10/21/rapport-greenvis-onderzoek-aanscherping-co2-normen-in-de-wet-collectieve-warmte>

gegeven tot aanpassing van de toen geconsulteerde norm. Van belang daarbij is dat het mogelijk is om voor specifieke situaties tijdelijke ontheffingen aan te vragen (zie paragraaf 2.8.4) en dat er in dit besluit specifieke bepalingen zijn opgenomen voor de wijze waarop de aan de warmtelevering toe te rekenen broeikasgasemissie voor gecombineerde productie van warmte en elektriciteit moet worden vastgesteld (zie paragraaf 2.8.3). De broeikasgasnormering wordt nu tot 2035 vastgelegd waarbij warmtebedrijven wel via het globale kavelplan en het investeringsplan gestimuleerd worden om de strategie tot 2050 klaar te hebben. De verwachting is dat de combinatie van een langetermijnplanning en de normering tot 2035 bedrijven zowel prikkelt als duidelijkheid biedt over de verduurzamingsopgave voor collectieve warmtevoorzieningen. Het is de bedoeling om in 2030 opnieuw te kijken naar de haalbaarheid ten aanzien van de klimaatdoelstellingen en de maatregelen die warmtebedrijven moeten nemen voor verduurzaming. Op basis van deze resultaten kan de normering tussen 2030 en 2035 eventueel worden bijgesteld en kan nadere besluitvorming plaatsvinden over de jaarlijkse norm vanaf 2035.

2.8.3. Berekening uitstoot broeikasgassen

Om te kunnen bepalen of een collectieve warmtevoorziening voldoet aan de in dit besluit opgenomen maximaal toegestane uitstoot is het van belang dat wordt vastgesteld op welke wijze deze uitstoot moet worden berekend. In dit besluit worden in artikel 2.16 daarom ter invulling van de delegatiegrondslag van artikel 2.20 van de wet regels hierover vastgesteld.

Het gaat allereerst om de totale uitstoot die gedurende een kalenderjaar wordt veroorzaakt ten behoeve van de levering van warmte aan verbruikers. Om de uitstoot per GJ geleverde warmte te verkrijgen wordt deze totale uitstoot gedeeld door de totale gedurende het betreffende kalenderjaar aan verbruikers geleverde warmte uitgedrukt in GJ.

Bij het bepalen van de totale hoeveelheid uitstoot moeten de volgende onderdelen worden betrokken:

1. De broeikasgassen die als een direct gevolg van de productie van de geleverde warmte worden uitgestoten (zie definitie van directe emissies in artikel 1 van het besluit).
2. De broeikasgassen die indirect worden uitgestoten als een gevolg van de productie van energiedragers die worden ingezet voor de productie of het transport van de geleverde warmte (zie definitie van indirecte emissies in artikel 1 van dit besluit).

Bij het onder 1 genoemde onderdeel kan worden gedacht aan broeikasgassen welke vrijkomen bij de verbranding van aardgas ten behoeve van de productie van warmte. Het is daarbij niet van belang of de warmte door het warmtebedrijf wordt geproduceerd of door het warmtebedrijf wordt ingekocht bij een andere partij die deze warmte produceert. In het laatste geval is het warmtebedrijf er verantwoordelijk voor dat hij de gegevens over de uitstoot verkrijgt van de partij waarvan hij zijn warmte inkoopt en is het warmtebedrijf er verantwoordelijk voor dat die partij bij het vaststellen van de uitstoot van de door hem aan het warmtebedrijf geleverde warmte de bepalingen van de wet en het onderhavige besluit in acht neemt.

Bij het onder 2 genoemde onderdeel gaat het bijvoorbeeld om van het openbare elektriciteitsnet betrokken elektriciteit die wordt ingezet voor de productie van warmte of voor het aandrijven van pompen die nodig zijn voor het transport van warmte naar de op een collectief warmtesysteem aangesloten verbruikers. Ook bijvoorbeeld bij het gebruik van waterstof of daarvan afgeleide energiedragers voor het opwekken van warmte moet de broeikasgasuitstoot, die bij de productie van die waterstof is ontstaan, aan de geleverde warmte toegerekend worden. Indien de ingezette waterstof is geproduceerd met behulp van elektriciteit dienen de broeikasgassen die vrijkomen bij de productie van de bij de waterstofproductie ingezette elektriciteit toegerekend te worden aan de warmtelevering.

Met de bepaling dat uitsluitend de broeikasgassen die een direct gevolg zijn van de productie van de geleverde warmte of de onder punt 2 genoemde ingezette energiedrager wordt voorkomen dat ook de broeikasgassen die bijvoorbeeld gepaard gaan met de bouw van een installatie voor warmteproductie of de aanleg van een collectieve warmtevoorziening betrokken dienen te worden

bij de berekening van de uitstoot. Dit sluit aan op de methodiek in de bouwregelgeving en de methodiek die voor de monitoring voor het IPCC gebruikt wordt voor de emissies van scope 1 en 2. De scope 3 emissies blijven buiten de berekening. De aangewezen methode is dus geen volledige levenscyclusanalyse.

Indien de bij de productie van warmte vrijkomende broeikasgassen worden afgevangen en permanent worden opgeslagen, zodat ze niet in de atmosfeer komen, worden deze broeikasgassen niet uitgestoten en dus ook niet betrokken bij het vaststellen van de hoeveelheid broeikasgassen die worden uitgestoten als gevolg van de productie van warmte. De gerapporteerde gemiddelde broeikasgasuitstoot van een warmtekavel kan echter nooit negatief zijn (zie artikel 2.16, vijfde lid van het besluit).

In artikel 2.16 vierde lid is aangegeven dat als er bij de productie warmte ook andere producten geproduceerd worden, de emissie van broeikasgassen verdeeld moet worden over de verschillende producten. Dit is bijvoorbeeld het geval bij elektriciteitscentrales die ook warmte leveren. Het vierde lid geeft de algemene regel. In het achtste wordt dit verder uitgewerkt voor de gecombineerde productie van warmte en elektriciteit. Bij ministeriële regeling kan dit verder worden uitgewerkt. Er zijn nu nog weinig situaties waar de productie van warmte gecombineerd wordt met andere producten dan elektriciteit. Die zullen waarschijnlijk wel ontstaan, bijvoorbeeld bij de productie van waterstof, of bij industriële processen waarbij warmte geleverd kan worden die geen restwarmte is.

In artikel 2.16, zesde lid is geregeld dat er terzake van de broeikasgasemissie ten gevolge van het de inzet van elektriciteit voor productie, transport of levering van warmte dient te worden uitgegaan van een gemiddelde landelijke factor die jaarlijks zal worden vastgesteld. Bij het vaststellen van deze factor zal worden uitgegaan van de gemiddelde uitstoot van broeikasgassen die gepaard is gegaan met de productie van de in Nederland totaal verbruikte elektriciteit. Hiervoor wordt tot nu toe de laatst bekende waarde gebruikt die door CBS gerapporteerd wordt. Verwacht mag worden dat deze factor de komende jaren steeds verder omlaag zal gaan als gevolg van de toename van de inzet van met name uit wind en zon geproduceerde elektriciteit.

Er zijn situaties waarbij er bij de productie van de voor de warmtelevering ingezette elektriciteit geen broeikasgassen zijn uitgestoten. Het gaat om de volgende situaties:

1. De voor de warmtelevering ingezette elektriciteit wordt van het landelijke elektriciteitsnet op tijden waarop de elektriciteit aantoonbaar volledig emissievrij wordt opgewekt. Het gaat dan in de praktijk om momenten waarop de totale Nederlandse vraag naar elektriciteit wordt gedekt door volledige emissievrije vormen van elektriciteitsproductie. Bij ministeriële regeling wordt deze methode uitgewerkt.
2. Bij de voor de warmtelevering ingezette elektriciteit zijn geen broeikasgassen uitgestoten, waarbij de installatie waarmee deze elektriciteit is geproduceerd een directe fysieke verbinding heeft met de installatie waarmee met behulp van deze elektriciteit warmte wordt geproduceerd. Dit is bijvoorbeeld als de elektriciteit wordt opgewekt met een eigen PV-installatie die direct gekoppeld is met een warmtepomp. Alleen de stroom die daadwerkelijk gebruikt wordt op het moment dat er stroom geproduceerd wordt telt dan als emissievrij.

Terzake bovengenoemde situaties is in artikel 2.16, zevende lid geregeld dat er in die gevallen geen uitstoot van broeikasgassen aan de met inzet van die die elektriciteit geleverde warmte worden toegerekend.

In artikel 2.16, achtste lid van dit besluit is bepaald dat, indien warmte wordt geproduceerd in een installatie waarmee gelijktijdig ook elektriciteit wordt opgewekt, de aan de productie van warmte toe te rekenen uitstoot van broeikasgassen afhankelijk is van de vraag of de hoeveelheid geproduceerde warmte wel of geen effect heeft op de hoeveelheid geproduceerde elektriciteit.

Indien de omvang van de warmteproductie wel van invloed is op de hoeveelheid geproduceerde elektriciteit geldt op basis van onderdeel a van artikel 2.16, achtste lid dat er voor de bepaling van de aan de warmteproductie toe te rekenen uitstoot van wordt uitgegaan dat alleen het effect van de vermindering van de elektriciteitsproductie aan de warmteproductie wordt toegerekend. In dit geval is er sprake van elektriciteitsderving door warmte-opwek. Daarbij wordt er dan van uitgegaan dat deze verminderde elektriciteitsproductie moet worden gecompenseerd door eenzelfde hoeveelheid elektriciteit elders te produceren. De uitstoot die dan gepaard gaat met laatstgenoemde elektriciteitsproductie wordt toegerekend aan de warmteproductie.

Indien de omvang van de warmteproductie niet van invloed is op de hoeveelheid geproduceerde elektriciteit geldt op basis van onderdeel b van artikel 2.16, achtste lid dat allereerst de totale uitstoot van broeikasgassen wordt vastgesteld welke direct gepaard gaat met de productie van warmte en elektriciteit. In dit geval is er sprake van gecombineerde opwek zonder elektriciteitsderving. Vervolgens wordt er voor de aan de elektriciteitsproductie toe te rekenen uitstoot uitgegaan van de uitstoot van broeikasgassen indien deze elektriciteitsproductie elders zou zijn geproduceerd. De aldus berekende aan de elektriciteitsproductie toe te rekenen uitstoot wordt vervolgens in mindering gebracht op hiervoor genoemde totale uitstoot van broeikasgassen als gevolg van de gezamenlijke productie van warmte en elektriciteit. Het resultaat is dan de uitstoot die wordt toegerekend aan de geproduceerde warmte.

Tot besluit is voor wat betreft de in bovenstaande situaties aan de elders geproduceerde elektriciteit toe te rekenen broeikasgasemissies in onderdeel c van artikel 2.16, achtste lid, bepaald dat kan worden afgeweken van de jaarlijks op grond van artikel 2.16, zesde lid door de minister vast te stellen factor. Terzake zullen op grond van artikel 2.16, negende lid bij ministeriële nadere regels worden gesteld. Indien er bij gecombineerde opwek met derving gebruik zou worden gemaakt van de jaarlijks door de minister vast te stellen factor dan zou de gerapporteerde uitstoot elk jaar lager worden, zonder dat er in de installatie enige verduurzamingsmaatregel is genomen. Dat komt doordat verwachte jaarlijks toenemende verduurzaming van de landelijke elektriciteitsproductie dan via de rekenmethode ten goede zou komen aan de berekende emissie van dergelijke installaties. Daarmee zou de normstelling geen prikkel tot verduurzaming opleveren en dat is niet in lijn met de bedoelingen van de normstelling. Voor de installaties waar de warmteproductie niet ten koste gaat van de elektriciteitsproductie zou de gerapporteerde uitstoot juist elk jaar toenemen.

Er zijn verschillende alternatieven onderzocht en deze zijn met experts en stakeholders besproken. Op basis van dit onderzoek en de input van diverse stakeholders is het de bedoeling om in de genoemde ministeriële regeling te bepalen dat er in geval van gecombineerde productie van warmte en elektriciteit in de berekening moet worden uitgegaan van het Europese referentierendement en de CO₂-emissies van gascentrales. Met deze keuze is een goede balans gevonden tussen enerzijds het belang van een norm die prikkels biedt voor verdere verduurzaming van dergelijke warmtebronnen en anderzijds het belang dat de norm in combinatie met de rekenmethode in de praktijk ook haalbaar blijft.

2.8.4. Aanvraag ontheffing duurzaamheidsnorm

In artikel 2.17 zijn regels gesteld over de voorwaarden waaronder een warmtebedrijf een ontheffing kan krijgen op de broeikasgassenormering uit artikel 2.16 wanneer het voldoen aan de normering vooralsnog niet uitvoerbaar is. De ontheffing zal alleen worden verstrekt indien in de aanvraag aannemelijk kan worden gemaakt dat de verduurzaming aan het einde van de ontheffingsperiode wel gerealiseerd kan worden. Het warmtebedrijf dat de ontheffing aanvraagt dient hiertoe in de aanvraag een termijn op te nemen met een maximum van vijf jaar. Een ontheffing zal na aanvraag bij de ACM slechts worden verleend indien sprake is van één van de volgende situaties. Allereerst in het geval het vervangen van een niet-duurzame bron op het moment van aanvraag leidt tot substantieel hogere kosten per eenheid geleverde warmte in vergelijking met het vervangen na de verzochte ontheffingsperiode. Een goed voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van een geothermiebron waarvoor een bepaalde schaalgrootte nodig is, voordat

het vanuit technisch en economisch perspectief werkbaar is om deze in bedrijf te nemen. In dat geval wordt in de opstartfase tijdelijk gebruik gemaakt van gasketels. Ten tweede kan een ontheffing worden verleend indien het vervangen van de niet-duurzame bron op het moment van aanvraag niet mogelijk is, omdat sprake is van door de ACM vastgestelde tijdelijke onvoorzienbare of van derden afhankelijke niet-beïnvloedbare omstandigheden. Hiervan is in ieder geval sprake als de noodzakelijke vergunningen of toegang tot het elektriciteitsnet langer duurt dan de daarvoor geldende wettelijke termijnen. Met de gekozen benadering zullen de onzekerheden die ervoor zorgen dat voldoen aan de normering vooralsnog niet uitvoerbaar is, worden weggenomen.

2.8.5. Informatie over de uitstoot van broeikasgassen op de factuur

Dit besluit stelt in artikel 2.18 nadere regels ten behoeve van de transparantie over de duurzaamheid voor gemeente, verbruikers en de ACM. Zo moet deze informatie makkelijk toegankelijk zijn en betrouwbaar. Voor verbruikers zijn er extra eisen gesteld aan de informatie op de factuur zodat verbruikers precies kunnen zien op wat voor systeem ze aangesloten zijn. Zo krijgen zij informatie over hoeveel hernieuwbare warmtebronnen worden ingezet, hoeveel energie er jaarlijks verbruikt wordt en wat de broeikasgassenuitstoot is. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels gesteld worden over de factuur. Hierbij kan gedacht worden aan een zogenaamd warmte-etiket. Voor de informatie op de factuur is een selectie gemaakt van de meeste relevante informatie voor de verbruiker om de factuur begrijpelijk te houden. In artikel 2.19 zijn extra eisen gesteld ten aanzien van de openbaarheid van deze informatie en het delen met ACM. Deze eisen hebben als doel dat de ACM op basis van de juiste informatie kan handhaven. De betrouwbaarheid en het vereiste detailniveau van de informatie wordt onder andere geregeld doordat er aangesloten wordt bij de uitgangspunten en rekenmethoden zoals voorgeschreven in artikel 2.16 en een bij ministeriële regeling te bepalen format. Het is bijvoorbeeld niet meer mogelijk om deze informatie alleen op holding niveau aan te leveren, maar de informatie dient per warmtekavel aangeleverd te worden.

§ 2.9. Aansluiten op of afsluiten van een collectieve warmtevoorziening

2.9.1 informatie bij aanbod aansluitovereenkomst op collectieve warmtevoorziening

In artikel 2.20 van dit besluit worden er nadere regels gesteld over de informatie bij het aanbod voor de aansluiting op een collectieve warmtevoorziening. Het gaat hier om de informatie die minimaal dient te worden opgenomen in een aanbod. Het aanbod beschrijft in ieder geval of warmte geschikt is voor ruimteverwarming en (het maken van) warm tapwater, de goederen en diensten die het warmtebedrijf aanpast om de benodigde aanpassingen aan de binneninstallatie om deze geschikt te maken. Een aanbod dat is gebaseerd op een schouw bevat specifieke ruimtelijke en bouwkundige aanpassingen en indien die schouw niet heeft plaatsgevonden zijn deze aanpassingen op hoofdlijnen. Dit zal voornamelijk plaatsvinden bij een aanbod aan een gebouweigenaar op grond van lid 2.25 van de wet (de opt-out). De te verrichten werkzaamheden die noodzakelijk zijn om het gebouw te kunnen aansluiten op het warmtenet kunnen worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de gebouweigenaar of van het warmtebedrijf. De partij die bepaalde werkzaamheden uitvoert kan de verantwoordelijkheid voor instandhouding daarvan overdragen aan de andere partij. Het warmtebedrijf houdt bij de verdeling van de werkzaamheden tussen beide partijen in het aanbod de verdeling aan die in het kavelplan heeft gemaakt. Het aanbod bevat welke werkzaamheden op kosten en voor risico van de gebouweigenaar moeten worden uitgevoerd, wanneer deze moeten zijn voltooid en een realistische inschatting van de kosten. En het aanbod bevat welke goederen en diensten door het warmtebedrijf worden gerealiseerd. Het aanbod geeft hiermee een gebouweigenaar goed inzicht in de gevolgen van het aanvaarden van het aanbod en de daarmee gepaard gaande verantwoordelijkheden.

2.9.2 procedure bij aanbod aansluitovereenkomst op collectieve warmtevoorziening

In artikel 2.21 van dit besluit zijn regels opgenomen over de procedure bij het aanbod voor aansluiting op een collectieve warmtevoorziening. Het warmtebedrijf baseert de aangeboden aansluitovereenkomst op de aannames van het kavelplan voor dit type gebouw. Om het aanbod in de aansluitovereenkomst aan te laten sluiten op de specifieke omstandigheden van het gebouw,

dienen het warmtebedrijf en de gebouweigenaar in overleg te treden over: 1) de fysieke kenmerken van het gebouw en 2) over de wijze van warmtelevering indien sprake is van meerdere individuele verbruikers in het gebouw.

§ 2.10. De levering van warmte aan verbruikers

In artikel 2.22 stelt dit besluit wat de inhoud van de leveringsovereenkomst is en welke informatie het aangewezen warmtebedrijf al dan niet voorafgaand aan het sluiten van een leveringsovereenkomst aan verbruikers moet verstrekken. De invulling is gebaseerd op de energiewet en het huidige Warmtebesluit en de huidige Warmteregeling.

Het warmtebedrijf moet de opbouw van de tarieven uitwerken, inclusief alle toeslagen en belastingen. De uitwerking maakt onderscheid in variabele en vaste delen van de tarieven. De wijze, de looptijd en voorwaarden van kortingen moet zijn uitgewerkt. Het soort tarief moet duidelijk zijn. Bij een vast tariefdeel moet beschreven zijn wat de looptijd is en wat er gebeurt met het tarief na de looptijd. Bij een variabel tarief dient beschreven te worden in welke gevallen het tarief kan worden aangepast en hoe vaak er een wijziging kan plaatsvinden.

De informatie die het aangewezen warmtebedrijf al dan niet voorafgaand aan het sluiten van een leveringsovereenkomst aan verbruikers verstrekt zijn in ieder geval: de wijze van het opzeggen van de overeenkomst, inclusief de opzegtermijn. En de gevolgen van het aflopen van de overeenkomst. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels gesteld over de voorwaarden en de procedure bij opzeggen. De verbruiker dient ook geïnformeerd te worden over de klachten- en geschillenregeling.

In artikel 2.23 stelt dit besluit nadere regels over het wijzigen en opzeggen van een leveringsovereenkomst tussen een aangewezen warmtebedrijf en verbruiker. Als een leveringsovereenkomst eindigt verstrekt het warmtebedrijf de verbruiker binnen zes weken een eindafrekening. Als een leveringsovereenkomst wijzigt heeft een verbruiker zonder opgaaf van redenen het recht de overeenkomst zonder kosten te ontbinden. Dit is niet van toepassing als de wijziging van de overeenkomst een gevolg is van een wettelijke verplichtingen voor het warmtebedrijf. Een warmtebedrijf kan een verbruiker voor de opzegging van een leveringsovereenkomst alleen een opzegvergoeding in rekening brengen indien de opzegvergoeding in de overeenkomst is opgenomen. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels gesteld over de voorwaarden en de hoogte van de opzegvergoeding. Een verbruiker die de leveringsovereenkomst opzegt dient de medewerking te verlenen aan het afsluiten en/of verwijderen van de aansluiting. Onder medewerking wordt in ieder geval verstaan toegang geven tot de noodzakelijke fysieke ruimte voor de werkzaamheden. Bij een ministeriële regeling kunnen nadere regels gesteld over het wijzigen en opzeggen van een leveringsovereenkomst tussen een aangewezen warmtebedrijf en verbruiker.

§ 2.11. Meten van het verbruik van warmte

In de wet wordt als uitgangspunt gehanteerd dat een aangewezen warmtebedrijf in beginsel een warmtemeter installeert waar dat technisch haalbaar en kostenefficiënt is (artikel 2.41 van de wet). De installatie is in ieder geval technisch haalbaar en kostenefficiënt indien de bestaande warmtemeter wordt vervangen, een nieuwe leveringsaansluiting wordt gemaakt in een nieuw gebouw of een gebouw ingrijpend wordt gerenoveerd. In dit besluit wordt bepaald in welke andere situaties de installatie van een warmtemeter technisch haalbaar of kostenefficiënt is. Deze nadere regels zijn grotendeels ontleent aan artikel 8a van het Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen. In aanvulling daarop worden ook nadere regels gesteld voor de wijze waarop bepaald wordt wanneer een warmtekostenverdeler kostenefficiënt is.

2.11.1. Kostenefficiëntie betreffende installatie warmtemeters en warmtekostenverdelers

In artikel 2.24 van dit besluit wordt bepaald in welke situaties de installatie van een warmtemeter technisch haalbaar of kostenefficiënt is. Het besluit geldt zowel voor warmte als voor koude. Of de installatie van een warmtemeter kostenefficiënt is ten opzichte van een warmtekostenverdeler wordt bepaald aan de hand van de complexiteit van het leidingstelsel, in hoeverre de meting een

goede weergave geeft van het eigen verbruik, in hoeverre de eindgebruiker invloed kan uitoefenen op het warmte- koudegebruik en in hoeverre de besparing opweegt tegen de kosten van de meting aan de hand van een formule met verbruik en kosten.

In aanvulling op wat is overgenomen uit het Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen stelt dit besluit in artikel 2.25 van dit besluit nadere regels in welke situaties de installatie van een warmtekostenverdelers kostenefficiënt is. Dit is het geval indien de meting een goede weergave geeft van het eigen verbruik, de gebruiker invloed kan uitoefenen op het eigen verbruik en een warmtemeter niet kostenefficiënt is maar de binneninstallatie en afgiftesystemen van de warmte geschikt zijn voor het installeren conform de gangbare technische normen (onder andere NEN7440, NEN834).

2.11.2. Eisen functionaliteiten, installeren, beheren en uitlezen van warmtemeters

In artikel 2.26 van dit besluit worden aanvullende regels over de functionaliteiten, de installatie, het beheer en de uitlezing van warmtemeters gesteld. Warmtemeters geplaatst bij grootverbruikers en bij warmtebronnen waarvoor een financiële vergoeding per verbruik wordt betaald en met een vermogen groter dan 100kWth, gebruiken meters van met een passende technische norm op het gebied van meetprestaties, nauwkeurigheid en betrouwbaarheid (MID Klasse 1). Het gaat bijvoorbeeld om een bron waar SDE++ subsidie op zit of een warmteproducent die betaald wordt voor warmte.

De gebouweigenaar stelt een stroomaansluiting ter beschikking voor de werking van warmtemeters en warmtapwatermeters indien noodzakelijk en haalbaar, waarbij de hiermee gepaard gaande kosten voor rekening zijn van de afnemer of gebouweigenaar.

Het warmtebedrijf biedt de gebruiker inzage in de gemeten aanvoer- en retourtemperatuur op de aansluiting, waarbij in ieder geval inzichtelijk wordt gemaakt of het warmtebedrijf en de gebruiker voldoen aan de temperaturen die vastgelegd zijn in de leveringsvoorwaarden en de landelijke of lokale buitentemperatuur op het moment van meten. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de wijze waarop deze gegevens inzichtelijk worden gemaakt.

Op het niveau van de wet wordt geregeld dat de plaatsing van een warmtemeter bij warmte van een zeer lage temperatuur systeem in combinatie met een warmtepomp - waarbij de warmte nog moet worden opgewaardeerd tot bruikbare warmte - niet verplicht is. De geleverde warmte in deze situatie is namelijk niet meetbaar. Indien het demarcatiepunt achter de warmtepompen ligt en er bruikbare warmte wordt geleverd als dienst zullen er wel meters moeten worden geplaatst.

2.11.3. Regels ten aanzien van warmtekostenverdelers en regels over het installeren, beheren en uitlezen ervan

In artikel 2.27 van dit besluit worden aanvullende regels gesteld op het gebied van het installeren, beheren en uitlezen van warmtekostenverdelers en andere technische voorzieningen voor benadering, meting of registratie van het aandeel van de individuele gebruiker in het totale verbruik. Warmtekostenverdelers worden geïnstalleerd aan de hand gangbare technische normen. Dat zijn onder andere de NEN7440 en NEN834. Bij vervanging zorgt de het warmtebedrijf dat de nieuwe voorzieningen van een type zijn waarvan een onafhankelijke deskundige aan de hand van daarvoor de gangbare technische normen de deugdelijkheid heeft vastgesteld. Indien het warmtebedrijf constateert dat de warmtekostenverdelers van een eindgebruiker gezamenlijk geen verbruik doorgeven, verifieert het warmteleveringsbedrijf de reden hiervan. Hiermee wordt gecontroleerd of er sprake is van technische fouten of fraude, en wordt voorkomen dat andere bewoners de kosten moeten betalen. De ACM kan nadere regels stellen ten aanzien van het installeren, beheren en uitlezen van warmtekostenverdelers.

2.11.4. Regels eisen verbruiksonafhankelijke warmtekostenverdeelsystematiek

De verbruiksonafhankelijke warmtekostenverdeelsystematiek wordt aan de hand van daarvoor gangbare technische normen toegepast (artikel 2.28 van dit besluit). Bijvoorbeeld de NEN7440

waarbij onder andere de verdeelsleutel(s) en de verdeelgrondslag(en) exclusief het meetsysteem bruikbaar zijn voor een verbruiksonafhankelijke warmtekostenverdeelsystematiek. De ACM kan nadere regels stellen ten aanzien van het toepassen van de verbruiksonafhankelijke warmtekostenverdeelsystematiek.

2.11.5. Regels over het onderzoek betrouwbaarheid van warmtemeter, warmtekostenverdeler en verbruiksonafhankelijke warmtekostenverdeelsystematiek

Op verzoek van eindgebruiker(s) laat het warmtebedrijf door een onafhankelijke deskundige onderzoek uitvoeren naar de mate waarin de verbruiksonafhankelijke kostenverdeelsystematiek voldoet aan de daaraan gestelde eisen (artikel 2.29 van dit besluit). Ook de werking van de warmtekostenverdeler of de toegepaste norm en wijze van kostenverdeling kan gecontroleerd worden. Indien uit onderzoek blijkt dat de wijze van kostenverdeling voldoet aan de normen maakt het warmtebedrijf een herberekening en past een financiële correctie toe.

2.11.6. Meetkwaliteitsbeleid als controlesystematiek voor warmtemeters, warmtapwatermeters en warmtekostenverdelers

Artikel 2.30 van dit besluit schrijft voor dat elk warmtebedrijf een meetkwaliteitsbeleid toepast. Hierbij wordt in ieder geval beschreven hoe de kwaliteit van warmtemeters, warmtapwatermeters en warmtekostenverdelers periodiek gecontroleerd wordt. Ook beschrijft het beleidsdocument hoe de ijking van warmtemeters, warmtapwatermeters en warmtekostenverdelers op verzoek van de eindgebruiker plaatsvindt. Verder bevat het een beschrijving hoe de wissel van warmtemeters, warmtapwatermeters en warmtekostenverdelers plaatsvindt. Tot slot bevat dient te worden aangegeven hoe het onderhoud van warmtemeters, warmtapwatermeters en warmtekostenverdelers plaatsvindt. Bij ministeriële regeling kunnen nadere eisen worden gesteld aan het toe te passen meetkwaliteitsbeleid. De kwaliteitscontrole dient plaats te vinden bij een door de minister goedgekeurd protocol. Hiermee komt een wettelijk basis voor de rol van de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur bij de bestaande kwaliteitscontroles.

2.11.7. Regels over de administratie in verband met het installeren, vervangen, of verwijderen van een warmtemeter en warmtekostenverdeler

In artikel 2.31 van dit besluit wordt voorgeschreven dat een warmtebedrijf in de administratie bijhoudt welke verschillende typen warmtemeters, warmtapwatermeters, warmtekostenverdelers en verbruiksonafhankelijke kostenverdeelsystematieken worden gebruikt. De administratie bevat in ieder geval het type meter, warmtapwatermeter en warmtekostenverdeler en de locatie waar deze zijn geïnstalleerd, de datum van de installatie en de geplande vervang- en onderhoudsmomenten. Deze regels zijn opgesteld ten behoeve van de kwaliteit van warmtemeters en warmtekostenverdelers.

Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels gesteld worden over de toevoeging van kadastrale identificatienummers aan de locatie van de warmtemeter, warmtapwatermeter of warmtekostenverdeler. Ook kunnen via deze weg nadere regels worden gesteld over de elektronische ontsluiting van deze administratie. Dit legt de basis voor toekomstig beleid ten behoeve van de monitoring van de warmtetransitie. In overleg met de sector kan op deze wijze een centraal aansluitregister ontwikkeld worden. Via de identificatienummers in het kadaster kan inzichtelijk gemaakt worden welke objecten door warmteleverende partijen (VVE's, verhuurders en warmtebedrijven) bediend worden. Flankerend beleid zal er op toezien dat de administratieve lasten voor warmtebedrijven beperkt blijven. Denk aan goede instructies en elektronische koppelingen.

2.11.8. Regels over de beveiliging van meetgegevens van een warmtemeter en warmtekostenverdeler die op afstand uitleesbaar is

In dit besluit zullen op in artikel 2.32 de relevante bepalingen worden overgenomen uit het huidige Besluit op afstand uitleesbare meetinrichtingen.

§ 2.12. Toegang van warmtebronnen

Dit besluit stelt in artikel 2.33 nadere regels over de wijze waarop een aangewezen warmtebedrijf op verzoek van een producent of een producent van restwarmte in overleg treedt over het gebruik van de warmtebron van de producent of producent van restwarmte ten behoeve van de uitvoering van de taken. De informatie die gewisseld wordt na ontvangst van het verzoek bevat in ieder geval duiding op welk warmtenet- of netten het betrekking heeft, en het verwachte leveringsprofiel. De termijn waarop deze informatie aangeleverd wordt is acht weken. Wanneer het overleg start wordt na uiterlijk acht weken tenminste de toegang voor de producent tot het warmtenet ten behoeve van transport van warmte besproken, of de afname van de door de producent geproduceerde warmte door het warmtebedrijf.

§ 2.13. Overige verplichtingen

2.13.1. Berekening restwaarde warmtenet en warmtetransportnet

In de wet wordt voorgeschreven dat het warmtebedrijf (artikel 2.44 van de wet) of warmtetransportbeheerder (artikel 5.15 van de wet) waarvan de aanwijzing is gewijzigd, ingetrokken, komen te vervallen of overgedragen recht heeft op een tegenprestatie. Deze tegenprestatie vertegenwoordigt de marktwaarde van de verschaftte rechten op het warmtenet of het warmtetransportnet.

Artikel 2.34 van dit besluit schrijft de berekenwijze van deze marktwaarde voor. De marktwaarde van een warmtenet of het warmtetransportnet bij overdracht wordt bepaald als de netto contante waarde (hierna: NCW) van de op basis van de op het moment van overdracht resterende 'Gestandaardiseerde Activawaarde' (hierna: GAW) plus GAW maal (Weighted Average Cost of Capital) (hierna: WACC) bepaalde tariefinkomsten. De waarde die hieruit volgt is eenvoudig op elk moment gedurende de aanwijzperiode te calculeren en biedt duidelijkheid over de te verwachten restwaarde.

De geadviseerde waarderingsmethodiek vormt samen met de beoogde kosten gebaseerde tariefregulering, de geregleerde WACC en de bepaling van de GAW en start-GAW's per warmtekavel één construct. De samenhang van de onderdelen in dit construct reguleert de verdienpotentie van nieuwe en bestaande warmtenetten en warmtetransportnetten in de toekomstige situatie. De investeringsbereidheid van warmtebedrijven in nieuwe warmtenetten en de mogelijkheid om historische investeringen in bestaande warmtenetten binnen het kader van het overgangsrecht terug te verdienen hangt af van deze geregleerde verdienpotentie. De waarderingsmethodiek vervult haar rol binnen dit construct door juist de resterende verdienpotentie van de assets op het moment van overdracht te waarderen.

De hoogte van de GAW wordt gecorrigeerd voor ontvangen gelden in de vorm van een Bijdrage Aansluitingskosten (BAK) en verkregen subsidies.

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (hierna: EZK) vroeg het consortium Improven, Fakton Energy en AKD om advies uit te brengen over de berekenwijze van de restwaarde. Dit advies ligt ten grondslag van de gehanteerde methode.³ Van de gewogen methodieken is deze uitwerking van de NCW-methodiek de enige die voldoet aan de meegegeven uitgangspunten, borgt dat beide partijen een gereguleerd rendement kunnen maken, een vergoeding bevat voor gemaakte investeringen die voorbij de eigen aanwijzingstermijn strekken, de juiste prikkels om te investeren en balans in risico's bewaakt en die aan de voorkant voldoende duidelijkheid biedt om een investeringsbeslissing te nemen.

Diverse methodieken vielen in dit onderzoek af als reëel alternatief:

1. 'Om niet': deze afrekensystematiek verstoort de continuïteit van investeringen en tarieven, is niet evenwichtig naar beide partijen en leidt tot onoverkomelijke dilemma's met andere raakvlakken in het wetsconstruct.

³ Improven, Fakton Energy en AKD (2023), Waarderingsmethodiek warmtenetten: <https://open.overheid.nl/documenten/f3ee92e3-5a01-4c89-9133-096b5df678a3/file>

2. Vergelijkingsmethode: de vergelijkingsmethode is op dit moment praktisch niet uitvoerbaar door onvoldoende gelijksoortige assettransacties en leidt niet tot de gewenste duidelijkheid over de wijze van waarderen.
3. Historische kostprijsmethodiek: dit komt neer op de ongeïndexeerde GAW op het moment van overdracht. Deze methodiek biedt duidelijkheid, maar houdt geen rekening met de tijdsontwaarding van geld. Dit introduceert dezelfde ongewenste effecten als de 'om niet' systematiek, zij het in mindere mate.
4. De geïndexeerde activawaarde als nadere uitwerking van de gecorrigeerde vervangingswaarde. Dit komt neer op de geïndexeerde GAW op het moment van overdracht. Deze systematiek sluit aan bij de tariefregulering, biedt voorspelbaarheid over de restwaarde van het warmtenet en bevat een theoretische correctie voor de technische staat van het net. Echter, bij het optreden van risico's of bij van het langjarig gemiddelde afwijkende indexen leidt deze methode mogelijk tot over- en onderrendementen en daarmee negatieve investeringsprikkels.

2.13.2. Correctie berekening restwaarde warmtenet of warmtetransportnet

Op verzoek van de kopende of verkopende partij kan op grond van artikel 2.35 een correctie worden toegepast op de netto contante waarde voor de functionele en/of technische staat van het warmtenet om dit te laten aansluiten bij de waarde van het net. De netto contante waarde wordt in dat geval gecorrigeerd voor de technische staat van het net op basis van een technische due diligence. Een correctie voor de functionele staat van het net wordt uitgevoerd op basis van de daadwerkelijke inkomsten op basis van het aantal aansluitingen. De staat van het net wordt dan gecorrigeerd voor extra volloop of leegloop. De daadwerkelijke inkomsten kunnen hoger of lager worden als het aantal aansluitingen toeneemt of afneemt ten opzichte de activawaarde. In het geval van een faillissement van een warmtebedrijf of warmtetransportbeheerder kan een curator besluiten dat het in het belang van de schuldeisers is om het warmtenet voor een lagere prijs dan de netto contante waarde over te dragen. Zo kan worden geborgd dat aan de leveringsplicht wordt voldaan en kan het verkoopproces worden versneld.

2.13.3. Vaststellen gestandaardiseerde activawaarde

Wanneer de GAW nog niet is vastgesteld wordt in artikel 2.36 een vervangende methode voorgeschreven. De GAW per warmtekavel wordt vastgesteld vanaf fase 2 van de tariefregulering. Gezien de minimale resterende aanwijzingsduur van 14 jaar valt te verwachten dat voor het overgrote deel van de overnames er een vastgestelde gereguleerde activawaarde is bepaald die gehanteerd kan worden bij het toepassen van de formule. Echter, het is denkbaar dat in zeldzame gevallen een aanwijzing ingetrokken wordt op gronden van leveringszekerheid voordat er een gereguleerde activawaarde is vastgesteld door de ACM. Voor voorkomende gevallen is in het vijfde en zesde lid een procedure opgenomen om tot een activawaarde te komen, op grond waarvan de formule toch toegepast kan worden. Ook is het mogelijk dat een aangewezen warmtebedrijf verzoekt de aanwijzing in te trekken, waarna deze overgaat op een nieuw aangewezen warmtebedrijf. Zolang er nog geen GAW is vastgesteld biedt het vijfde en zesde lid ook hier een procedure, waarbij het uitgangspunt is dat partijen op minnelijke wijze tot overeenstemming komen. Indien de GAW al wel is vastgesteld, zullen partijen die hanteren bij de overdracht. De vastgestelde activawaarde wordt hierbij gehanteerd bij de toepassing van de formule, zoals bedoeld in artikel 1, tweede lid.

2.13.4. Publicatie jaarrekening en bestuursverslag door aangewezen warmtebedrijf

De wet verplicht het warmtebedrijf een jaarrekening en een bestuursverslag te publiceren (artikel 2.46 van de wet). Dit besluit stelt nadere regels over de invulling van de gevraagde informatie in artikel 2.37. Het warmtebedrijf dient een minimaal aantal gegevens te publiceren per warmtekavel, waarbij de informatie gespecificeerd wordt per kavel of collectief warmtesysteem. Het gebied wordt beschreven waar het warmtenet ligt, en hoeveel aangesloten klein- en grootverbruikers het betreft. De in rekening gebrachte prijs bij de verbruikers wordt aangegeven, als ook de totale hoeveelheid geleverde warmte in GJ en warm tapwater in m³. Verder publiceert het warmtebedrijf de informatie over de warmtebron van de warmte die door het warmtenet loopt. Indien er sprake is van meerdere warmtebronnen worden deze beschreven en als een percentage

van het geheel opgenomen. Ook wordt informatie over de uitgestoten hoeveelheid CO₂ in kg per geleverde GJ verstrekt. In het algemeen geldt dat de verslagperiode van de rendementsdata gelijk dient te zijn aan een kalenderjaar, te weten van 1 januari tot en met 31 december.

3. Kleine collectieve warmtesystemen

§ 3.1. Algemeen

In hoofdstuk 3 van de wet is een uitzondering opgenomen op de regels voor collectieve warmtevoorzieningen. Kleine collectieve warmtesystemen zijn systemen met maximaal 1500 kleinverbruikers of huurders en leden van een VvE. De ontwikkeling van dergelijke kleinere warmtesystemen kan bijdragen aan de versnelling van de warmtetransitie leiden, bijvoorbeeld als het gaat om snel te realiseren projecten, om innovatieve projecten of om buurtinitiatieven die een groot draagvlak hebben bij de bewoners. Vanwege hun relatief beperkte omvang zijn, met oog op de proportionaliteit zijn in de wet aparte bepalingen opgenomen voor kleine collectieve warmtesystemen. Om onder deze regulering te vallen dient een warmtebedrijf een ontheffing aan te vragen. In dit hoofdstuk van de toelichting wordt ingegaan op de wijze waarop deze bepalingen zijn uitgewerkt in nadere regels.

§ 3.2. Wijze van aanvraag tot ontheffing klein collectief systeem

In artikel 3.1 van dit besluit worden nadere regels gesteld voor de aanvraag van de ontheffing van een klein collectief warmtesysteem. Het warmtebedrijf dient de aanvraag tot ontheffing schriftelijk (inclusief onderbouwing) in bij het college. De aanvraag bevat de naam van de (rechts)persoon, het nummer uit het handelsregister (indien van toepassing), adresgegevens. Bijgevoegd wordt een kopie van het verzoek aan de ACM, de reactie van de ACM of het warmtebedrijf een aanvraag moet indienen en in voorkomend geval een besluit van de ACM. In het kader van de duurzaamheid wordt de wijze waarop de in artikel 2.16 (normen en berekening uitstoot broeikasgassen) bereikt, worden, beschreven. Verder wordt in de aanvraag een geografische afbakening van het systeem gegeven inclusief inzage in het beoogd tracé, de warmtebron en de aan te sluiten gebouwen, en wordt een plan opgenomen waarin de gevolgen staan uitgewerkt van de aansluiting op het systeem voor de gebouweigenaren die het systeem willen aansluiten. Dit plan bevat minimaal de algemene uitgangspunten met betrekking tot wie de bouwkundige aanpassingen betaalt om de leidingen binnen te brengen, de afleverset te plaatsen en aanpassingen te doen aan de binneninstallatie. Ook wordt aangegeven op welke wijze de leveringszekerheid zal worden geborgd middels een concept-beschrijving van de piek- en back-upsystemen. Tenslotte wordt in de aanvraag om een ontheffing aangetoond dat het klein collectief warmtesysteem niet verbonden is met een ander (klein) collectief warmtesysteem.

§ 3.3. Ontheffing: besluit ACM

De aanvraag bij de ACM voor een besluit met betrekking tot de organisatorische, financiële en technische bekwaamheid wordt schriftelijk ingediend met de door de ACM ter beschikking gestelde sjablonen en rekenmodellen, zoals voorgeschreven in artikel 3.2 van dit besluit.

In de aanvraag is in ieder geval opgenomen de naam, het adres, het nummer uit het handelsregister en een recente jaarrekening of een openingsbalans, welke is voorzien van een accountantsverklaring. Verder wordt inzage gegeven in de organisatorische, financiële en technische bekwaamheid aan de hand van het genoemde in artikel 3.1. Deze gegevens zijn vergelijkbaar voor wat betreft gevraagde soort informatie met de gegevens die aangeleverd dienen te worden bij een besluit door de ACM met betrekking tot de organisatorische, financiële en technische bekwaamheid bij collectieve warmtevoorzieningen (zie artikel 2.2.).

§ 3.4. Ontheffing: nadere regels gronden ACM

De ACM neemt op grond van artikel 3.3 (van dit besluit) een besluit of het warmtebedrijf technisch, organisatorisch en financieel in staat is om zijn taken uit te voeren. ACM heeft verschillende afwijzingsgronden op basis waarvan besloten kan worden geen positief besluit te

nemen. Allereerst de resultaten van de bekwaamheidstoets van de bestuurder, de functionaris voor juridische naleving (compliance officer) en de risicomanager (riskmanager). Daarnaast is ook het risicomanagement van het warmtebedrijf een afwijzingsgrond. Daarbij gaat het om de wijze waarop het warmtebedrijf risico's minimaliseert en hier over rapporteert. Ook de aanwezigheid en de werking van een klachtensysteem, een storingsregistratie en een meerjarenonderhoudsplan is een grond voor een eventuele afwijzing. Verder zijn de aanwezigheid van een betrouwbaar IT-systeem, een deugdelijke administratieve organisatie en interne controle onderdeel van de bekwaamheidstoets van de ACM. Tot slot is de afwezigheid van een jaarrekening of een beoordelingsverklaring van een accountant een reden tot afwijzing.

§ 3.5. Wijziging, intrekking en overdragen van een ontheffing

3.5.1. Intrekken ontheffing

Het college is in een aantal situaties verplicht om op grond van wet de ontheffing in te trekken. Uit artikel 3.3, vierde lid van de wet volgt dat een ontheffing pas kan worden ingetrokken als aan een ander warmtebedrijf voor hetzelfde gebied een ontheffing is verleend of als een ander warmtebedrijf op grond van artikel 2.5, eerste lid, of 2.7, eerste lid, van de wet is aangewezen voor het betreffende gebied. Vergelijkbaar met artikel 2.9, zesde lid van de wet is in het artikel 3.3, zesde lid van de wet voorgesteld dat het college verplicht is om een plan op te stellen waarin is beschreven hoe de levering van warmte aan degenen die een leveringsaansluiting hebben op het klein collectief warmtesysteem kan worden gewaarborgd. In artikel 3.4 van dit besluit worden nadere regels over dit plan. Er wordt voorgeschreven wat opgenomen dient te worden in dit plan.

3.5.2. Overdragen ontheffing

Een ontheffing kan op grond van artikel 3.4 van de wet met instemming van het college worden overgedragen aan een ander warmtebedrijf. In artikel 3.5 van dit besluit worden hier nadere regels over gesteld. De overdracht vindt plaats door middel van een aanvraag tot ontheffing van een klein collectief systeem.

§ 3.6. Financiële monitoring warmtebedrijf met ontheffing

Artikel 3.8 van de wet maakt het voor de ACM mogelijk het warmtebedrijf en de groep waartoe dit warmtebedrijf behoort financieel te monitoren en te beoordelen of het warmtebedrijf organisatorisch en technisch nog steeds voldoende bekwaam is om de taken uit te kunnen voeren. In artikel 3.6 van dit besluit worden nadere regels gesteld over de financiële monitoring van de een warmtebedrijf met een ontheffing. De gevraagde gegevens zijn vergelijkbaar met de gegevens voor collectieve warmtevoorzieningen (zie paragraaf 2.5.1.).

4. Verhuurders en verenigingen van eigenaars

§ 4.1. Algemeen

De verbodsbepaling (hoofdstuk 1 van de wet) om zonder aanwijzing warmte te transporteren of te leveren geldt ook voor VvE's en verhuurders die warmte leveren aan haar eigen leden. Het is voor het college mogelijk om een ontheffing te verlenen van dit verbod aan VvE's en verhuurders die zelf een collectief warmtesysteem (laten) aanleggen en zelf warmte leveren aan de leden en huurders. In het kader van de regierol van de gemeente in de verduurzaming van de gebouwde omgeving is het belangrijk dat het college kan beoordelen of de VvE of de verhuurder in aanmerking komt voor een ontheffing op het verbod zonder aanwijzing warmte te transporteren of te leveren. Daarbij toetst het college of dergelijk collectief warmtesysteem de ontwikkeling van een collectieve warmtevoorziening belemmert. Daarom is de wet opgenomen dat een VvE of een verhuurd er zich bij het college dient te melden als zij warmte wil leveren. In dit hoofdstuk worden de nadere regels over de meldplicht en ontheffing die in dit besluit zijn opgenomen nader toegelicht.

§ 4.2. Meldplicht en ontheffing

In artikel 4.1 van dit besluit worden nadere regels gesteld over de meldplicht en de ontheffing voor VvE's en verhuurders. De VvE of verhuurder dient de aanvraag tot ontheffing, bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet, schriftelijk in bij het college. De aanvraag bevat in ieder geval de naam van de aanvrager, het post- en bezoekadres en indien van toepassing het nummer waarmee de rechtspersoon ingeschreven staat in het handelsregister en de afbakening van het gebied.

Het college beslist binnen acht weken na ontvangst van de volledige aanvraag.

In dit besluit wordt voorgeschreven dat de termijn voor het nemen van een besluit eenmalig kan worden verlengd met vier weken.

5. Warmtetransportnetten

§ 5.1. Algemeen

De regulering van collectieve warmtevoorzieningen sluit aan op het lokale karakter van deze systemen, maar hierop zijn uitzonderingen mogelijk. In hoofdstuk 5 van de wet zijn aparte regels opgenomen voor regionale warmtetransportnetten. De regulering van warmtetransportnetten is erop gericht om in bepaalde uitzonderlijke situaties een onafhankelijke warmtetransportbeheerder aan te kunnen wijzen. In de wet is een toetsingskader opgenomen (artikel 5.1, zesde lid wet) waaraan voldaan moet worden alvorens de minister een warmtetransportbeheerder aanwijst. In paragraaf 5.2 wordt ingegaan op de vereisten ten aanzien van de aanvraag om te worden aangewezen. Paragraaf 5.3 beschrijft aan welke voorwaarden een aanvraag moet voldoen voor het besluit van de ACM over de organisatorische, technische en financiële bekwaamheid van de warmtetransportbeheerder. De nadere uitwerking van het bovengenoemde toetsingskader wordt toegelicht in paragraaf 5.4. Nadat een warmtetransportbeheerder is aangewezen rusten er wettelijke taken en verplichtingen op de warmtetransportbeheerder. Door ACM vindt er financiële monitoring plaats om te bezien of de warmtetransportbeheerder financieel voldoende gezond is om zijn taken uit te kunnen voeren. (Informatie)eisen die hiermee samenhangen worden toegelicht in paragraaf 5.5. Tot slot zijn er regels gesteld over het exploitatie- en investeringsplan en het eigen gebruik van warmtetransportcapaciteit in paragraaf 5.6 en 5.7.

§ 5.2. Aanvraag aanwijzing

In artikel 5.1 van dit besluit is nader omschreven op welke wijze een aanvraag om als warmtetransportbeheerder te worden aangewezen dient te worden ingediend en welke gegevens daarbij moeten worden aangeleverd. Omdat in de regulering voor warmtetransportnetten geen warmtekavel wordt vastgesteld, dient een onderneming zelf een geografische afbakening op te nemen in de aanvraag die door hem wordt ingediend. Verder wordt voorgeschreven dat de aanvraag een voorstel bevat voor een netontwerp en de daarbij behorende indicatie van de kosten van de aanleg, ontwikkeling en exploitatie van het voorziene warmtetransportnet. Verder dient bij de aanvraag het besluit van de ACM te worden bijgevoegd waaruit blijkt dat de onderneming die een aanvraag heeft ingediend om aangewezen te worden voldoende beschikt over de noodzakelijke technische en organisatorische bekwaamheid en financieel voldoende in staat is de taken uit te kunnen voeren die voortvloeien uit artikel 5.6 van de wet (zie artikel 5.1, tweede lid van de wet en de paragraaf 5.3 van deze toelichting). Ook toetst de ACM of het gaat om een partij die voldoende onafhankelijk is om de rol van warmtetransportbeheerder te kunnen vervullen (artikel 5.11, 5.12 van de wet) en of voldaan wordt aan de eigendoms-eisen (artikel 5.14 van de wet). De minister besluit binnen zes maanden na het indienen van de aanvraag of hij instemt met het verzoek om te worden aangewezen. De duur van deze periode is mede ingegeven door de benodigde tijd voor het verplicht inwinnen van advies door de minister bij het college van de gemeente en gedeputeerde staten van de provincie op wiens grondgebied het warmtetransportnet en de bronnen die daarop invoeden is gelegen (artikel 5.1, vijfde lid van de wet).

§ 5.3. ACM-besluit

Om voor een aanwijzing in aanmerking te komen dient een onderneming technisch en organisatorisch voldoende bekwaam te zijn en financieel in staat om de taken opgenomen in artikel 5.6 van de wet uit te voeren. De wijze waarop een aanvraag voor een besluit dient te worden ingediend en welke gegevens daarbij dienen te worden verstrekt wordt geregeld in artikel 5.2 van dit besluit. Met de aan te leveren gegevens wordt grotendeels aangesloten bij de informatie die ook voor de aanvraag voor een aanwijzing voor een warmtekavel dient te worden ingediend, zoals bedoeld in artikel 2.5, eerste lid van de wet. In aanvulling daarop wordt aan de onderneming verzocht om een verklaring aan te leveren waaruit blijkt dat de aanvrager door een erkend kredietbeoordelingsbureau een kredietkwaliteitstrap investeringswaardig is toegekend. Dit dient als bewijs voor de financiële gezondheid van een aanvrager. Alternatief is dat kan worden aangetoond dat de warmtetransportbeheerder beschikt over een rechtsgeldige verklaring als bedoeld in artikel 403, eerste lid, onder f, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, van een rechtspersoon of vennootschap door wie de financiële gegevens van de aangewezen warmtetransportbeheerder zijn geconsolideerd en hij kan aantonen dat de betreffende rechtspersoon of vennootschap beschikt over een toekenning van een kredietkwaliteitstrap investeringswaardig.

§ 5.4. Toetsingskader

De minister verleent uitsluitend een aanwijzing indien het in het belang van de regionale warmtevoorziening noodzakelijk is een warmtetransportbeheerder voor het warmtetransportnet aan te wijzen. In artikel 5.1, zesde lid van de wet is een kader opgenomen waaraan door de minister getoetst wordt of sprake is van een dergelijke situatie. In artikel 5.3 van dit besluit zijn de toetsingscriteria nader uitgewerkt.

Als eerste criterium geldt dat de minister een onderneming alleen aanwijst als warmtetransportbeheerder indien er sprake is van een grootschalig aanbod van meerdere warmtebronnen die de lokale warmtebehoefte structureel overstijgt en die met regionale warmte-infrastructuur op de meest doelmatige wijze kan worden ontsloten. Het gaat hierbij om warmte die lokaal niet kan worden ingezet en die met grote zekerheid beschikbaar zal zijn voor de gehele levensduur van het aan te leggen warmtetransportnet. Dit om het risico op 'stranded assets' zoveel als mogelijk te beperken. Tevens dient het aan te leggen warmtetransportnet niet tot structurele verdringing te leiden van goedkopere of lokale duurzame bronnen waarvan de maatschappelijke kosten lager zijn. Het is immers niet doelmatig als de infrastructuur leidt tot structurele verdringing van goedkopere, lokale duurzame alternatieven. Een warmtetransportnet is dus alleen doelmatig als daarmee warmte beschikbaar wordt gemaakt op plekken in de regio waar geen warmtebronnen beschikbaar zijn of deze schaars of minder kostenefficiënt zijn.

Als tweede criterium geldt dat een onderneming uitsluitend wordt aangewezen indien naar verwachting meerdere afzonderlijke afnemers van warmte in verschillende gemeenten in de regio warmte van het warmtetransportnet zullen afnemen. Met afnemers worden bijvoorbeeld warmtebedrijven, de glastuinbouw en de industrie bedoeld. Het is dus van belang dat naar verwachting meerdere warmtekavels bediend kunnen worden met het warmtetransportnet. Wanneer slechts één warmtekavel wordt voorzien van warmte middels het warmtetransportnet ligt het immers in de rede dat het aangewezen warmtebedrijf voor dit warmtekavel zelf een warmtenet aanlegt om het cluster van warmtebronnen te ontsluiten. Verder kenmerkt de regio zich als een stedelijk gebied met dichte bebouwing en is de inzet van collectieve warmte in veel gebieden het alternatief voor aardgas met de laagste maatschappelijke kosten. Het gaat dus om een gebied met veel afzetpotentie waarbij geldt dat de lange termijn vraagontwikkeling zich nog geheel of voor een groot deel moet vertalen naar concrete afspraken over afname.

Als laatste criterium wordt een warmtetransportbeheerder uitsluitend aangewezen als de ontsluiting van de warmtebronnen enkel leidt tot een efficiënte warmtetransitie in de regio door de aanwijzing van een warmtetransportbeheerder en niet door samenwerking tussen warmtebedrijven. Meer concreet is hiervan sprake wanneer er behoefte is aan een maatschappelijk

optimaal gedimensioneerd net om daarmee het grootschalige aanbod van warmtebronnen zoveel als mogelijk beschikbaar te maken voor afnemers in de regio, zodat ook voorzien kan worden in de langetermijnvraag in de regio. In eerste instantie zou hier ook invulling aan gegeven kunnen worden door een aangewezen warmtebedrijf voor een groot gemeentegrensoverschrijdend warmtekavel. Het aangewezen warmtebedrijf draagt er zorg voor dat overcapaciteit van één of meerdere bronnen voor meerdere gemeenten worden ontsloten. Een andere mogelijkheid is dat in de verschillende gemeenten een apart voorgenomen warmtekavel wordt vastgesteld met afzonderlijke warmtebedrijven. Eén van de warmtebedrijven die wordt aangewezen draagt er zorg voor dat het warmteoverschot voor meerdere gemeenten wordt ontsloten. Partijen kunnen in deze situatie ervoor kiezen om enkel capaciteit te contracteren op de leiding van dit aangewezen warmtebedrijf of om zowel capaciteit als ook warmte af te nemen. In het laatste geval koopt het aangewezen warmtebedrijf dus warmte in en verkoopt dit door aan de andere afnemers. Alle aangewezen warmtebedrijven blijven in deze situatie wel zelf verantwoordelijk voor de leveringszekerheid van hun warmtekavel. Dat betekent dat de warmtebedrijven die gebruik maken van de leiding waarmee het warmteoverschot wordt ontsloten voldoende bron- en transportcapaciteit tot hun beschikking moeten hebben om aan de opgetelde warmtevraag in hun warmtekavel te voldoen. Pas als is aangetoond dat een maatschappelijk optimaal gedimensioneerd net niet met een gemeentegrensoverschrijdend warmtekavel of door onderlinge samenwerking tot stand komt, zal op aanvraag bij de minister een warmtetransportbeheerder kunnen worden aangewezen.

§ 5.5. Financiële monitoring

In artikel 5.8 van de wet is bepaald dat wanneer de warmtetransportbeheerder een aanwijzing heeft gekregen, de ACM blijft toezien of de vooraf ingediende kwalificaties behouden blijven. In artikel 5.5 van dit besluit is nader uitgewerkt dat de warmtetransportbeheerder de eerder verstrekte informatie bij het ACM besluit dient bij te werken indien er wijzigingen optreden. In het bijzonder is het belangrijk dat indien de financiële situatie verslechtert, dit wordt gemeld bij de ACM. Het gaat dan vooral om de kredietbeoordeling van de warmtetransportbeheerder of de groep waartoe de warmtetransportbeheerder behoort. Wanneer er gekozen is voor de combinatie van een investeringswaardige kredietbeoordeling van de groep is de 403-verklaring ook onderdeel van de financiële toets. De keuze voor het monitoren via bestaande financiële kredietbeoordeling is gemaakt om de uitvoeringslasten zo laag mogelijk te houden.

§ 5.6. Exploitatieplan en investeringsplan

In artikel 5.6 en 5.7 van dit besluit worden de procedures en de frequentie van het investeringsplan en het exploitatieplan nader uitgewerkt. Voor het exploitatieplan is gekozen voor een update per kwartaal omdat het van belang is dat deze informatie voor (toekomstige) warmtebedrijven en gemeente altijd toegankelijk en actueel is. Wanneer er geen wijzigingen zijn zal het ook weinig inspanning vereisen van de desbetreffende warmtetransportbeheerder. Voor het investeringsplan is gekozen voor een termijn van 2 jaar. Om de administratieve last te beperken is gekozen om niet jaarlijks maar tweejaarlijks een nieuw plan voor te schrijven. De verwachting is dat dit voldoende is om grote veranderingen inzichtelijk te houden. Daarnaast sluit het aan bij de regeling voor gastransport. Ook worden er eisen gesteld aan het openbaar maken van de zienswijzen van de verschillende stakeholders die in het consultatieproces van het investeringsplan zijn gedeeld.

§ 5.7. Eigen gebruik en ter beschikking stellen warmtetransportcapaciteit

Artikel 5.17, eerste lid van de wet, verbiedt een partij die warmtetransportcapaciteit van de warmtetransportbeheerder afneemt deze af te nemen anders dan voor eigen gebruik. Hiermee wordt voorkomen dat dat afnemers de warmte inkopen om deze vervolgens in een periode van schaarste te verkopen aan een andere partij. In artikel 5.8 van dit besluit wordt nader ingevuld wat met eigen gebruik wordt bedoeld. Allereerst is hiervan sprake indien de getransporteerde warmte door dezelfde afnemer wordt gebruikt als degene door wie de warmtetransportcapaciteit wordt afgenomen. Hiervan is bijvoorbeeld sprake bij glastuinbouw of industrie die de getransporteerde warmte direct als proceswarmte inzet. Verder is sprake van eigen gebruik indien

de getransporteerde warmte wordt gebruikt door het warmtebedrijf dat de warmtetransportcapaciteit afneemt om daarmee warmte te leveren aan verbruikers of VvE's en verhuurders die zijn aangesloten op zijn collectieve warmtevoorziening.

Artikel 5.17, tweede lid van de wet, stelt dat in een situatie waarbij geen of onvoldoende capaciteit beschikbaar is op het warmtetransportnet voor nieuwe afnemers dat ongebruikte capaciteit van bestaande afnemers ter beschikking dient te worden gesteld. Hiermee wordt voorkomen dat partijen strategisch gaan inkopen in een situatie van schaarste en dat deze capaciteit voor langere tijd niet wordt ingezet voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving, glastuinbouw of industrie. In een dergelijke situatie kan de warmtetransportbeheerder op grond van het tweede lid deze partij verzoeken deze warmtetransportcapaciteit ter beschikking te stellen voor een andere partij die om capaciteit heeft verzocht. In artikel 5.8 is geregeld dat dit verzoek alleen kan worden gedaan als er geen transportcapaciteit meer beschikbaar is en wanneer er bij een bestaande afnemer minimaal twee jaar lang sprake is van ongebruikte capaciteit van meer dan 20 megawatt.

6. Warmteproductie

§ 6.1. Algemeen

In artikel 6.2 van de wet is bepaald dat een producent van restwarmte die deze warmte ongebruikt terecht laat komen in lucht of water deze warmte op verzoek van een warmtebedrijf ter beschikking moet stellen. Omdat het van belang is dat het warmtebedrijf voldoende helderheid heeft over de huidige en verwachte toekomstige beschikbare restwarmtecapaciteit, de kenmerken van die capaciteit en de geschatte termijn waarop de restwarmte beschikbaar kan worden gemaakt is in artikel 6.1 van de wet bepaald dat een producent van restwarmte hierover op verzoek van een warmtebedrijf informatie dient te verstrekken. In dit besluit zijn hierover een aantal regels gesteld. In paragraaf 6.2 worden regels over informatieverstrekking toegelicht. Paragraaf 6.3. bevat over de kosten die in rekening mogen worden gebracht. In paragraaf 6.4 wordt ingegaan op kostentransparantie en in 6.5 op de eisen ten aanzien van de leveringsovereenkomst. Tot slot worden in paragraaf 6.6 de regels over de wijziging van zeggenschap bij een productie-installatie van warmte nader toegelicht. Dit onderwerp staat los van de artikelen over restwarmte.

§ 6.2. Eisen over verzoek om informatie

Allereerst worden in artikel 6.1 tot en met 6.3 van dit besluit regels gesteld ten aanzien van de eisen waaraan een verzoek om informatie van een warmtebedrijf aan een producent van restwarmte minimaal moet voldoen. Het warmtebedrijf dient aan te tonen dat de door haar gevraagde informatie noodzakelijk is in het kader van een nadere verkenning om te bepalen welke specifieke restwarmtebronnen geschikt zijn voor de ontwikkeling van een duurzaam collectief warmtesysteem, omdat de openbare data die hierop zien onvoldoende inzicht geven. Hiermee wordt ter beperking van de lasten geborgd dat een producent geen informatie hoeft te verstrekken die het warmtebedrijf ook zonder informatieverzoek kan verkrijgen. Tenzij het verzoek om informatie bedoeld is voor een klein collectief systeem moet een warmtebedrijf aantonen dat zij een aanwijzing heeft verkregen of betrokken is bij een nog lopende aanwijzingsprocedure. Ingeval van een klein collectief kan worden volstaan met het overleggen van een door het college verstrekte ontheffing als bedoeld in artikel 3.1 van de wet. Met deze eis wordt geborgd dat een verzoek om informatie uitsluitend kan worden ingediend indien een warmtebedrijf ook daadwerkelijk gebruik zal gaan maken van de verstrekte informatie.

Eisen over te verstrekken informatie

Verder zijn regels gesteld over de kenmerken waaraan de door de producent van restwarmte te verstrekken informatie in ieder geval moet voldoen. Het gaat daarbij om kenmerken die essentieel zijn voor het door een warmtebedrijf kunnen beoordelen van de mate waarin de beschikbare capaciteit aan restwarmte geschikt is om te benutten voor zijn warmtelevering. Het gaat daarbij om:

- technische kenmerken zoals temperatuur, retourtemperatuur en het debiet;
- informatie over de plaats waar de restwarmte kan worden uitgekoppeld, de termijn waarop die uitkoppeling kan plaatsvinden en de verwachte kosten van die uitkoppeling;
- de verwachte omvang van het restwarmteaanbod en de verwachte ontwikkeling van dit aanbod gedurende de komende jaren;
- indien van toepassing de reeds uitgevoerde werkzaamheden en maatregelen ter voorbereiding op de uitkoppeling van de restwarmte.

Indien de producent van restwarmte verwacht dat de omvang van de beschikbare restwarmte de komende jaren zal afnemen dient hij in de te verstrekken informatie te onderbouwen op grond waarvan die afname verwacht wordt.

Tot besluit is bepaald dat de producent van restwarmte de gevraagde informatie binnen 12 weken na ontvangst van het informatieverzoek moet verstrekken. Indien er sprake is van een wettelijke verplichting ten aanzien van de monitoring van het restwarmte-aanbod geldt een termijn van 4 weken. Daarbij kan worden gedacht aan een verplichting tot monitoren van de restwarmte op grond van de energiebesparingsplicht.

Met de keuze voor genoemde termijnen is getracht een goede balans te vinden tussen enerzijds het belang van het warmtebedrijf en de ontwikkeling van collectieve warmte om de informatie zo snel mogelijk beschikbaar te hebben en anderzijds het belang dat de producent van restwarmte voldoende tijd krijgt om deze informatie op een zorgvuldige manier beschikbaar te maken.

§ 6.3. Kosten die in rekening kunnen worden gebracht

In artikel 6.2 van de wet is limitatief bepaald welke kosten een producent van restwarmte in rekening kan brengen voor het aan een warmtebedrijf ter beschikking stellen van restwarmte. Het gaat daarbij uitsluitend om de volgende kosten:

a. Kosten van aanpassing van de restwarmte leverende installatie:

de kosten die redelijkerwijs toe te rekenen zijn aan de wijziging van de restwarmte producerende installatie die noodzakelijk is om de restwarmte ter beschikking te stellen aan het warmtebedrijf dat daarom heeft verzocht;

b. Kosten van het transport van de warmte tot het overdrachtsstation:

de kosten van de aanleg van het geheel van tot elkaar behorende, met elkaar verbonden leidingen, bijbehorende installaties en overige hulpmiddelen voor zover de aanleg noodzakelijk is voor het transport van de restwarmte door de producent van restwarmte tot aan het warmte overdrachtsstation waar de restwarmte wordt overgedragen op de collectieve warmtevoorziening of het klein collectief warmtesysteem van het warmtebedrijf of een warmtetransportnet van een warmtetransportbeheerder;

c. Kosten van de instandhouding van de restwarmtelevering:

de jaarlijkse terugkerende kosten gemaakt ten behoeve van de onderdelen a en b.

Teneinde meer duidelijkheid te verschaffen ten aanzien van de vraag welke kosten wel en welke kosten niet in rekening mogen worden gebracht worden in artikel 6.4 tot en met 6.7 van dit besluit nadere regels gesteld ten aanzien van de kosten die hierbij mogen worden meegenomen.

Ingeval van de onder a genoemde kosten gaat het om het totaal geïnvesteerde bedrag verstaan dat aantoonbaar samenhangt met de vereiste fysieke aanpassingen aan de restwarmte producerende installatie. Daarbij markeert het de plaats waar de koelinstallatie zich bevindt het punt van af waar investeringen mogen worden gezien als kosten die in rekening mogen worden gebracht voor de restwarmtelevering.

Ingeval van de onder b genoemde kosten gaat het om de alle investeringen die aantoonbaar samenhangen met de realisatie van het leidingwerk en de installaties waarmee de restwarmte wordt getransporteerd van het punt van uitkoppelen naar het overdrachtpunt waar de warmte wordt overgedragen aan de infrastructuur van het warmtebedrijf of indien van toepassing de warmtetransportnetbeheerder.

Ingeval van de onder c genoemde kosten gaat het om de operationele kosten die aantoonbaar samenhangen met het door de producent van restwarmte in stand houden van de restwarmtelevering door middel van de investeringen genoemd bij a en b.

Voor ieder van de drie hierboven genoemde kostencategorieën is in dit besluit een limitatieve lijst opgenomen van kostensoorten die daarbij voor zover van toepassing mogen worden betrokken. Verder is bepaald dat, indien van toepassing, het voordeel van de restwarmtelevering uit hoofde van het Europese emissiehandelssysteem (uitwerking in Hoofdstuk 16 van de Wet milieubeheer) in door de producent van restwarmte in mindering dient te worden gebracht op de kosten zoals genoemd onder c. Zonder deze correctie zou de producent van restwarmte immers financieel voordeel behalen uit het beschikbaar stellen van de restwarmte en dit is in strijd met het uitgangspunt dat restwarmte afgezien van de aantoonbare kosten die hieraan kunnen worden toegerekend om niet beschikbaar moet worden gesteld.

§ 6.4. Kostentransparantie restwarmte

In dit besluit worden in artikel 6.8 ook nadere regels gesteld over de wijze waarop de kosten op transparante wijze inzichtelijk moeten worden gemaakt. Zo is bepaald dat de producent van restwarmte ervoor moet zorgen dat de in rekening gebrachte kosten duidelijk herleidbaar zijn. Daarnaast is bepaald dat het warmtebedrijf waaraan de restwarmte ter beschikking wordt gesteld de producent kan vragen om een accountantsverklaring af te geven ten aanzien van de berekening van de door hem in rekening gebrachte kosten. Indien een warmtebedrijf gebruik maakt van die mogelijkheid is de producent van restwarmte verplicht om die accountantsverklaring te laten opstellen en af te geven waarbij hij de kosten die daarmee samenhangen in rekening mag brengen bij het warmtebedrijf.

§ 6.5. Eisen over leveringsovereenkomst

Tot besluit is er voor wat betreft het beschikbaar stellen van restwarmte in dit besluit (artikel 6.9) bepaald welke voorwaarden en kenmerken in ieder geval moeten worden opgenomen in de overeenkomst die een producent van restwarmte en een warmtebedrijf op grond van artikel 6.2, vierde lid van de wet voorafgaand aan de levering van restwarmte moeten sluiten. Het gaat hierbij om:

- a. de periode waarbinnen de afgesproken restwarmtelevering (minimaal) plaatsvindt;
- b. de technische kenmerken van de geleverde restwarmte zoals temperatuur, vermogen, debiet, dagelijkse en jaarlijkse profiel;
- c. het verwachte afnameprofiel van de restwarmte en een specificatie van eventueel overeengekomen additionele warmtelevering;
- d. De minimale termijn waarop de producent van restwarmte aankondigt dat de continuïteit van de restwarmtelevering of de omvang van die levering niet langer gegarandeerd kan worden, zodat het warmtebedrijf daarop kan anticiperen in zijn warmtebronnenstrategie. Een dergelijke situatie kan aan de orde zijn als restwarmteaanbod naar verwachting significant verandert of wordt beëindigd, bijvoorbeeld als gevolg van besluiten over procesoptimalisatie, verduurzaming of andere wijzigingen in de bedrijfsvoering van de producent van restwarmte, inclusief het beëindigen of verplaatsen van de primaire productie;
- e. afspraken ten aanzien van de verdeling van risico's, verantwoordelijkheden en termijnen die bij een wijziging als bedoeld bij onderdeel d, van toepassing zijn;
- f. afspraken ten aanzien van de verdeling van risico's, verantwoordelijkheden en termijnen die in geval van een onverwachte beëindiging van de restwarmtelevering van toepassing zijn. Hierbij geldt dat het warmtebedrijf altijd en onverkort verantwoordelijk blijft voor de invulling van haar in de wet opgenomen taak ten aanzien van de borging van de leveringszekerheid afhankelijk wordt gemaakt van de invulling;
- g. de frequentie en duur van gepland onderhoud, de minimum termijn waarop de producent van restwarmte het warmtebedrijf informeert over onverwacht extra onderhoud, de verwachte gevolgen voor de warmtelevering en eventuele mitigerende maatregelen;
- h. afspraken ten aanzien van de aansprakelijkheid voor de warmte uitkoppelende installaties en

infrastructuur, inclusief een omschrijving van de precieze systeemgrens tussen de bedrijfsinstallatie van de producent van restwarmte en de uitkoppeling.

§ 6.6. Wijziging in zeggenschap

Artikel 6.10 van de wet ziet op de wijziging van de zeggenschap in een installatie van een producent van warmte met een vermogen van meer dan 20 MW. Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan om een grote geothermiebron. Een dergelijke wijziging dient op grond van het eerste lid door één van de betrokken partijen aan de minister gemeld worden. In artikel 6.10 worden nadere regels gesteld over de melding. De melding bevat in ieder geval de handelsnaam en andere in het handelsregister bekende gegevens. Ook worden tenminste beschreven de voorgenomen wijziging in zeggenschap, de productie-installatie waar de wijziging betrekking op heeft en wordt het meest recente jaarverslag en jaarrekening van de overnemende partij meegezonden. De wijze van financiering wordt beschreven als ook de kredietwaardigheid van de overnemende partij. Tenslotte wordt de gevoerde en te verwachte strategie als ook de prestaties weergegeven door de overnemende partij.

7. Tariefregulering

§ 7.1. Algemeen

Hoofdstuk 7 van de wet geeft de regels voor de overgang van de huidige leveringstarieven op basis van de gasreferentie naar een nieuwe tariefssystematiek. Het doel van de tariefregulering in de wet is dat stapsgewijs toe wordt gewerkt naar kostengebaseerde tariefregulering. Daar wordt in drie fases naar toegewerkt. De nadere uitwerking van fase 1 in dit besluit wordt toegelicht in paragraaf 7.2. In paragraaf 7.3. wordt de tariefregulering voor fase 2 omschreven. Paragraaf 7.4. beschrijft de tariefregulering voor kleine collectieve warmtesystemen, in paragraaf 7.5. wordt de tariefregulering van warmte aan ten hoogste 10 kleinverbruikers toegelicht en in paragraaf 7.6. worden de regels over tariefregulering voor verhuurders en VvE die warmte doorleveren aan huurders en leden beschreven. Tot slot wordt in artikel 7.7. de tariefregulering voor warmtetransport toegelicht.

§ 7.2. Tariefregulering levering van warmte aan kleinverbruikers door een aangewezen warmtebedrijf fase 1

7.2.1. Algemeen

In artikel 7.2 van de wet is de tariefregulering opgenomen voor fase 1. In het tweede lid van dit artikel is opgenomen dat de tarieven non-discriminatoir zijn en worden berekend op grond van een gecorrigeerd gasreferentietarief, of een kostengebaseerd referentietarief inclusief een door de ACM vast te stellen redelijk rendement. In dit besluit is opgenomen dat de tarieven voor de levering van warmte en voor de meting van warmte worden berekend op grond van een gecorrigeerd gasreferentietarief en dat er kostengebaseerde referentietarieven worden vastgesteld voor afleversets, aansluittarieven en afsluittarieven.

De wet reguleert de levering van warmte. Warmte wordt daarbij gedefinieerd als: thermische energie die ten behoeve van ruimteverwarming of verwarming van tapwater wordt geleverd door middel van het transport van water of een andere vloeistof (artikel 1.1 van de wet). Warmte kan door warmtebedrijven echter op verschillende temperaturen geleverd worden. Afhankelijk van de temperatuur waarop geleverd wordt en de binneninstallatie van de afnemer:

- kan de door het warmtebedrijf geleverde warmte door de verbruiker direct worden gebruikt voor ruimteverwarming of de verwarming van tapwater, of;
- moet de verbruiker deze warmte voor eigen rekening opwaarderen tot warmte die kan worden gebruikt voor ruimteverwarming of de verwarming van tapwater.

De ACM kan voor verschillende categorieën aflevertemperaturen verschillende maximumprijzen vaststellen.

Het gasreferentietarief is gebaseerd op de integrale kosten die een verbruiker zou moeten maken voor het verkrijgen van dezelfde hoeveelheid warmte bij het gebruik van gas als energiebron. Deze kosten worden bepaald met behulp van de rendementsmethode. De wet bepaalt vervolgens dat nadere regels met betrekking tot de berekeningsmethode van de tarieven worden vastgesteld bij of krachtens algemene maatregel van bestuur. In de artikelen 7.7, 7.8 en 7.9 van dit besluit zijn daartoe regels opgenomen.

In artikel 7.7 van dit besluit is een formule opgenomen ten behoeve van het bepalen van het maximale tarief dat voor de levering van warmte door warmtebedrijven aan verbruikers in rekening mag worden gebracht. Met behulp van deze formule stelt de ACM één keer per jaar het maximale tarief vast, waarop door de ACM getoetst kan worden. De ACM ziet erop toe dat de tarieven niet overschreden worden voor zowel het gebruiksafhankelijke als het gebruiksonafhankelijke deel van het maximale tarief. In de artikelen 7.8 en 7.9 van het besluit zijn de onderdelen van de formule, die is opgenomen in artikel 7.7 van het besluit, nader uitgewerkt.

Transparantie

Warmtebedrijven moeten de warmteverbruikers uiterlijk op 31 december van het voorafgaande jaar per brief of e-mail informeren over de gehanteerde tarieven voor het komende jaar. Daarnaast moeten warmtebedrijven de tarieven uiterlijk op 31 december publiceren op hun website (artikel 7.4, eerste lid van dit besluit). Als de ACM de maximumtarieven die zij heeft vastgesteld op grond van artikel 7.2 van de wet (fase 1) pas na 31 december bekend heeft gemaakt, maakt het warmtebedrijf de tarieven uiterlijk 2 weken na bekendmaking van maximumtarieven schriftelijk bekend bij de verbruiker en openbaar op haar website (artikel 7.4, tweede lid van dit besluit).

Aanpassing methode vaststellen maximale tarief voor levering van warmte en correctie

De methode voor het vaststellen van tarieven op basis van de gasreferentie is grotendeels overgenomen uit het Warmtebesluit. Wel hebben er een aantal aanpassingen plaatsgevonden.

In de eerste plaats is er sprake van een correctie op het gasreferentietarief. Reële verhogingen van de energiebelasting (verhogingen die niet zien op een inflatiecorrectie) worden niet meer meegenomen. De energiebelasting op gas wordt jaarlijks verhoogd met het doel om de overstap van aardgas naar duurzame alternatieve warmtevoorzieningen te stimuleren. Voor warmteverbruikers gaat dit niet op, aangezien zij al aangesloten zijn op een alternatieve warmtevoorziening. Daarom is besloten om reële verhogingen van de energiebelasting op gas niet meer mee te nemen. Daarnaast wordt er jaarlijks een inflatiecorrectie toegepast op de energiebelasting op gas. Deze wijzigingen in de energiebelasting zullen wel mee worden genomen in de gasreferentie, omdat inflatie ook warmtebedrijven treft. Dit betekent dat de energiebelasting wordt vastgeklemd op de energiebelasting van 2024 (EUR 0,58301) en jaarlijks alleen nog wordt gecorrigeerd met een inflatiecorrectie. Indien de daadwerkelijke energiebelasting op het moment van vaststellen van de tarieven lager is, dan wordt van de lagere energiebelasting uitgegaan (zie artikel 7.9 van het besluit onder Pg1 en Pg2). De Energiebelasting op gas kent twee schijven, een eerste schijf voor gasverbruik tot 1000m³ en een schijf voor gasverbruik vanaf 1000m³. Op dit moment is de energiebelasting voor beide schijven gelijk, maar dat kan in de toekomst veranderen. In het besluit is opgenomen dat als in enig jaar de daadwerkelijke energiebelasting in de eerste schijf lager is dan de voor inflatie gecorrigeerde € 0,58301 de daadwerkelijke energiebelasting moet worden gebruikt voor een verbruik tot 31 GJ, wat het warmte equivalent is voor 1000m³ gas. Als de energiebelasting in de tweede schijf lager is dan de gecorrigeerde € 0,58301 de daadwerkelijke energiebelasting moet worden gebruikt, voor een warmteverbruik boven de 31 GJ.

Daarnaast zal de ACM bij het vaststellen van de gasreferentie niet meer uitgaan van het gascontract voor 1 jaar vast dat voor het jaar t wordt aangeboden, maar uitgaan van het gemiddelde van de gascontracten voor 1 jaar vast die worden aangeboden in september, oktober en november van het jaar $t - 1$. De gascrisis heeft laten zien dat de gasmarkt onverwacht volatiel

kan zijn. Hierdoor kan het zo zijn dat de prijs voor gas wordt gepeild op een piekmoment. Dit kan veel weerstand oproepen en draagt niet bij aan de warmtetransitie. Andersom is het ook mogelijk dat wordt gepeild op een dalmoment. Deze mogelijke volatiliteit is een reden om van meerdere peilmomenten uit te gaan.

Een andere aanpassing is dat de ACM bij het vaststellen van de kosten van een onderhoudscontract voor een CV-ketel niet meer uit zal gaan van een all-in servicecontract voor een CV ketel, maar van de gemiddelde kosten van verschillende typen onderhoudscontracten voor de CV ketel. Dit zal worden geregeld bij ministeriële regeling.

7.2.2. Differentiatie maximaal tarief voor verschillende aflevertemperaturen van warmte

In het besluit worden regels opgenomen over de indeling in verschillende temperatuurcategorieën, de elementen van het maximale tarief en de manier waarop het maximale tarief door ACM berekend moet worden.

Met het differentiëren van het maximale tarief op basis van aflevertemperaturen wordt beoogd recht te doen aan de extra kosten die een verbruiker zelf moet maken om de door het warmtebedrijf geleverde warmte op te waarderen tot een voor de verbruiker bruikbare temperatuur voor ruimteverwarming of de verwarming van tapwater.

In artikel 7.6 van dit besluit zijn vier categorieën vastgesteld waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de temperatuur waarop de warmte ten behoeve van ruimteverwarming geleverd wordt en de wijze waarop wordt voorzien in de verwarming van tapwater. Voor de levering van warm tapwater of warmte ten behoeve van de verwarming van tapwater wordt daarbij als onderscheidend criterium de temperatuur waarop het water geleverd wordt gehanteerd. Hiervoor is aansluiting gezocht bij de eisen die in artikel 3.110 van het Besluit bouwwerken leefomgeving worden gesteld aan voorzieningen voor warm water. Dit artikel vereist dat voorzieningen voor warm water voldoen aan de norm NEN1006. Op grond van deze norm dient tapwater aan het tappunt een temperatuur van ten minste 55° Celsius te hebben om te borgen dat het water met het oog op de volksgezondheid veilig is voor het gebruiksdoel. Deze norm is bedoeld om besmetting met de legionellabacterie te voorkomen.

Het betreft de volgende categorieën:

Artikel 7.6	Toelichting
a) De levering van warmte met een temperatuur die direct geschikt is voor ruimteverwarming en:	Warmtelevering voor ruimteverwarming op een temperatuur waarmee de verbruiker in staat is om zijn woon- of bedrijfsruimte te verwarmen zonder dat hij de geleverde warmte met behulp van een eigen installatie moet opwaarderen tot een hogere temperatuur. Het kan hier gaan om hoge temperatuur ruimteverwarming met een temperatuur van meer dan 50° Celsius, maar ook om lage temperatuurverwarming met een temperatuur van 30°-50° Celsius. Daarnaast levert het warmtebedrijf warm tapwater, waarbij een onderscheid kan worden gemaakt tussen:
i. de verwarming van tapwater, waarbij tapwater wordt verwarmd tot een temperatuur die voldoet aan de norm bedoeld in artikel 3.110 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.	De opwarming van tapwater tot een vanuit het oogpunt van volksgezondheid veilige temperatuur met behulp van de geleverde warmte. Dit vergt levering van warmte met een temperatuur die direct (zonder opwaardering door de verbruiker) geschikt is om tapwater met behulp van de afleverset op te warmen tot een temperatuur die voldoet aan de

	norm bedoeld in het bouwbesluit (momenteel meestal ten minste 55° Celsius).
ii. de levering van warm tapwater op een temperatuur die voldoet aan de norm bedoeld in artikel 3.110 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.	De directe levering van warm tapwater met een vanuit het oogpunt van volksgezondheid veilige temperatuur door het warmtebedrijf. Het tapwater wordt niet opgewarmd met behulp van de geleverde warmte. Het warme tapwater wordt met behulp van een centraal systeem verwarmd en door het warmtebedrijf als volledig product geleverd. Deze situatie doet zich met name voor wanneer de geleverde warmte niet geschikt is voor verwarming van tapwater, zoals bijvoorbeeld bij lage temperatuurverwarming met een temperatuur van 30°-50° Celsius.
b) De levering van warmte die uitsluitend direct geschikt is voor ruimteverwarming.	<p>Warmtelevering die uitsluitend direct geschikt is voor ruimteverwarming en niet direct geschikt om tapwater op te warmen. Dit betekent dat de temperatuur van de geleverde warmte lager is dan een temperatuur die voldoet aan de norm bedoeld in artikel 3.110 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.</p> <p>De gebruiker is in staat om zijn woon- of bedrijfsruimte te verwarmen zonder dat hij de geleverde warmte met behulp van een eigen voorziening (bijvoorbeeld een warmtepomp) moet opwaarderen tot een hogere temperatuur. Tapwater wordt ofwel apart geleverd door een warmtebedrijf ofwel zelf gemaakt. Het warm tapwater kan door de gebruiker zelf geproduceerd worden door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de geleverde warmte op te waarderen tot een temperatuur die geschikt is om tapwater op te warmen tot die voldoet aan de norm bedoeld in artikel 3.110 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, of - tapwater zelf te verwarmen met een aparte installatie tot een temperatuur die voldoet aan de norm bedoeld in artikel 3.110 van het Besluit bouwwerken leefomgeving. <p>Het gaat hier vaak om ruimteverwarming van lage temperatuur (ca. 30° tot 50° Celsius).</p>
c) De levering van warmte met een temperatuur die niet direct geschikt is voor ruimteverwarming en verwarming van tapwater.	<p>De warmte die wordt geleverd moet door de gebruiker met een eigen voorziening (bijvoorbeeld een warmtepomp) worden opgewaardeerd tot een temperatuur die geschikt is voor ruimteverwarming en verwarming van tapwater.</p> <p>Het gaat hier over het algemeen om systemen van zeer lage temperatuur (lager dan 30° Celsius).</p>
d) De levering van: <ul style="list-style-type: none"> a. warmte die uitsluitend bestemd is voor de verwarming van tapwater en een temperatuur heeft die direct geschikt is voor de verwarming van tapwater tot een temperatuur die voldoet aan de 	De levering van uitsluitend warmte ten behoeve van de verwarming van tapwater of de directe levering van warm tapwater.

<p>norm bedoeld in artikel 3.110 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.</p> <p>b. warm tapwater op een temperatuur die voldoet aan de norm bedoeld in artikel 3.110 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.</p>	
--	--

Voor de eerste categorie (categorie a) stelt de ACM het maximale tarief voor levering van warmte vast volgens de methode op basis van de gasreferentie zoals opgenomen in artikel 7.7 en 7.8 van het besluit.

Indien het warmtebedrijf warm tapwater als apart product levert (categorie a, ii) reguleert de wet alleen de kosten die het warmtebedrijf voor het verwarmen van het tapwater aan de verbruiker in rekening mag brengen. De kosten voor de inkoop van het tapwater zelf worden niet gereguleerd door de wet. Deze kosten kunnen apart aan de verbruiker in rekening gebracht worden.

Voor de categorieën b, c en d zijn aparte methoden opgenomen voor het vaststellen van het maximale tarief door de ACM in artikel 7.8, tweede lid en derde lid van het besluit. Ook deze methoden zijn gebaseerd op de integrale kosten die een verbruiker zou moeten maken voor het verkrijgen van dezelfde hoeveelheid warmte bij het gebruik van gas als energiebron (de gasreferentie). Hierbij is voor categorie c rekening gehouden met de kosten die de verbruiker zelf nog moet maken om de geleverde warmte op te waarden tot een temperatuur die geschikt is voor ruimteverwarming en verwarming van tapwater of de aparte afname van warm tapwater. De verbruiker betaalt voor categorie c enkel een gebruiksonafhankelijk tarief (artikel 7.8, derde lid en artikel 7.9, eerste lid, onderdeel b).

Voor warmtelevering die uitsluitend bedoeld is voor ruimteverwarming (categorie b) en voor warmtelevering die uitsluitend bedoeld is voor tapwater of de directe levering van warmtapwater (categorie d) mag daarom maximaal de helft van het gebruiksonafhankelijk deel van het maximale tarief in rekening worden gebracht (artikel 7.8, tweede lid). Dit geldt ook voor centrale aansluitingen. Wanneer warmte ten behoeve van ruimteverwarming en (warmte ten behoeve van) tapwater door twee verschillende warmtebedrijven geleverd worden, mogen beide warmtebedrijven dus de helft van het gebruiksonafhankelijke deel van het maximale tarief in rekening brengen. Voor het gebruiksonafhankelijke deel van het maximale tarief mag wel het volledige tarief in rekening worden gebracht door beide warmtebedrijven. De kosten die de verbruiker hiervoor betaald zijn immers afhankelijk van zijn verbruik.

De temperatuur die nodig is om te zorgen dat de geleverde warmte direct geschikt is voor ruimteverwarming hangt af van de binneninstallatie. De temperatuur van de warmte moet dan ook afgestemd zijn op het afgiftesysteem in de woning. De belangrijkste klassen daarvoor zijn momenteel:

- 90/70 systeem (HT). Het gaat hier om klassieke verwarming waarbij de binneninstallatie beschikt over radiatoren. In de winter wordt de warmte op 90° Celsius geleverd en wordt op 70° Celsius terug geleverd aan het warmtenet.
- 70/50 systeem (Midden temp MT). Met dit systeem kan nog worden verwarmd met standaard radiatoren. Wel moeten de radiatoren iets groter zijn, of de woning moet extra geïsoleerd zijn, waardoor de warmtevraag gedaald is.
- 50/30 systeem (LT). Een binneninstallatie waarbij kan worden verwarmd met 50° Celsius moet tenminste voorzien zijn van lage-temperatuurradiatoren of vloerverwarming.
- Bij 40/30° Celsius is alleen vloerverwarming nog geschikt als afgiftesysteem.

De projectontwikkelaar van een nieuwbouwproject of de eigenaar van de woning is verantwoordelijk voor het installeren van een systeem dat geschikt is om de ruimte te verwarmen met de leveringstemperatuur die met het warmtebedrijf overeengekomen wordt.

Voor de levering van warmte met een temperatuur die niet direct geschikt is voor ruimteverwarming en verwarming van tapwater (categorie c) is bepaald dat alleen een vastrecht (gebruiksonafhankelijk tarief) in rekening mag worden gebracht. Dit omdat de gebruiker aanvullende kosten moet maken om de geleverde warmte met behulp van een eigen voorziening op te waarden tot een temperatuur die geschikt is voor ruimteverwarming en verwarming van tapwater. Het gaat hier om de kosten van de aanschaf of huur van de eigen voorziening, het onderhoud daarvan en de energiekosten voor het gebruik van deze voorziening. Daarnaast is het verbruik van warmte met zeer lage temperatuur heel moeilijk te meten.

Het vastrecht dat aan de gebruiker in rekening mag worden gebracht is gebaseerd op het vermogen van de aansluiting voor de levering van warmte. Het aansluitvermogen van de aansluiting moet door het warmtebedrijf zijn opgenomen in de leveringsovereenkomst. Momenteel is een temperatuur van ongeveer 30° Celsius de praktische ondergrens voor verwarmingssystemen. Het vastrecht voor deze categorie bestaat uit een basistarief voor aansluitingen met een vermogen tot en met 3 kilowatt. Indien een aansluiting een groter vermogen heeft dan 3 kilowatt kan een opslag in rekening worden gebracht voor iedere kilowatt extra aansluitvermogen. Het bedrag van het basistarief en de opslag worden vastgesteld bij ministeriële regeling.

In de leveringsovereenkomst moet aangegeven zijn wat de minimum- en maximumtemperatuur van de geleverde warmte is. De categorie waaronder de levering valt, ligt daarmee vast en kan alleen veranderen door aanpassing van het contract. Het is dus niet mogelijk om bijvoorbeeld tussen de seizoenen te wisselen in de categorie warmte die geleverd wordt.

7.2.3. Regulering van warmte koude systemen

De wet reguleert de levering van koude in beginsel niet. Dit is echter anders indien de levering van koude noodzakelijk is voor een efficiënte werking van de collectieve warmtevoorziening en het warmtebedrijf om die reden de gebruiker uitsluitend de mogelijkheid biedt om warmte in combinatie met koude af te nemen. De gebruiker betaalt bij deze systemen voor het gebruik van het systeem, waarmee zowel warmte als koude geleverd wordt.

De situatie waarbij de levering van koude noodzakelijk is om een systeem voor warmtelevering efficiënt te laten werken en het warmtebedrijf alleen de mogelijkheid om warmte in combinatie met koude af te nemen, doet zich thans vrijwel alleen voor bij bodemenergiesystemen, zoals met name warmte koude opslagsystemen (WKO). Deze situatie kan zich echter ook voordoen bij andere opslagsystemen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een mijnwaterproject.

Wanneer een warmtebedrijf ervoor kiest een gebruiker niet de vrije keuze te bieden om koude af te nemen, wordt het maximale tarief van koudelevering met behulp van warmte koude systemen gereguleerd op basis van de methode opgenomen in artikel 7.10 van het besluit. Op deze manier wordt voorkomen dat aan deze gebonden gebruikers excessieve bedragen in rekening worden gebracht voor het gebruik van warmte koude systemen. Deze methode is gelijk aan de methode zoals was opgenomen in het Warmtebesluit.

Methode voor het vaststellen van maximaal tarief voor warmte koude systemen

De methode voor het bepalen van het maximale tarief voor het gebruik van warmte koude systemen is opgenomen in artikel 7.10 van dit besluit en wordt gebaseerd op de gemiddelde werkelijke kosten van de warmtebedrijven voor de aanleg, het beheer en de exploitatie van warmte koude systemen. Ten behoeve van het bepalen van deze methode is destijds onderzoek

verricht door Royal Haskoning⁴ en zijn toen gesprekken gevoerd met zowel warmtebedrijven met warmte-/koudesystemen als verbruikers aangesloten op warmte koude systemen. Hieruit is gebleken dat:

- er een grote variëteit aan warmte koude systemen bestaat;
- de kosten van warmtebedrijven voor het aanleggen, onderhouden en exploiteren van warmte koude systemen onderling sterk verschillen;
- het niet mogelijk is om binnen de kosten van het aanleggen, onderhouden en exploiteren van warmte koude systemen een onderscheid te maken tussen de kosten voor het leveren van warmte en de kosten voor het leveren van koude.

Om enerzijds recht te kunnen doen aan de grote variëteit aan warmte koude systemen en anderzijds een einde te maken aan de excessen in de kosten die aan sommige verbruikers in rekening worden gebracht voor levering van warmte en koude met warmte koude systemen zijn destijds tijdens de voorbereiding van het wijzigen van het Warmtebesluit verschillende mogelijkheden voor prijsregulering onderzocht. Daarbij is als uitgangspunt gehanteerd dat een gemiddeld warmte koude systeem met een redelijk rendement moet kunnen worden geëxploiteerd. Daarnaast is geconstateerd dat het vaststellen van een enkel (uniform) maximale tarief voor alle warmte koude systemen geen recht doet aan de variëteit aan projecten en bijbehorende kosten van de warmtebedrijven voor het aanleggen, onderhouden en exploiteren van deze systemen. Hierbij kan met name worden gedacht aan de verschillende temperaturen warmte die met behulp van warmte koude systemen aan de verbruikers geleverd worden.

In het licht van deze constatering is gekozen voor een systeem waarbij voor de regulering van het maximale tarief die in rekening mag worden gebracht voor het gebruik van een warmte koude systeem een onderscheid wordt gemaakt tussen:

- warmtelevering met behulp van een warmte koude systeem, en
- koudelevering met behulp van een warmte koude systeem.

Warmtelevering met behulp van een warmte koude systeem wordt daarbij op dezelfde wijze gereguleerd als de levering van warmte afkomstig uit andere warmtebronnen. Dit omdat het product dat aan de verbruikers geleverd wordt niet afwijkt van het product dat met behulp van andere productie-installaties geleverd wordt. Op basis van de temperatuurcategorie van de geleverde warmte wordt derhalve een onderscheid gemaakt tussen verschillende soorten warmte koude systemen.

Voor de levering van koude is, net als bij zeer-lage-temperatuurwarmte, bepaald dat alleen een gebruiksonafhankelijk tarief in rekening mag worden gebracht. Dit omdat het warmtebedrijf geen extra kosten maakt als er meer koude afgenomen wordt.

De kosten die aan de verbruiker in rekening worden gebracht voor koudelevering met behulp van warmte koude systemen worden vastgesteld door de ACM op basis van de formule in artikel 7.10, tweede lid, van dit besluit. Het maximale tarief voor koudelevering met behulp van warmte koude systemen bestaat daarbij uit twee onderdelen:

- een basistarief voor koudelevering met behulp van warmte koude systemen waarbij wordt uitgegaan van een standaardaansluiting voor koude met een aansluitvermogen van 2 kW, en;
- een opslag per kilowatt extra vermogen van de aansluiting voor aansluitingen met een vermogen van meer dan 2 kW.

Het tarief voor levering van koude met warmte koude systemen wordt in rekening gebracht per kilowatt aansluitvermogen voor koude, waarbij als ondergrens 2 kilowatt is genomen.

Voor systemen tot en met 2 kW geldt het basistarief. Voor het basistarief is uitgegaan van een standaard aansluitvermogen van een aansluiting voor koude op een warmte koude systeem van 2

⁴ RoyalHaskoningDHV (2017), Tariefregulering levering koude en lauw water in het kader van de Warmtewet: (Referentie: I&BBE9187R001F01)

kW. Deze waarde is berekend op basis van een gemiddeld koelend vermogen van 20 watt per vierkante meter gekoeld vloeroppervlak en een gemiddeld woonoppervlak van 100 m². Wanneer het aansluitvermogen groter is dan 2 kW wordt een opslag per tiende kW extra aansluitvermogen opgeteld bij het basistarief. De parameters (het basistarief en de opslag) in deze formule worden door de minister ingevuld in de warmteregeling.

Overgangsrecht

Voor bestaande projecten waarvoor met verbruikers voor de datum van inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit leveringsovereenkomsten op 1 januari 2020 zijn afgesloten wordt voorzien in overgangsrecht in lijn met hoe dit ook reeds in het Warmtebesluit was geregeld (artikel 7.10, vierde lid). In het geval van een overeenkomst voor bepaalde tijd houdt de overgangsrechtelijke bepaling in dat het maximale tarief voor de levering van koude met behulp van warmte koude systemen alleen wordt gereguleerd indien:

- de leveringsovereenkomst met de verbruiker is gesloten na de datum van inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit op 1 januari 2020, en;
 - het betreffende warmte koude systeem voor het eerst in gebruik is genomen 25 oktober 2020
- Onder het moment van ingebruikname van het warmte koude systeem wordt daarbij bedoeld het moment van de eerste levering van warmte of koude aan de eerste verbruiker met behulp van het warmte koude systeem.

Daarbij is voor bestaande leveringsovereenkomsten met een onbepaalde looptijd die zijn afgesloten en waarbij het systeem in gebruik genomen is voor het moment van inwerkingtreding van deze bepaling in het Warmtebesluit op 1 januari 2020 evenwel bepaald dat het maximale tarief voor levering van koude met behulp van warmte koude systemen 15 jaar na de datum van ingebruikname van het systeem gaat gelden. Met de keuze voor een periode van 15 jaar is aangesloten bij de gemiddelde levensduur van warmte koude systemen. Binnen deze periode kunnen de kosten van het ontwikkelen van het warmte koude systeem door het warmtebedrijf worden terugverdiend. Na gemiddeld 15 jaar moet de exploitant het warmte koude systeem evalueren en beslissingen nemen omtrent herinvesteringen waarmee de levensduur van het systeem kan worden verlengd. Het is logisch om bij dat moment aan te sluiten om verbruikers de gelegenheid te bieden om te kiezen voor een alternatieve mogelijkheid om te voorzien in hun warmtebehoefte. In de periode voorafgaand aan dit moment moeten alternatieven worden bekeken, overeenkomsten worden gesloten en systemen worden aangelegd. Dit betekent dat partijen tijdig in onderhandeling moeten treden over het vernieuwen van de overeenkomst.

Voor deze bepaling van overgangsrecht is gekozen omdat het reguleren van het maximale tarief voor bestaande contracten een inbreuk maakt op door partijen gemaakte afspraken. Het is zeer waarschijnlijk dat daarmee de rentabiliteit van bestaande projecten ernstig onder druk komt te staan als gevolg waarvan het voortbestaan van deze projecten in gevaar komt. Met deze overgangsbepaling wordt dit ongewenste effect vermeden. Na afloop van de overeenkomst voor bepaalde tijd of 15 jaar na de eerste ingebruikname van het systeem bij overeenkomsten voor onbepaalde tijd wordt:

- verbruikers een vrije keuze geboden om koude wel of niet af te nemen, of;
- de prijs voor levering van koude met behulp van een warmte koude systemen gemaximeerd op basis van de hierboven beschreven methode.

7.2.4. De eenmalige aansluitbijdrage

In dit besluit is opgenomen dat voor verschillende categorieën leveringsaansluitingen verschillende maximale eenmalige aansluitbijdragen kunnen worden vastgesteld.

In artikel 7.1 van dit besluit worden verschillende categorieën leveringsaansluitingen vastgesteld waarvoor de ACM verschillende maximale eenmalige aansluitbijdragen kan vaststellen. Aparte categorieën zijn vastgesteld voor leveringsaansluitingen die zich op meer en minder dan 25 meter afstand bevinden van een bestaand warmtenet. Om ervoor te zorgen dat warmtebedrijven niet met onredelijk hoge kosten te maken krijgen indien een nieuw aan te sluiten

warmteverbruiker zich ver van een bestaand warmtenet bevindt, maakt het besluit een onderscheid tussen aansluitingen met een lengte van maximaal 25 meter en daarboven. Tot en met 25 meter wordt daarmee beschouwd als een standaardlengte voor de aansluiting aan een collectieve warmtevoorziening. Voor de bepaling van de grens bij 25 meter is aansluiting gezocht bij de bestaande praktijk bij gasnetten, waar eenzelfde onderscheid in de eenmalige tarieven voor het realiseren van een aansluiting wordt gemaakt. De lengte van de aansluitingen wordt bepaald door de afstand tussen het hart van de dichtstbijzijnde warmtedistributieleiding en de koppeling van de hoofdafsluiter. Indien de afstand groter is dan 25 meter worden meerkosten per meter meperlengte vastgesteld.

Binnen de categorie centrale leveringsaansluitingen is een onderscheid gemaakt tussen eenmalige aansluitbijdragen voor verschillende soorten doorlaatwaarden van nieuwe centrale leveringsaansluitingen. Dit onderscheid sluit aan bij de werkelijke kosten voor de aanleg van deze aansluitingen. De kosten nemen namelijk toe naarmate de doorlaatwaarde van de aansluiting toeneemt.

Tot slot is een aparte categorie vastgesteld voor een individuele of centrale leveringsaansluiting die tijdelijk is afgesloten van een collectieve warmtevoorziening en opnieuw aangesloten wordt. Bij een tijdelijke afsluiting van een aansluiting op een collectieve warmtevoorziening wordt gedacht aan een periode van maximaal twee jaar, bijvoorbeeld door tijdelijke leegstand in verband met de verkoop van een woning. Indien een verbruiker tijdelijk wordt afgesloten van een warmtenet of inpandig leidingstelsel wordt de aansluiting van de verbruiker niet volledig verwijderd, maar tijdelijk ongeschikt gemaakt voor warmtelevering. Het is niet meer dan redelijk dat, indien de fysieke infrastructuur van de aansluiting reeds aanwezig maar slechts tijdelijk buiten gebruik is genomen, de afnemer niet de volledige eenmalige aansluitbijdrage aan het warmtebedrijf dient te betalen.

De bedragen voor de categorieën opgenomen in de onderdelen a, b, c (i t/m iii) en d (i t/m iii) worden vastgesteld op basis van de gemiddelde werkelijke kosten voor de betreffende categorie aansluitingen. De ACM stelt in dat geval de bijdrage vast op basis van een representatieve steekproef van gerealiseerde aansluitingen. Het warmtebedrijf dient de benodigde gegevens over de werkelijke kosten van een nieuwe aansluiting aan te leveren aan de ACM. De ACM heeft de mogelijkheid deze informatie te verifiëren aan de hand van externe bronnen. Daarnaast kan de ACM de kosten van de categorie aansluitingen ook vaststellen op basis van door de ACM verkregen marktgegevens over de kosten van de desbetreffende categorie aansluitingen. Tevens stelt ACM de kosten per meter meperlengte per categorie vast.

Voor categorieën e en f (heraansluiting na tijdelijke afsluiting van een individuele- of centrale leveringsaansluiting) is bepaald dat voor deze categorie eenzelfde tarief dient te gelden als voor het tijdelijk afsluiten van de betreffende aansluiting. De reden hiervoor is dat de benodigde werkzaamheden voor het tijdelijk afsluiten en het opnieuw aansluiten vergelijkbaar zijn en daarmee vergelijkbare kosten voor het warmtebedrijf veroorzaken.

Voor de eenmalige aansluitbijdrage gelden voor warmte koude opslaginstallaties geen aparte tarieven omdat hier onvoldoende aanleiding toe wordt gezien en dit de regulering onnodig complex zou maken.

7.2.5. Afsluitbijdrage

In het besluit zijn regels opgenomen voor de vaststelling door de ACM van de maximale tarieven die door warmtebedrijven in rekening mogen worden gebracht voor de afsluiting van een individuele of collectieve aansluiting op een warmtenet of inpandig leidingstelsel of een gedeeltelijke afsluiting van een individuele aansluiting op een warmte koude systeem. In artikel 7.2 van het besluit worden nadere regels gesteld over de berekening van de hoogte van het tarief voor afsluiting of gedeeltelijke afsluiting.

Bij de berekening van de hoogte van het tarief dienen de volgende situaties te worden onderscheiden:

- a. het tijdelijk afsluiten voor een periode van maximaal twee jaar van een individuele aansluiting op een warmtenet of een in pandig leidingstelsel door de hoofdafsluiter af te sluiten en te verzegelen of door verwijdering van de afleverset;
- b. het definitief afsluiten van een individuele aansluiting op een warmtenet of een in pandig leidingstelsel door verwijdering van de hele aansluiting;
- c. het tijdelijk afsluiten voor een periode van maximaal twee jaar van een centrale aansluiting op een warmtenet of een in pandig leidingstelsel door de hoofdafsluiters van de aansluiting af te sluiten en te verzegelen of door verwijdering van de afleverset;
- d. het definitief afsluiten van een centrale aansluiting op een warmtenet of een in pandig leidingstelsel;
- e. het gedeeltelijk afsluiten van een individuele aansluiting op een warmte koude systeem.

Voor wat betreft de onder a tot en met d genoemde situaties wordt daarbij het volgende opgemerkt. In het geval van het definitief afsluiten van de aansluiting wordt de gehele fysieke aansluiting van de gebruiker op het warmtenet of in pandig leidingstelsel verwijderd. Er kunnen echter ook situaties optreden waarbij een gebruiker slechts tijdelijk afziet van de levering van warmte. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan tijdelijke leegstand van een woning in verband met de verkoop ervan. In dat geval kan de aansluiting tijdelijk worden afgesloten door het afsluiten en verzegelen van de hoofdafsluiter of door verwijdering van de afleverset. Voor deze beide manieren van tijdelijk afsluiten geldt hetzelfde tarief dat wordt bepaald op basis van een gewogen gemiddelde van de kosten van deze manieren. Bij het tijdelijk afsluiten van een aansluiting zijn de werkzaamheden voor het warmtebedrijf beperkter van aard dan bij het geheel verwijderen van alle infrastructuur van de aansluiting. Het ligt dan ook voor de hand dat voor het tijdelijk afsluiten een ander tarief geldt dan voor het definitief afsluiten van een aansluiting. In de onderdelen a en c van artikel 7.2, eerste lid, wordt bepaald dat het bij tijdelijke afsluiting om een periode van maximaal twee jaar kan gaan. Indien de aansluiting na een tijdelijke afsluiting definitief wordt afgesloten ligt het daarbij voor de hand dat het warmtebedrijf daarvoor niet meer dan het verschil tussen het maximale tarief voor de definitieve afsluiting en het maximale tarief voor de tijdelijke afsluiting in rekening brengt.

Bij de in artikel 7.2, eerste lid, onderdeel e, genoemde situatie gaat het om warmte koude systemen waarbij de levering van koude noodzakelijk is voor een efficiënte werking van de collectieve warmtevoorziening en het warmtebedrijf om die reden de gebruiker uitsluitend de mogelijkheid biedt om warmte in combinatie met koude af te nemen. Als dat niet het geval is, is de tariefregulering zoals uitgewerkt in artikel 7.2 van dit besluit niet van toepassing op de kosten die in rekening worden gebracht voor het gebruik nemen van warmte koude systemen. Wanneer een gebruiker is aangesloten op een warmte koude systeem en gebruik maakt van de mogelijkheid om geen of niet langer koude af te nemen zal het koudedeel van de aansluiting worden afgesloten. Om te voorkomen dat voor een gedeeltelijke afsluiting onredelijke tarieven in rekening worden gebracht, wordt ook voor die situatie van gedeeltelijke afsluiting een maximumtarief vastgesteld door ACM. Daarbij wordt voor de bepaling van het maximumtarief geen onderscheid gemaakt tussen een tijdelijke of definitieve afsluiting van het koudedeel van de aansluiting.

Voor dit element in de tariefregulering wordt in dit besluit bepaald dat de regulering wordt gebaseerd op de gemiddelde werkelijke kosten die gepaard gaan met de betreffende vorm van afsluiting of gedeeltelijke afsluiting. In artikel 7.2, tweede lid, van het besluit wordt bepaald dat de ACM de gemiddelde werkelijke kosten van de benodigde inspanning van het warmtebedrijf voor de betreffende vorm van afsluiting als basis hanteert bij het vaststellen van de maximumtarieven. Bij de berekening van de maximumtarieven kan de ACM bijvoorbeeld rekening houden met de kosten van arbeid en de kosten van eventuele benodigde materialen voor de afsluiting. De ACM stelt in dat geval het tarief vast op basis van een representatieve steekproef van gerealiseerde afsluitingen. Het warmtebedrijf dient de benodigde gegevens over de werkelijke kosten van

afsluitingen aan te leveren aan de ACM. De ACM heeft de mogelijkheid deze informatie te verifiëren aan de hand van externe bronnen. Daarnaast kan de ACM de kosten van de verschillende vormen van afsluitingen ook vaststellen op basis van door de ACM verkregen marktgegevens over de kosten van de desbetreffende manier van afsluiten.

7.2.6. Tarieven voor verhuur afleverset

In artikel 7.3 van het besluit zijn regels opgenomen omtrent de berekening van de hoogte van het door de ACM vast te stellen maximale tarief voor het in gebruik nemen van een afleverset en het vaststellen van categorieën en aanvullende functionaliteiten van afleversets.

Artikel 7.2, vijfde lid, onderdeel b, van de wet maakt mogelijk dat voor verschillende categorieën en aanvullende functionaliteiten van afleversets verschillende maximumtarieven worden vastgesteld. Dit biedt de mogelijkheid om bij de vaststelling van de maximale tarieven beter recht te kunnen doen aan de diversiteit aan afleversets.

In artikel 7.3, eerste lid, van het besluit worden verschillende categorieën afleversets vastgesteld. Daarbij wordt allereerst een onderscheid gemaakt tussen de ook in de wet onderscheiden individuele afleverset en collectieve afleverset. Deze twee categorieën afleversets zijn vervolgens ieder verder onderverdeeld op grond van de hoofdfunctionaliteit van de afleverset:

- a. de levering van warm water ten behoeve van uitsluitend ruimteverwarming;
- b. de levering van warm water ten behoeve van uitsluitend warm tapwater;
- c. de levering van warm water ten behoeve van beide.

Het totaal aantal categorieën komt daarmee uit op zes.

Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de kenmerkende functionaliteiten van deze categorieën afleversets. Teneinde het voor de ACM mogelijk te maken om per categorie een tarief vast te stellen kan bij de invulling van die nadere regels worden gedacht aan het nader en preciezer omschrijven van de betreffende functionaliteiten van de categorieën afleversets. Voor iedere categorie afleverset stelt de ACM vervolgens een maximum basistarief vast (artikel 7.3, vijfde lid).

Het maximale tarief voor de verhuur van een afleverset bestaat naast een basistarief voor een categorie ook uit een jaarlijkse opslag of jaarlijkse afslag per aanvullende functionaliteit, waarbij de opslag positief is (bij meerkosten) en de afslag negatief (bij minderkosten). Afleversets kunnen namelijk in de praktijk op een aantal functionaliteiten verschillen. Daarbij kan worden gedacht aan een hoger of lager vermogen bij ruimteverwarming en een hogere of lagere CW-waarde bij warm tapwater. Ook indien slechts een deel van de afleverset in eigendom is van het warmtebedrijf kan er sprake zijn van een aanvullende functionaliteit, omdat dat deel van de afleverset dan waarschijnlijk afwijkt van de op grond van artikel 7.3, eerste lid, vastgestelde categorieën afleversets en de op grond van artikel 7.3, vijfde lid, onderdeel b, vastgestelde kenmerkende functionaliteiten van deze categorieën afleversets.

Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld omtrent het door de ACM vaststellen van aanvullende functionaliteiten. Gelet op de uitvoeringslasten die een mogelijk zeer grote hoeveelheid verschillende aanvullende functionaliteiten voor de ACM met zich meebrengt, kan daarbij worden gedacht aan een (tijdelijke) limitatieve lijst van aanvullende functionaliteiten. Het via de afleverset kunnen voorzien in de levering van koude zal daarbij in ieder geval niet als een aanvullende functionaliteit worden beschouwd.

Versillen met de categorie waarvoor de ACM het eerdergenoemde maximum basistarief heeft vastgesteld kunnen leiden tot een hogere of lagere kostprijs op basis waarvan een hoger of lager tarief voor het in gebruik nemen van een afleverset gerechtvaardigd is. Daarom voorziet artikel 7.3, zesde lid van dit besluit in de mogelijkheid om in dergelijke gevallen een hoger of lager maximaal tarief vast te stellen. Daarbij is bepaald dat ACM alleen dan een aanvullende functionaliteit vaststelt als de meer- of minderkosten zodanig significant zijn dat een hoger of lager

tarief gerechtvaardigd is. Er wordt vanuit gegaan dat er in ieder geval geen sprake is van een significant verschil als de meer- of minderkosten leiden tot een tariefwijziging per verbruiker van minder dan 1 euro per maand.

In de praktijk komt het ook voor dat voor aanvullende functionaliteiten geen periodiek tarief in rekening wordt gebracht maar dat is overeengekomen dat de betreffende jaarlijkse opslag of afslag via een eenmalige bijdrage of teruggave met de verbruiker wordt verrekend. Om die reden voorziet dit besluit er ook in dat de ACM voor aanvullende functionaliteiten naast een maximale jaarlijkse opslag of afslag van het tarief ook een maximale eenmalige bijdrage of teruggave vaststelt (artikel 7,3, derde lid, onderdeel b, tweede volzin). Bij toepassing door het warmtebedrijf van een eenmalige bijdrage of teruggave voor een aanvullende functionaliteit komt deze voor de gehele economische levensduur van de functionaliteit in de plaats van een jaarlijkse opslag of afslag.

De tarieven voor afleversets dienen gebaseerd te zijn op de gemiddelde werkelijke kosten. Voor de invulling van de berekening van het maximale basistarief, de jaarlijkse opslag of afslag per aanvullende functionaliteit of de eenmalige bijdrage of teruggave is gekozen voor een berekening die uitgaat van de gemiddelde kosten die warmtebedrijven maken. De ACM zal deze kosten bepalen op basis van een representatieve steekproef van afleversets en aanvullende functionaliteiten. Het warmtebedrijf dient de benodigde gegevens over de werkelijke kosten van de afleversets en functionaliteiten aan te leveren aan de ACM. De ACM heeft de mogelijkheid deze informatie te verifiëren aan de hand van externe bronnen. Daarnaast kan de ACM de kosten van de verschillende afleversets en aanvullende functionaliteiten ook vaststellen op basis van door de ACM verkregen marktgegevens over de kosten van de desbetreffende afleverset of aanvullende functionaliteit. Het kan hier onder andere gaan om prijzen van fabrikanten van afleversets en de kosten van installateurs voor de installatie van afleversets. Zo zal naar verwachting bij collectieve afleversets relatief vaak gebruik worden gemaakt van door ACM zelf verkregen marktgegevens. Bij collectieve afleversets is veelal sprake van een aan iedere specifieke situatie aangepast vermogen van de afleverset, waardoor het gelet op het kleine aantal afleversets met een bepaald specifiek vermogen zeer moeilijk is om de meer- of minderkosten vast te stellen op basis van een steekproef.

De vaststelling van het maximale basistarief is gebaseerd op twee componenten. In de eerste plaats de gemiddelde jaarlijkse kapitaalkosten, welke bestaan uit afschrijvingskosten en een vermogensvergoeding ten aanzien van de aanschaf en installatie van de afleverset voor warmte uit de desbetreffende categorie. In de tweede plaats de gemiddelde jaarlijkse operationele kosten welke bestaan uit de onderhoudskosten van de afleverset uit de desbetreffende categorie. De ACM stelt ten aanzien van de vermogensvergoeding een redelijk rendement vast.

Voor de bepaling van de opslag of afslag voor een aanvullende functionaliteit wordt alleen uitgegaan van de eerste van de twee hierboven genoemde componenten, dat wil zeggen de gemiddelde jaarlijkse kapitaalkosten. Hiervoor is gekozen omdat de onderhoudskosten reeds zijn verdisconteerd in het basistarief en aanvullende functionaliteiten in zijn algemeenheid weinig extra onderhoudskosten met zich meebrengen.

Indien en voor zover de meer- of minderkosten van een aanvullende functionaliteit via een eenmalige bijdrage of teruggave voor de gehele economische levensduur wordt verrekend, dan wordt het betreffende bedrag bepaald op basis van de gemiddelde meer- of minderkosten in verband met de aanschaf en installatie van de functionaliteit. De betreffende bijdrage of teruggave geldt daarbij voor de periode van de door de ACM vast te stellen gemiddelde economische levensduur van de betreffende functionaliteit. Na die periode, en alleen bij een feitelijke vervanging van een afleverset, zal de verbruiker door het warmtebedrijf in staat worden gesteld om de aanvullende functionaliteit opnieuw af te nemen. In dat geval kan een warmtebedrijf het eenmalige bedrag wederom in rekening brengen.

7.2.7. Vaststellen van het maximale tarief van warmte voor kleinverbruikers

In artikel 7.7 van het besluit zijn regels opgenomen voor het berekenen van het maximale tarief voor de levering van warmte. Dit maximale tarief is gebaseerd op het niet-meer-dan-anders'-principe (hierna: NMDA-principe) met een correctie voor de verhoging van de energiebelasting.

De ACM stelt dit maximale tarief vast op basis van de prijsformule uit artikel 7.7 van het besluit en maakt daarbij gebruik van de componenten zoals die zijn gespecificeerd in artikel 7.8 en 7.9. Artikel 7.8 en 7.9 geven hiermee inzicht in de kostencomponenten van gaslevering, waaruit het maximale tarief voor warmtelevering is opgebouwd. De toetsing zelf geschiedt aan het totale maximale tarief (P_{maxw}) en niet aan de losse componenten, omdat deze componenten slechts iets zeggen over de kostenopbouw in de gassituatie. De kostenopbouw in de warmtesituatie kan verschillen van de kostenopbouw in de gassituatie zonder dat dit leidt tot een hogere totaalprijs.

De wet stelt dat bij de bepaling van het maximale tarief op basis van het NMDA-principe wordt uitgegaan van de rendementsmethode. Dit betekent dat de bepaling van de variabele, of gebruiksaafhankelijke, kosten wordt gedaan op basis van het brandstofrendement van de warmteproductie.

Het maximale tarief op basis van het NMDA-principe is gebaseerd op de integrale kosten die een verbruiker zou moeten maken voor het verkrijgen van dezelfde hoeveelheid warmte bij het gebruik van gas als energiebron. De integrale kosten in deze gassituatie bestaan zowel uit een gebruiksonafhankelijk deel (vaste kosten) als een gebruiksaafhankelijk deel (variabele kosten). Zoals blijkt uit artikel 7.7 is het maximale tarief daarom opgebouwd uit deze twee kostencomponenten. In de volgende twee paragrafen zal op elk component een nadere toelichting worden gegeven.

Bij de bepaling van het maximale tarief van warmte dient de gassituatie als referentiesituatie. Het maximale tarief is een nationaal geldend tariefplafond voor alle verbruikers met een aansluitingscapaciteit tot 100 kW. Ten behoeve van de bepaling van het maximale tarief kan de referentiesituatie als volgt gespecificeerd worden:

- Bij de bepaling van de kostencomponenten wordt de warmteverbruiker vergeleken met een referentieverbruiker in de gassituatie. De referentieverbruiker in de gassituatie kan worden omschreven als een aangeslotene op het gastransportnet met een G6 aansluiting met een gasverbruik van een gemiddeld huishouden en een combiketel met HR107 label met comfortklasse CW4 voor tappen.
- Bij de bepaling van tarieven van netbeheerders wordt in het algemeen gebruik gemaakt van een gewogen gemiddelde van alle regionale netbeheerders. Deze weging kan geschieden op basis van de door de ACM vastgestelde rekenvolumes.

Vaste kosten

De vaste kosten bestaan uit twee onderdelen:

1. de jaarlijkse vaste kosten voor levering, transport en aansluiting van gas,
2. het verschil tussen de gebruikskosten in een gassituatie en in een warmtesituatie,

Hieronder wordt ingegaan op elk van deze componenten.

1) Vaste kosten voor levering, transport en aansluiting van gas

Deze kosten bestaan uit:

a. de gemiddelde vaste tarieven van een kleinverbruikers gasleveringscontract; deze tarieven komen tot stand in een geliberaliseerde markt, dientengevolge is ervoor gekozen om deze tarieven jaarlijks door de ACM te laten vaststellen in het maximale tarief door middel van een gemiddelde van de vaste tarieven voor gaslevering van de overeenkomsten tussen warmtebedrijf en verbruiker van de bekende éénjaarscontracten met vaste prijs op basis van het G1 tarief van de grootste 10 Nederlandse gasleveranciers, voor het jaar t . Indien zich de situatie voordoet dat de

10 grootste gasleveranciers geen contracten met vaste prijs aanbieden voor volgend jaar, wordt een door de ACM te bepalen alternatieve methode toegepast.

b. het gemiddelde tarief voor transportonafhankelijke verbruikerstarieven van de regionale gasnetbeheerders; dit tarief wordt voor iedere netbeheerder afzonderlijk vastgesteld door de ACM, ten behoeve van onderhavige maatregel van bestuur wordt een gewogen gemiddelde genomen van de tarieven van de regionale netbeheerders van het jaar t .

c. het gemiddelde tarief voor transportafhankelijke verbruikerstarieven van de regionale gasnetbeheerders (capaciteitstarief); dit tarief wordt voor iedere netbeheerder afzonderlijk vastgesteld door de ACM, ten behoeve van onderhavige maatregel van bestuur wordt een gewogen gemiddelde genomen van de tarieven van de regionale netbeheerders voor de G6 aansluitingen van het jaar t .

d. het jaarlijkse bedrag dat een gasverbruiker verschuldigd is ten behoeve van de instandhouding van de gasaansluiting (periodieke aansluitbijdrage); dit tarief wordt voor iedere netbeheerder afzonderlijk vastgesteld door de ACM, ten behoeve van onderhavige maatregel van bestuur wordt een gewogen gemiddelde genomen van de tarieven van de regionale netbeheerders voor de G6 aansluitingen van het jaar t .

Bovenstaande kostencategorieën omvatten alleen de vaste kosten voor levering, transport en aansluiting van regionale netbeheerders. De kosten voor de transportdiensten van de landelijk gasnetbeheerder komen in het gasleveringscontract terug in het tarief per kubieke meter gas. Dit deel van de kosten komt in het maximale tarief voor warmte tot uiting in het variabele deel van het maximale tarief.

2) Verschil in gebruikskosten

De gebruikskosten in een gassituatie zijn gemiddeld hoger dan de gebruikskosten in een warmtesituatie. Bij de bepaling van het maximale tarief dient de gassituatie als referentie. Omdat de warmteverbruiker de meerkosten voor het gebruik van een cv-ketel uitspaart, dienen deze uitgespaarde kosten meegenomen te worden bij de bepaling van de maximale jaarlijkse vaste kosten. Bij deze vermeden gebruikskosten gaat het dus alleen om de meerkosten van de gassituatie ten opzichte van de warmtesituatie en niet om de totale gebruikskosten in de gassituatie. Hiervoor is gekozen omdat de warmteverbruiker de gebruikskosten in veel gevallen niet via de energienota maar op andere wijze betaalt. Er kunnen vier situaties worden onderscheiden:

1. warmteverbruiker huurt een afleverset en betaalt hiervoor huurkosten aan het warmtebedrijf welke gespecificeerd staan op de energienota;
2. warmteverbruiker koopt een afleverset en maakt hiervoor aanschafkosten en onderhoudskosten die niet op de energienota terugkomen;
3. warmteverbruiker huurt een afleverset en betaalt hiervoor huurkosten via de kale huur van de woning aan de woningcorporatie;
4. warmteverbruiker heeft geen afleverset, maar mogelijk wel andere gebruikskosten voor het gebruik van het collectieve warmtesysteem, welke bijvoorbeeld in rekening worden gebracht via de servicekosten. Deze situatie komt onder andere voor bij levering via blokverwarming.

Alleen in het eerste geval is sprake van gebruikskosten die worden betaald via de energierekening van het warmtebedrijf. In de andere gevallen worden de gebruikskosten niet of los van de energierekening betaald, bijvoorbeeld via losse aanschafkosten in het verleden, in de huur of in de servicekosten. De kosten worden dus wel gemaakt door de warmteverbruiker, maar in veel gevallen op andere wijze afgerekend. Indien deze kosten als component zouden worden opgenomen in het maximale tarief, zouden verbruikers in situatie 2, 3 en 4 deze kosten dubbel of onterecht betalen. In de eerste situatie, waarin de afleverset wordt gehuurd van het warmtebedrijf en de huurkosten via de energienota worden verrekend, dienen deze kosten apart gespecificeerd te worden op de energienota.

Bij de bepaling van de gebruikskosten van een cv-ketel in de gassituatie wordt uitgegaan van de meest gebruikte ketel, een combiketel met HR107 label met comfortklasse CW4 voor tappen. De bepaling van de gebruikskosten in de warmtesituatie wordt gebaseerd op een afleverset met comfortklasse CW4 voor tappen, bestaande uit een warmtewisselaar en een warmtemeter.

In de gassituatie is gemeengoed dat de cv-ketel wordt aangeschaft door de eigenaar van de woning, die zelf zorgdraagt voor het onderhoud en vervanging. Daarnaast betaalt de verbruiker in een gassituatie een afzonderlijk meettarief. De verschillende wijzen waarop de gebruikskosten in een warmtesituatie zich kunnen voordoen, is in het bovenstaande beschreven. Alleen in de eerste situatie is sprake van huurkosten van de afleverset die door het warmtebedrijf gefactureerd worden. Ook in de andere situaties is echter in het algemeen sprake van kosten die gepaard gaan met de afleverset of het collectieve warmtesysteem. Ten behoeve van de bepaling van de referentiesituatie voor het maximale tarief worden de kosten van een afleverset als uitgangspunt genomen. Verondersteld mag worden dat de jaarlijkse kosten van een afleverset – ongeacht of deze wordt gehuurd of is gekocht – een representatie zijn van de kosten voor aanschaf van een warmtewisselaar, het verwachte onderhoud en de meetkosten. Die drie elementen zijn derhalve opgenomen in de berekening van de gebruikskosten voor warmte. Of die gebruikskosten daadwerkelijk in rekening worden gebracht hangt af van de individuele situatie. Ook indien deze kosten op een andere wijze bij de verbruiker in rekening worden gebracht, dienen deze kosten dan ook als een geschikte referentie.

Op basis van bovenstaande worden voor de vaststelling van de vermeden gebruikskosten per jaar de kosten voor de jaarlijkse kapitaalslasten als gevolg van de aanschaf van een cv-ketel vermeerderd met de jaarlijkse onderhoudskosten en het jaarlijkse meettarief, vergeleken met de jaarlijkse kapitaalskosten van een warmtewisselaar, het onderhoud en de meetkosten.

Ten behoeve van de bepaling van de kapitaalslasten in de gassituatie is het noodzakelijk een referentie vast te stellen voor de gemiddelde aanschafprijs, levensduur, vermogenskostenvoet en onderhoudskosten van een cv-ketel. Hetzelfde geldt voor de bepaling van de kapitaalslasten in de warmtesituatie. Omdat deze factoren in de tijd kunnen veranderen door bijvoorbeeld technologische ontwikkelingen, zal de referentiewaarde van deze factoren bij ministeriële regeling worden vastgesteld. Bij de bepaling van de kapitaalslasten wordt de methodiek gehanteerd die aansluit bij de huidige praktijk van de ACM bij vaststelling van de kapitaalslasten. Dit betekent dat de jaarlijkse kapitaalslasten van een cv-ketel c.q. een warmtewisselaar bestaan uit jaarlijkse afschrijvingslasten op basis van een lineaire afschrijving vermeerderd met een vermogensvergoeding, die wordt vastgesteld door de gemiddelde resterende levensduur te vermenigvuldigen met de reële vermogenskostenvoet. De heffingsrente is gebaseerd op de laatst bekende heffingsrente die door het Ministerie van Financiën is vastgesteld. Hoewel deze heffingsrente een kortere looptijd heeft dan de investeringen leidt deze tot een juiste indicatie van de kapitaalslasten omdat herfinanciering in het dagelijkse kapitaalverkeer gebruikelijk is.

De meetkosten zijn gelijk gesteld aan de meetkosten op basis van het gewogen gemiddelde van de meettarieven voor G6-aansluitingen (gas) waarvan de maximale hoogte vanaf dat moment door de ACM wordt vastgesteld. De meetkosten in de warmtesituatie worden verondersteld gelijk te zijn aan die in de gassituatie en worden derhalve op dezelfde wijze bepaald.

Tot slot wordt bij het verschil in gebruikskosten rekening gehouden met de meerkosten van elektrisch koken in een warmtesituatie. In warmtewoningen wordt, in het algemeen, gekookt op elektriciteit en in woningen met een gasaansluiting wordt veelal gekookt op gas. Koken op elektriciteit is duurder, waardoor mensen die wonen in een warmtewoning hogere kosten hebben. In het besluit wordt hiermee rekening gehouden door in de formule voor het vaststellen van de jaarlijkse vaste kosten een forfaitair bedrag in mindering te brengen. Daardoor zijn vergaande differentiaties niet nodig en kan de regelgeving transparant en eenvoudig blijven. Bij de vaststelling van het forfaitaire bedrag is uitgegaan van de laatste inzichten op het gebied van het gebruik van gas ten behoeve van koken en vigerende gemiddelde prijzen voor gas en elektriciteit.

De forfaitaire aftrek wordt gekwantificeerd in de ministeriele regeling en kan worden aangepast, bijvoorbeeld in verband met ontwikkelingen in de gas- en elektriciteitsprijzen.

Variabele kosten

De variabele of gebruiksaafhankelijke kosten betreffen de kosten per GJ geleverde warmte. De bepaling van deze kosten geschiedt volgens de rendementsmethode. Centraal in deze benadering staat het brandstofrendement van de warmteproductie. Dit is de hoeveelheid gas die nodig is om een bepaalde hoeveelheid warmte, uitgedrukt in GJ, na omzetting van het gas in een volgens de laatste stand der techniek gebouwde gasketel in warmte, te verkrijgen. Het gaat hierbij om warmte voor ruimteverwarming en tapwater (warm water voor sanitaire doeleinden en huishoudelijk verbruik).

Het brandstofrendement van de warmteproductie kan worden beïnvloed door verschillende factoren. Een element dat van grote invloed is op het brandstofrendement is de energetische waarde van het aardgasgebruik in de gaswoning. Dit element bepaalt het rendement dat een gasketel in praktijk haalt en wordt in beschouwing genomen bij de bepaling van het maximale tarief. De energetische waarde van het aardgasgebruik in een gaswoning hangt af van de verhouding tussen warmte die wordt opgewekt voor tapwater en voor ruimteverwarming;

De totale warmtevraag bestaat uit ruimteverwarming en warm tapwater. De verhouding hiertussen is van belang omdat het ketelrendement voor ruimteverwarming hoger is dan het ketelrendement voor warm tapwater.

Leidingverliezen

Leidingverliezen spelen een rol als leidingen door onverwarmde ruimten lopen. Bij de bepaling van de warmteprijs is dit alleen van belang indien er een significant verschil bestaat tussen de verliezen in warmte- en de gassituatie. Dit verschil speelt bijvoorbeeld een rol in woningen met meerdere verdiepingen omdat in dergelijke gevallen de ketel vaak op de bovenste verdieping wordt geplaatst en dus verder van de meterkast staat. In appartementen en galerijwoningen is dit verschil niet aannemelijk te maken. De absolute waarde van het verlies speelt echter wel een bescheiden rol, omdat de ketel in elk geval niet in de meterkast staat.

Ter bepaling van het brandstofrendement dient dus een aantal factoren vastgesteld te worden; de verhouding tussen de warmtevraag voor ruimteverwarming en voor warm tapwater, de leidingverliezen bij ruimteverwarming en bij tapwater en de gemiddelde rendementen voor ruimteverwarming en voor tapwater. De invloed die deze factoren hebben op het brandstofrendement kan in de toekomst veranderen. Zo kan bijvoorbeeld het verschil in rendement tussen warmte opgewekt voor ruimteverwarming en voor tapwater kleiner worden, waardoor de invloed van de verhouding tussen ruimteverwarming en tapwater op het totale rendement kan verminderen. Bij een rendement van 100% zouden de variabele kosten alleen nog afhankelijk zijn van de stookwaarde van aardgas. Om rekening te kunnen houden met deze tendens, wordt de referentiewaarde van deze factoren vastgesteld bij ministeriële regeling. Door deze factoren op niveau van ministeriële regeling te regelen kunnen ze indien gewenst door de Minister worden gewijzigd zonder een lang proces. Een eventuele aanpassing van de factoren wordt betrokken bij de periodieke evaluatie.

Het brandstofrendement kan daarnaast worden beïnvloed door andere factoren. Deze zijn echter niet meegenomen omdat de invloed slechts beperkt is en de vaststelling van het rendement daarom onnodig ingewikkeld maakt. In de volgende paragraaf wordt hier verder op ingegaan.

Uit de formule voor de variabele warmtekosten blijkt dat het variabele deel van de NMDA-prijs wordt bepaald door het brandstofrendement en twee andere factoren; de bovenwaarde van Groningengas (0,03517GJ/Nm) en de gasprijs.

De referentiegasprijs betreft het gemiddelde gebruiksfhankelijke deel van de gasprijs (kubieke meter prijs) en wordt gebaseerd op de gemiddelde gebruiksfhankelijke gasprijs op basis van het gebruiksfhankelijke deel van de gasleveringstarieven van overeenkomsten tussen het warmtebedrijf en verbruiker voor éénjaarscontracten met vaste prijs, op basis van het de Nederlandse gasleveranciers bekend gemaakte G1 tarief voor het jaar t , inclusief energiebelasting vastgesteld op het niveau van het jaar 2024 en gecorrigeerd met inflatie, uitgedrukt in euro per m³. De regiotarieven worden daarbij ongewogen gemiddeld per leverancier. Gasleveranciers maken normaliter voor elk jaar de prijzen bekend van jaarcontracten met vaste prijs voor het komende jaar. Ten behoeve van de bepaling van de referentiegasprijs wordt gekeken naar de éénjaarscontracten met ingangsdatum 1 januari van jaar t , die in het jaar $t-1$ bekend zijn. Het baseren van de referentiegasprijs voor de vaststelling van het maximale tarief op deze contracten, beoogt een zo goed mogelijke weerspiegeling van de werkelijke gasprijzen in het betreffende jaar. Het G1 tarief dient hier als basis omdat dit tarief geldt voor alle kleinverbruikers en daarom het best vergelijkbaar is met de groep verbruikers waarop de wet zich richt. Indien zich de situatie voordoet dat de 10 grootste gasleveranciers geen contracten met vaste prijs aanbieden voor komend jaar, wordt een door de ACM te bepalen alternatieve methode toegepast.

7.2.8. Eisen aan aanbod levering warmte dat afwijkt van het maximale tarief

De wet biedt warmtebedrijven in 7.1, vijfde lid de mogelijkheid om, binnen strikte voorwaarden, tarieven aan te bieden die afwijken van het wettelijk maximaal tarief voor levering van warmte van artikel 7.1, eerste lid van de wet. Dit aanbod moet, op grond van artikel 7.1, vijfde lid, van de wet, in ieder geval een aanbod bevatten om warmte geleverd te krijgen tegen het maximale tarief van artikel 7.1 eerste lid van de wet.

Artikel 7.1, zesde lid van de wet bepaalt dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld aan een aanbod dat afwijkt van het maximale tarief. Hiermee moet worden voorkomen dat een verbruiker instemt met een aanbod waar hij later spijt van krijgt. Zodoende moet het warmtebedrijf de verbruiker vooraf goed informeren over de consequenties van zijn keuze en moet voldoende duidelijk zijn dat de verbruiker ook voor het maximale tarief kan kiezen. Ook moet voor de verbruiker duidelijk zijn of, en zo ja wanneer, hij op een later moment weer kan kiezen voor het maximale tarief.

In artikel 7.5 van dit besluit zijn regels opgenomen waar een aanbod dat afwijkt van het maximale tarief aan moet voldoen. Ten eerste is bepaald dat het aanbod van het warmtebedrijf moet worden gebaseerd op de persoonlijke situatie van de verbruiker en dat het warmtebedrijf bij ieder aanbod de verbruiker voorziet van transparante informatie over tarieven en voorwaarden. Deze transparante informatie over tarieven en voorwaarden omvat daarbij in ieder geval informatie over de looptijd van de aangeboden overeenkomst, wat in het kader van de overeenkomst wordt geleverd en de prijs die daarvoor in rekening wordt gebracht, het opzeggen van de overeenkomst, de opzegtermijn en het aflopen van de overeenkomst. Bij ministeriële regeling kunnen vervolgens nadere regels kunnen worden gesteld over het bepalen van de persoonlijke situatie van de verbruiker en de transparante informatie over tarieven en voorwaarden. Omdat het warmtebedrijf verplicht is om altijd het aanbod te doen om warmte geleverd te krijgen tegen ten hoogste het maximale tarief, gelden genoemde eisen ook voor dit aanbod.

In het besluit wordt voorts bepaald dat het warmtebedrijf verplicht is om de verbruiker er schriftelijk en in heldere bewoordingen op te wijzen dat hij bij aanvaarding van het aanbod gedurende de looptijd van de te sluiten overeenkomst geen beroep kan doen op de bescherming van het maximale tariefbepaling van artikel 7.1 van de wet. Dit om ervoor te zorgen dat verbruikers zich bewust zijn van de gevolgen als zij kiezen voor een aanbod waarvoor de bescherming van het maximale tarief niet geldt.

Ter bescherming van de verbruiker is tot slot bepaald dat een overeenkomst voor bepaalde tijd na afloop van de looptijd automatisch (van rechtswege) wordt omgezet naar een overeenkomst

waarbij warmte wordt geleverd tegen ten hoogste het maximale tarief. Deze automatische omzetting geldt niet als het warmtebedrijf en de gebruiker voor het einde van de looptijd van de overeenkomst een nieuwe warmteleveringsovereenkomst sluiten tegen een tarief dat afwijkt van het maximale tarief. Voor dit laatste geldt dan wel de voorwaarde dat het warmtebedrijf de gebruiker ook hier een aanbod moet hebben gedaan dat voldoet aan de voornoemde voorwaarden.⁵

§ 7.3. Tariefregulering levering van warmte aan kleinverbruikers door een aangewezen warmtebedrijf fase 2

7.3.1. Algemeen

Voor de goederen en diensten die het warmtebedrijf aan gebruikers levert, gelden maximale tarieven. Deze maximale tarieven kunnen in fase 2 op twee manieren tot stand komen, afhankelijk van het soort goederen en diensten. Artikel 7.11 bepaalt dat voor goederen en diensten waarvan tarieven in fase 1 al op kosten zijn gebaseerd – afleversets, aansluiten op warmte en afsluiten van warmte – en voor de meting van warmte de ACM kostengebaseerde tarieven zal vaststellen. Artikel 7.12 bepaalt dat voor leveringstarieven de ACM kostengebaseerde tariefformules zal vaststellen. De warmtebedrijven zullen zelf hun maximale tarieven per warmtevoorziening berekenen door in deze formules op de door de ACM voorgeschreven wijze de gegevens van desbetreffende warmtevoorziening in te vullen. Het kan dan gaan om kostengegevens maar ook gegevens over belangrijke kostenbepalende factoren, bijvoorbeeld het aantal aansluitingen of de hoeveelheid geleverde warmte. Tarieven en tariefformules moeten zo worden vastgesteld dat zij warmtebedrijven stimuleren om efficiënte kosten te maken, een betrouwbare, betaalbare en duurzame warmtevoorziening waarborgen en de ontwikkeling van collectieve warmte, dat wil zeggen aanleg en uitbreiding van collectieve warmtesystemen, bevorderen.

Doordat de ACM kostengebaseerde tariefformules vaststelt in plaats van tarieven, kan er beter rekening worden gehouden met verschillen tussen collectieve warmtevoorzieningen, terwijl tariefregulering uitvoerbaar blijft. De ACM heeft in haar uitvoeringstoets gewezen op de grote verschillen tussen collectieve warmtenetten, die door het onderzoek dat TNO in opdracht van de ACM heeft uitgevoerd, aan het licht kwamen.⁶ Door deze verschillen zou het vaststellen van kostengebaseerde tarieven die op alle collectieve warmtevoorzieningen van een bepaald type van toepassing zijn, leiden tot een aanzienlijk risico op onder- en overrendementen. Dit omdat dan onvoldoende rekening zou worden gehouden met de specifieke kenmerken van het warmtenet die de grote kostenverschillen veroorzaken. Gezien het grote aantal voorziene warmtekavels zou het vaststellen van het tarief per warmtevoorziening tot een grote uitvoeringslast bij de ACM leiden. Door het vaststellen van tariefformules wordt deze uitvoeringslast beperkt, omdat de warmtebedrijven de formules zelf zullen toepassen.

7.3.2. Procedures en transparantie

De ACM stelt in het tariefmethodebesluit vast hoe zij in de komende reguleringsperiode, die 3 tot 5 jaar zal duren, de tariefformules zal vaststellen. Artikel 7.13 bepaalt dat de ACM elk jaar uiterlijk op 1 november ter tariefbesluit en de tariefformules vast stelt die van toepassing zullen zijn voor het komende jaar. Warmtebedrijven berekenen vervolgens de maximale tarieven die voor elk van hun kavels van toepassing zullen zijn. Deze berekeningen moeten warmtebedrijven toesturen naar de ACM en op hun website publiceren volgens een door de ACM vastgesteld format. Dit wordt bepaald in artikel 7.20. Bedrijfsvertrouwelijke gegevens hoeven daarbij niet te worden gepubliceerd. De verwachting is echter dat omdat warmtebedrijven niet met elkaar concurreren, er in de praktijk zelden sprake zal zijn van bedrijfsvertrouwelijkheid.

⁶ ACM (2023), Uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets wetsvoorstel Collectieve Warmte: <https://www.acm.nl/nl/publicaties/uitvoerbaarheids-en-handhaafbaarheidstoets-wetsvoorstel-collectieve-warmte>

Artikel 7.4 bepaalt dat warmtebedrijven uiterlijk eind december hun gehanteerde tarieven per brief of e-mail toesturen aan de verbruiker en openbaar maken op hun website.

7.3.3. Tarieven

De nadere regels over kostengebaseerde tarieven worden gesteld in artikel 7.11. De ACM stelt maximale kostengebaseerde tarieven vast voor de afleversets voor warmte of afleversets voor warmte en koude, het aansluiten op een collectieve warmtevoorziening, het afsluiten van een collectieve voorziening en de meting van het warmteverbruik. Voor afleversets, het aansluiten en het afsluiten gelden al in fase 1 kostengebaseerde tarieven. In fase 2 zal voor deze diensten dezelfde methode worden gehanteerd als in fase 1. Door aan te sluiten bij bestaande regulering worden de uitvoeringslasten beperkt. Er wordt in deze tarieven geen onderscheid gemaakt tussen verschillende typen collectieve warmtevoorziening. De kostenverschillen voor deze goederen en diensten hangen minder samen met de type collectieve warmtevoorziening, en meer met de kenmerken van deze goederen en diensten. De methode voor het berekenen van deze tarieven houdt al rekening met deze verschillen. Daarom is het niet nodig om een additioneel onderscheid te maken op basis van verschillende typen collectieve warmtevoorziening.

Voor de meting van het warmteverbruik wordt de methode in fase 2 wel anders. De regels hiervoor zijn opgenomen in artikel 7.11, tweede en derde lid. In fase 1 is het tarief voor de meting namelijk nog gebaseerd op de gasreferentie. In fase 2 zal de ACM hier een tarief vaststellen op basis van de gemiddelde kosten die warmtebedrijven maken om warmte te meten of op basis van marktgegevens over de kosten van meting. Net als in fase 1 is het tarief voor warmtemeting vast, dat wil zeggen gebruiksonafhankelijk en wordt per jaar gerekend. De ACM kan verschillende tarieven vaststellen voor verschillende typen warmtemeters, indien de kosten van meting voor deze verschillende typen meters materieel verschillen.

7.3.4. Tariefformules

Artikel 7.12 bepaalt dat de ACM voor de tarieven voor warmtelevering tariefformules vaststelt. Daarbij houdt de ACM rekening met de doelen van tariefregulering. De overgang naar kostengebaseerde tarieven heeft tot doel dat de tarieven die verbruikers betalen beter aansluiten bij de kosten van de collectieve warmtevoorziening waarop zij aangesloten zijn. Verbruikers krijgen hierdoor meer zekerheid dat de tarieven niet hoger liggen dan noodzakelijk is om te voorzien in de warmtelevering. Het warmtebedrijf kan rekenen met inkomsten die zich meer direct verhouden tot de kosten die hij maakt, kosten waar het bedrijf ook zelf op kan sturen. Hierdoor ontstaat er meer zekerheid dat (efficiënte) kosten, inclusief een redelijk rendement, zich redelijkerwijs kunnen terugverdienen. Die duidelijkheid is een belangrijke voorwaarde voor het doen van verdere investeringen. Bij het opstellen van tariefformules moet de ACM daarom rekening houden met de verschillende doelstellingen:

- a. De tariefregulering moet over- en onderrendementen voorkomen. Overrendementen moeten worden voorkomen omdat deze ten koste van de betaalbaarheid voor verbruikers gaan. Onderrendementen moeten worden voorkomen omdat op die manier ervoor kan worden gezorgd dat investeringen in collectieve warmtevoorzieningen (naar verwachting) rendabel zijn.
- b. De tariefregulering moet een efficiëntieprikkel geven. Een efficiëntieprikkel is nodig om ervoor te zorgen dat warmtebedrijven niet meer kosten maken dan nodig. Tariefregulering die geen efficiëntieprikkel geeft kan bedrijven ertoe aanzetten om de kosten onnodig op te laten lopen, ten koste van de betaalbaarheid voor verbruikers.

De wet streeft ook andere doelen na, zoals de leveringszekerheid en duurzaamheid van collectieve warmtevoorzieningen. Deze doelen worden geborgd doordat in de wet verplichtingen voor warmtebedrijven zijn opgenomen ten aanzien van leveringszekerheid en duurzaamheid. Het is daarom niet nodig om deze doelstellingen met tariefregulering te stimuleren. De tariefregulering moet wel op een logische manier rekening houden met de extra kosten als gevolg van deze wettelijke verplichtingen.

In dit besluit zijn nadere regels opgenomen over de toepassing van tariefformules. Deze extra regels hebben als doel om meer zekerheid te geven aan de marktdeelnemers over de toekomstige regulering, en om al gedeeltelijk invulling te geven aan de beleidsdoelstellingen.

7.3.5. Toegestane kosten

Artikel 7.12 bepaalt dat de ACM tariefformules zal vaststellen voor vaste en variabele leveringstarieven. Deze tariefformules moeten kostengebaseerd zijn, wat betekent dat zij na invulling van de gegevens door het warmtebedrijf de efficiënte kosten berekenen van het transport en de levering van warmte op het warmtekavel die het warmtebedrijf met vaste en variabele leveringstarieven terug kan verdienen (toegestane kosten).

In deze toegestane kosten worden sommige kosten die het warmtebedrijf maakt, maar die geen verband houden met het transport en levering van warmte, niet meegenomen. Daarnaast kunnen van de toegestane kosten bepaalde opbrengsten worden afgetrokken.

Kosten en opbrengsten van ongereguleerde diensten

Het is mogelijk dat een warmtebedrijf overige – ongereguleerde – activiteiten heeft waarvoor hij kosten maakt. Het kan bijvoorbeeld gaan om de levering van warmte aan grootverbruikers, productie van elektriciteit die tegelijk met de productie van warmte plaatsvindt of diensten (zoals toegang) die geleverd worden aan andere warmtebedrijven. Het kan echter ook gaan om meer beperkte activiteiten zoals de verhuur van de gebouwen die primair worden gebruikt voor warmtelevering.

In beginsel moeten de kosten dan toegerekend worden aan de gereguleerde en ongereguleerde activiteiten. Dit wordt bepaald in artikel 7.15, vijfde lid, onderdeel b. Bijvoorbeeld, de kosten moeten worden verdeeld tussen klein- en grootverbruikers. In bepaalde situaties zijn die ongereguleerde activiteiten echter zo nauw verbonden met de gereguleerde activiteiten, dat het vrijwel onmogelijk is om de kosten te splitsen. Bovendien is de omvang van dergelijke activiteiten soms zo beperkt dat het niet doelmatig is om hier kostentoerekeningsregels voor te maken. In dit geval bepaalt artikel 7.15, zevende lid, onderdeel b, dat de ACM kan afzien van kostentoerekening en in plaats daarvan de opbrengsten van deze activiteiten aftrekken van de totale kosten van het warmtebedrijf.

Kosten van tariefgereguleerde goederen en diensten

Voor de overige gereguleerde diensten zoals aansluitingen, afsluitingen, meettarieven en afleversets stelt de ACM kostengebaseerde tarieven vast. De kosten van deze goederen en diensten worden dus afzonderlijk bepaald om deze tarieven vast te stellen. Deze tarieven worden echter niet per warmtebedrijf vastgesteld, maar voor alle warmtebedrijven samen op basis van de gemiddelde kosten van deze goederen en diensten of marktgegevens. Hier kan ook kostentoerekening plaatsvinden tussen warmtelevering en de overige gereguleerde goederen en diensten. Hier bestaat echter een risico dat als de tarieven voor warmtelevering deels op de daadwerkelijke kosten worden gebaseerd, een warmtebedrijf zo veel mogelijk kosten aan warmtelevering zal willen toerekenen. Hiermee verhoogt hij namelijk zijn warmteleveringstarieven, terwijl zijn overige tarieven daardoor nauwelijks worden beïnvloed omdat zij op de gemiddelde kosten van alle warmtebedrijven worden gebaseerd. Dit kan leiden tot overwinsten en als veel warmtebedrijven op deze manier opereren op langere termijn tot onrealistisch lage, niet kostenreflectieve tarieven voor de overige gereguleerde goederen en diensten. Daarom is het wenselijk dat de ACM ook kan kiezen voor een andere methodiek, waarbij de kosten niet toegerekend worden aan warmtelevering en de overige tariefgereguleerde goederen en diensten maar opbrengsten van de overige tariefgereguleerde goederen en diensten van de totale kosten worden afgetrokken. Dit wordt geregeld in artikel 7.15, zesde lid.

Bijdragen van derden

Hier gaat het om ontvangen subsidies en de ongereguleerde kostendekkingsbijdragen (KDB) die bij de aanleg van een warmtenet zijn betaald. Als hier geen rekening mee wordt gehouden worden

de warmtebedrijven tweemaal vergoed voor dezelfde kosten: één keer door de subsidie/KDB, en daarna opnieuw in tarieven. Om dit te voorkomen moeten bijdragen deze bedragen van de kosten worden afgetrokken die in de warmteleveringstarieven worden opgenomen. Dit wordt geregeld in artikel 7.15, zevende lid, onderdeel a. In sommige situaties zijn deze bijdragen in het verleden ontvangen en al afgetrokken van de waarde van de activa. In deze situaties hoeven de bijdragen niet opnieuw afgetrokken te worden.

Een uitzondering op deze regel zijn subsidies die specifiek bedoeld zijn de onrendabele top te dekken. In principe zou onder kostengebaseerde regulering geen onrendabele top moeten bestaan. Tarieven dekken dan naar verwachting de kosten. Echter, in fase 2 is de regulering mogelijk niet verfijnd genoeg om rekening te houden met alle specifieke omstandigheden waardoor de reguleerde tarieven niet voldoende zijn om de efficiënte kosten te dekken. Voor dit soort situaties kunnen subsidies worden opgericht. Als deze subsidies vervolgens afgetrokken worden van de kosten die in tarieven terechtkomen, zouden warmtebedrijven dan hun kosten alsnog niet kunnen dekken. Daarom wordt er de mogelijkheid opengehouden dat de subsidies niet afgetrokken worden. Dit wordt geregeld in artikel 7.15, achtste lid, onderdeel a. De voorwaarden van desbetreffende subsidie moeten dan duidelijk aangeven dat deze subsidie niet wordt afgetrokken.

Een tweede uitzondering wordt in artikel 7.15, achtste lid, onderdeel b, gemaakt voor bijdragen die bedoeld zijn om tarieven voor een specifieke groep verbruikers te verlagen. Dergelijke bijdragen worden alleen in mindering gebracht op de tarieven die voor deze groep gelden. In sommige situaties wil misschien een woningcorporatie, een VvE of een ontwikkelaar vooraf aan het warmtebedrijf een bedrag betalen om de toekomstige warmtetarieven voor zijn huurders/leden/klanten te verlagen. Zonder deze uitzondering zou een dergelijke bijdragen moeten leiden tot de verlaging van tarieven voor alle verbruikers, terwijl de groep waarvoor de bijdrage bedoeld was er slechts beperkt van zou profiteren. Op deze manier wordt een afkoop van toekomstige betalingen voor specifieke groep mogelijk gemaakt.

Uitgesloten kosten

Betaalde boetes worden niet meegenomen in de kosten die opgenomen worden in warmteleveringstarieven. Een doel van boetes is om het bedrijf financiële prikkels te geven om zich te houden aan wet- en regelgeving. Als deze boetes vervolgens terugverdiend mogen worden in tarieven, zijn deze prikkels weg. Om deze reden moeten betaalde boetes uitgesloten worden uit de kosten die opgenomen worden in tarieven. Dit wordt geregeld in artikel 7.15, vijfde lid, onderdeel a. Hetzelfde geldt voor bedragen die betaald worden in het kader van last onder dwangsom en schadevergoeding die voorkomen uit onrechtmatig handelen.

7.3.6. Elementen van toegestane kosten

De wet bepaalt dat de referentietarieven in fase 2 gebaseerd zijn op kosten inclusief een redelijk rendement. De kosten van een warmtebedrijf bestaan uit operationele kosten en investeringskosten. Operationele kosten zijn bijvoorbeeld de kosten van inkoop, salarissen van medewerkers voor zo ver deze te maken hebben met operationele activiteiten, materiaalkosten (voor zo ver deze buiten de investeringskosten vallen), kosten van energie, etc. Deze kosten worden elk jaar opnieuw gemaakt om het bedrijf draaiende te houden. Deze kosten worden daarom ten behoeve van tariefregulering in het geheel toegeschreven aan het jaar waarin ze worden gemaakt.

Daarnaast zijn er nog investeringskosten. Deze kosten worden gemaakt om assets aan te schaffen of te bouwen die meerdere jaren worden gebruikt. Daarom worden deze kosten niet in een keer opgenomen in de kosten, maar verspreid over meerdere jaren. In elk jaar waarin de asset wordt gebruikt, wordt een deel van kosten die voor deze asset worden gemaakt opgenomen via afschrijvingen. Ten slotte draagt het warmtebedrijf ook financieringskosten. Het moet immers op het moment van de investering alle uitgaven doen ten behoeve van deze investering, terwijl hij het pas over meerdere jaren terugverdiend. Voor het deel van investeringen waarvoor de

vergoeding naar de toekomst worden verschoven, moet het warmtebedrijf financiering aantrekken. De kosten van deze financiering hangen af van bedrag dat gefinancierd moet worden, en de vergoeding die daarvoor aan financiers – leningverstrekkers of aandeelhouders – betaald moet worden (het hierboven genoemde redelijke rendement).

De totale toegestane kosten zijn dus de som van toegestane operationele kosten, toegestane afschrijvingen en toegestane vermogenskosten. Toegestane vermogenskosten worden bepaald door de toegestane activawaarde te vermenigvuldigen met het door het ACM vastgesteld redelijk rendement. Dit wordt beschreven in artikel 7.15, eerste en vierde lid.

Toegestane activawaarde is het deel van de investeringen uit het verleden dat nog niet afgeschreven en nog niet terugverdiend is, en waarvoor dus nog financieringskosten worden gemaakt. Het kan hier gaan zowel om de daadwerkelijke, als de genormeerde kosten zoals verder beschreven. Het redelijk rendement is de procentuele vergoeding aan kapitaalverstrekkers voor deze financiering.

Artikel 7.11, eerste lid bepaalt dat het redelijk rendement door de ACM wordt vastgesteld. In kapitaalintensieve industrieën is het gebruikelijk om het rendement gelijk te stellen aan de kosten die een bedrijf moet maken om zijn investeringen te financieren. Daarbij gaat het om zowel vreemd als eigen vermogen. In de praktijk wordt hiervoor meestal de WACC-methode gebruikt.

Regels ten aanzien van investeringskosten

Er bestaat een risico dat de kosten van een warmtenet in de eerste jaren na aanleg relatief hoog zijn, bijvoorbeeld omdat de activawaarde hoog is (met als gevolg hoge kapitaalkosten), of doordat nog niet de volledige voltoop is gerealiseerd, of omdat er in het begin nog ontwikkelkosten worden gemaakt. Hoge tarieven in de eerste jaren zijn zowel oneerlijk, omdat eerste verbruikers dan meer betalen voor dezelfde dienst als latere verbruikers, als mogelijk schadelijk voor de warmtetransitie omdat juist de eerste verbruikers, die een beslissing moeten nemen om zich wel of niet op een warmtenet aansluiten, geconfronteerd worden met hoge kosten. Daarom moet de ACM ernaar streven om de kosten zo gelijkmatig mogelijk te verdelen over tijd en over bestaande en toekomstige verbruikers. Dit wordt geregeld in artikel 7.11, derde lid. Het is verder aan de ACM om te bepalen op welke manier zij die gelijkmatige spreiding bewerkstelligt.

Artikel 7.15, tweede lid bepaalt verder dat de ACM de afschrijvingstermijn voor de activa bepaalt op basis van de economische levensduur met een maximum van 30 jaar. De maximumtermijn is opgenomen om de investeringszekerheid voor warmtebedrijven te vergroten.

7.3.7. Normering

Toegestane kosten zijn niet gelijk aan de daadwerkelijke kosten van de desbetreffende warmtevoorziening. Regulering op basis van de daadwerkelijke kosten geeft aan een warmtebedrijf geen prikkels om efficiënt te gaan werken en zijn kosten zo laag mogelijk te houden. Deze prikkel is belangrijk zodat verbruikers niet meer voor warmte betalen dan nodig. Om een efficiëntieprikkel in te bouwen zullen de kosten die in tariefformules worden opgenomen ten minste gedeeltelijk genormeerd worden. Normeren betekent dat de ACM de hoogte van de kosten bepaalt die met tarieven terugverdiend mogen worden. Doordat tarieven deels op genormeerde kosten zijn gebaseerd, volgen tariefwijzigingen niet precies de kostenwijzigingen van desbetreffende warmtevoorziening. Daardoor profiteert het warmtebedrijf van een kostenverlaging.

Normering kan op verschillende manieren worden ingevuld. Vaak wordt hiervoor benchmarking gebruikt, waarbij de kosten genormeerd worden op basis van de kosten van andere collectieve warmtevoorzieningen, waarbij er rekening wordt gehouden met alle relevante, niet door het bedrijf beïnvloedbare verschillen. In een ideale situatie reflecteert de norm de efficiënte kosten van een collectieve warmtevoorziening. De werkelijke kosten zijn dan 'opgeschoond' van inefficiënties, dat wil zeggen van kosten die het bedrijf zou kunnen vermijden door efficiënter te opereren. Een

goede norm houdt rekening met alle kostenbepalende factoren waar het warmtebedrijf geen invloed op heeft. Dit betekent bijvoorbeeld dat als de kosten van het soort bebouwing of ondergrond afhangen, de norm ook naar soort bebouwing of ondergrond wordt gedifferentieerd. Een goede norm is haalbaar voor het warmtebedrijf en idealiter gelijk aan de laagste kosten die een warmtebedrijf in zijn specifieke situatie, rekening houdend met de relevante factoren buiten zijn invloed, kan bereiken. Om een goede norm te bepalen, is daarom inzicht nodig in alle kostenbepalende factoren en in hoeverre deze door het warmtebedrijf beïnvloedbaar zijn.

In een ideale situatie bereikt normering de optimale balans tussen de beleidsdoelen van investeringszekerheid en betaalbaarheid: warmtebedrijven kunnen hun kosten altijd terugverdienen (de norm is haalbaar) en betalen verbruikers niet meer dan nodig (de norm is gelijk aan de laagste kosten die gemaakt moeten worden om warmte te leveren). Deze optie verdient daarom theoretisch de voorkeur. In de praktijk is normering die aan deze eisen volledig voldoet echter vrijwel nooit volledig haalbaar. Ervaringen uit bijvoorbeeld Denemarken laten zien dat benchmarking voor warmte enorm complex is door de grote verschillen tussen warmtesystemen.

In fase 2 van tariefregulering zal naar verwachting alleen een meer eenvoudige normering mogelijk zijn, waarbij beperkt rekening wordt gehouden met factoren buiten de invloed van het warmtebedrijf. Dergelijke normering zorgt wel voor efficiëntieprikkels en waarborgt betaalbaarheid – mits de norm niet te hoog wordt vastgesteld – maar leidt tot risico's voor investeringszekerheid. Ook is het risico van over- en onderrendementen dan hoger dan als tarieven op basis van de daadwerkelijke kosten worden berekend. De verwachting is wel dat in de loop van fase 2 de ACM een steeds beter inzicht krijgt in de kosten en normering steeds verfijnder wordt en beter rekening houdt met niet-beïnvloedbare kostenverschillen.

Om rekening te houden met deze uitdagingen in de uitvoering is daarom voorgesteld dat de toegestane kosten deels op de daadwerkelijke kosten kunnen worden gebaseerd. Dit wordt geregeld in artikel 7.16, eerste en tweede lid. Een voorbeeld van een dergelijke combinatie is een tariefformule waarin 50% genormeerde kosten, en 50% de daadwerkelijke kosten zijn opgenomen. Door de aanwezigheid van normering heeft het warmtebedrijf efficiëntieprikkels: een kostenverlaging van 10 euro leidt dan tot een daling van het tarief met 5 euro, waardoor het bedrijf van de kostenverlaging profiteert. Anderzijds is het risico voor warmtebedrijven lager dan bij volledige normering, omdat een deel van het tarief gebaseerd is op daadwerkelijke kosten. Naast de directe normering van de kosten bepaalt artikel 7.16, eerste lid dat de ACM ook kostenbepalende factoren normeren als deze in de tariefformules worden opgenomen. Het kan bijvoorbeeld gaan over warmteverliezen, volumes of het aantal werkuren. Als in de tariefformules daadwerkelijke kosten of andere gegevens, bijvoorbeeld volumes worden gebruikt om tarieven voor het jaar t te berekenen, zal het in de praktijk vaak gaan om de verwachte kosten op basis van de historische gegevens. De daadwerkelijke kosten voor het jaar t zijn dan immers nog niet bekend.

Het bovenstaande beschrijft de algemene regels voor normering van de kosten. Voor sommige kostencomponenten worden afwijkende regels vastgesteld als het gaat om normering (zie verder Specifieke regels voor bepaalde kostencomponenten).

Bij de invulling van de algemene normering moeten een aantal keuzes worden gemaakt:

- de weging van de norm, dat wil zeggen in hoeverre de toegestane kosten gebaseerd zijn op de norm (bijvoorbeeld, 30% of 60%);
- de basis voor de norm (waarop is de norm gebaseerd).

7.3.8. De weging van de norm

In de wet is bepaald dat de tariefregulering efficiëntieprikkels moet geven. Dit betekent dat de genormeerde kosten voldoende weging moeten krijgen. Dit wordt bepaald in artikel 7.16, derde lid. Hoe groter de weging van de norm, hoe sterker de efficiëntieprikkel omdat de wijzigingen in de

kosten van het warmtebedrijf minder invloed hebben op de tarieven. Volledige normering is ook mogelijk, mits investeringszekerheid voldoende wordt geborgd.

De optimale keuze tussen de daadwerkelijke en genormeerde kosten hangt voor een belangrijk deel samen met de kwaliteit van de norm aan de ene kant, en de kwaliteit van de kostengegevens van het warmtebedrijven aan de andere kant. De kwaliteit van de norm hangt af van de mate waarin de norm rekening houdt met de niet-beïnvloedbare kostenverschillen tussen verschillende warmtevoorzieningen. Een norm van lage kwaliteit houdt hier in zeer beperkte mate rekening mee, waardoor het gebruik daarvan een groot risico op over- en onderrendementen met zich meebrengt. In dit geval ligt het voor de hand om deze norm een beperkt gewicht toe te kennen.

Anderzijds speelt ook de kwaliteit van de kostengegevens een rol. De kwaliteit van de kostengegevens houdt bijvoorbeeld in dat duidelijk is welke kosten wel of niet opgenomen zijn in bepaalde kostenposten, hoe in het verleden omgegaan is met afschrijvingen op investeringen en of daaruit de hoogte van de oorspronkelijke investeringen te herleiden is. Ook moet het voor de ACM mogelijk zijn om te beoordelen of prijzen die warmtebedrijven betalen als ze goederen en diensten inkopen bij onderdelen van dezelfde groepsmaatschappij, de productiekosten van deze goederen en diensten reflecteren.

Op dit moment heeft de ACM onvoldoende inzicht in de kostenbepalende factoren, noch in de betrouwbaarheid van de kostengegevens van warmtebedrijven. Pas als de ACM in het kader van de voorbereiding van fase 2 kostengegevens van warmtebedrijven zal gaan verzamelen, zal de kwaliteit van beide maatstaven blijken. Dit kan ook veranderen over tijd: dankzij toegenomen transparantie en naarmate de ACM en warmtebedrijven meer ervaring hebben met tariefregulering, krijgt de ACM in de loop van de tijd steeds meer inzicht en wordt de kwaliteit van zowel de gegevens over daadwerkelijke kosten als van de norm, hoger. De kwaliteit kan echter in ongelijke mate toenemen, waardoor de relatieve kwaliteit en de beste weging van de daadwerkelijke en genormeerde gegevens kan veranderen. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat de ACM met 10% normeren begint en naarmate de kwaliteit van de norm stijgt, het aandeel daarvan 50% wordt. Ook kan het wenselijk zijn om warmtebedrijven voldoende tijd te geven om zich aan te passen aan de norm. Een norm kan namelijk soms wel haalbaar zijn, maar pas op langere termijn. Zo kan het tijd kosten om bedrijfsvoering aan te passen. Het is dus wenselijk om aan de ACM voldoende ruimte te bieden om hieraan zelf invulling te geven. Naast uitvoerbaarheid moet de ACM hierbij ook kijken in hoeverre normering bijdraagt aan de doelen van tariefregulering en daarin een afweging maken. Bijvoorbeeld, als de mogelijkheid om bepaalde kosten te verlagen heel beperkt is, zou sterk normeren van deze kosten op basis van een gemiddelde weinig bijdragen aan efficiëntie maar zou mogelijk een lagere investeringszekerheid leiden.

Het is verder gewenst dat de ACM de mogelijkheid heeft om de weging van de norm verschillend voor verschillende kostencomponenten en kostenbepalende factoren vast te stellen. Dit wordt geregeld in artikel 7.16, eerste lid. Voor sommige kosten of kostenbepalende factoren kan een goede norm eerder beschikbaar zijn dan voor andere. Een aandachtspunt is wel dat significante verschillen in de mate van normering warmtebedrijven kunnen aansporen om met kostenposten administratief te 'schuiven'. Hier zal de ACM dus prudent mee om moeten gaan.

7.3.9. De basis voor de norm

Artikel 7.16, vierde lid, bepaalt dat de norm die de ACM bepaalt voor een collectieve warmtevoorziening met bepaalde kenmerken reflecteert de gemiddelde verwachte kosten van een collectieve warmtevoorziening met deze kenmerken. In het vijfde lid is geregeld dat de ACM deze gemiddelde verwachte kosten kan bepalen met gebruik van gegevens van andere collectieve warmtevoorzieningen of andere warmtebedrijven. Daarbij corrigeert de ACM zo veel mogelijk voor de relevante verschillen tussen warmtevoorzieningen die invloed hebben op de kosten en die niet het gevolg zijn van inefficiëntie. Zo kan bijvoorbeeld verwacht worden dat de norm voor inkoopkosten van warmte afhankelijk is van de beschikbare bronnen, en de kosten van het netwerk afhankelijk van de grootte van het netwerk.

Bij het gebruik van de gegevens van andere collectieve warmtevoorzieningen kan de ACM zich baseren op een steekproef. Daarnaast is in het vijfde lid geregeld dat de ACM de inschatting van de gemiddelde verwachte kosten kan baseren op marktgegevens of marktonderzoek en als er in Nederland onvoldoende gegevens beschikbaar zijn, kan de ACM ook gegevens uit het buitenland gebruiken.

Door als norm de gemiddelde verwachte kosten te gebruiken, benaderen de tarieven die in de markt gemiddeld worden gehanteerd de gemiddelde kosten van alle warmtebedrijven. Normering zorgt voor efficiëntieprikkel waardoor het verwacht kan worden dat de daadwerkelijke kosten redelijk efficiënt zijn. Daarmee benaderen de door verbruikers gemiddeld betaalde tarieven de efficiënte kosten, en verdienen warmtebedrijven naar verwachting hun efficiënte kosten terug, inclusief een redelijk rendement. Hiermee wordt een balans gezocht tussen betaalbaarheid en investeringszekerheid. Alternatieven zoals baseren van de norm op de kosten van meest efficiënte collectieve warmtevoorzieningen of een norm die hoger is vastgesteld dan de gemiddelde kosten, zijn ongewenst omdat ze gemiddeld genomen tot onder- of onderrendementen leiden, met negatieve gevolgen voor investeringszekerheid of betaalbaarheid.

Normering leidt enerzijds tot een risico voor het warmtebedrijf dat hij zijn kosten niet terugverdiend, maar biedt ook kansen om een hoger rendement te halen dan als de tarieven werkelijke kosten zouden volgen. Collectieve warmtevoorzieningen die efficiënter zijn dan gemiddeld, zullen naar verwachting een hoger rendement halen dan het door de ACM vastgesteld redelijk rendement. Omdat in fase 2 van tariefregulering de rendementstoets wordt afgeschaft, mogen deze warmtebedrijven dat extra behaalde rendement houden. Verder betekent normering per kostencomponent niet noodzakelijk dat een collectieve warmtevoorziening die op een specifiek component relatief hoge kosten heeft, zijn kosten niet terugverdiend. Deze warmtevoorziening kan namelijk relatief lage kosten hebben op een ander kostencomponent, waarmee hij de hogere kosten op een ander kostencomponent kan compenseren. Pas als een collectieve warmtevoorziening op alle kostenonderdelen relatief inefficiënt is, daalt zijn rendement onder het redelijk rendement.

7.3.10. Specifieke regels voor bepaalde kostencomponenten

Zoals hierboven aangegeven, gelden voor sommige kostencomponenten specifieke regels als het gaat om normering. Dit wordt geregeld in artikel 7.17.

Inkoop van elektriciteit en gas

Artikel 7.17, eerste lid, regelt dat de inkoopkosten voor elektriciteit en gas worden genormeerd met het gebruik van de wholesaleprijzen van elektriciteit en gas. De ACM zal bepalen welke wholesaleprijs het wordt. Deze norm is voor iedereen haalbaar omdat warmtebedrijven elektriciteit en gas in wholesalemarkten kunnen inkopen. De marktprijzen benaderen naar verwachting ook goed de efficiënte kosten. Naast de kale wholesaleprijs moeten bedrijven ook de kosten van de energiebelasting voor de ingekochte gas en elektriciteit dragen. Deze kosten worden dus ook in de norm opgenomen. De ACM kan eventueel ook de inkoopvolumes normeren op basis van de hierboven beschreven algemene regels voor normering.

Restwarmte

In de wet wordt bepaald dat restwarmte om niet, alleen tegen uitkoppelkosten, moet worden geleverd. Omdat deze kosten gereguleerd zijn, bepaalt het tweede lid van artikel 7.17 dat die tegen de daadwerkelijke kosten in de tarieven worden opgenomen.

Bestaande inkoopcontracten voor warmte

Warmtebedrijven hebben vaak langetermijncontracten met leveranciers van warmte. De in deze contracten opgenomen prijzen kunnen tijdens hun looptijd niet worden gewijzigd. Het zijn dus kosten die warmtebedrijven op korte termijn niet kunnen beïnvloeden en die aanzienlijk kunnen zijn. Door het normeren van deze kosten zouden sommige warmtebedrijven in financiële

problemen kunnen komen. Daarom bepaalt artikel 7.17, derde lid, dat deze kosten tegen daadwerkelijke kosten in tariefformules worden opgenomen. Op verzoek van de ACM moeten bedrijven kunnen aantonen dat de contracten echt niet gewijzigd kunnen worden. Als bestaande contracten worden contracten aangemerkt die op het moment van de consultatie van deze regels, op 22 april 2024, van kracht waren. Indien er voor een latere datum zou worden gekozen, bijvoorbeeld de datum van de inwerkingtreding van de wet, zouden warmteproducenten erop kunnen aandringen om nog voor die datum de contractprijs te verhogen. Warmtebedrijven zouden dan geen belang hebben om zich tegen deze prijsverhoging te verzetten, gezien de hogere prijs via hogere warmtetarieven terugverdiend zouden mogen worden. Dit zou ten koste gaan van de betaalbaarheid voor verbruikers. Een verlenging van een contract wordt beschouwd als een nieuw contract.

Deze bepaling is niet van toepassing op inkoop van warmte bij bedrijven die onderdeel zijn van dezelfde groepsmaatschappij. In die gevallen kan de groepsmaatschappij immers beslissen om het belang van het warmtebedrijf het inkoopcontract te wijzigen. Op dergelijke inkoopkosten is de hieronder benoemde bepaling van toepassing.

Interne inkoop van goederen en diensten

Als een warmtebedrijf diensten of producten afneemt bij een zusterbedrijf ontstaat er een risico op inefficiënte kosten. Bijvoorbeeld in een situatie waarbij een warmtebedrijf warmte inkoop bij een bron die in eigendom is van een zusterbedrijf (bijvoorbeeld een WKK). Omdat de prijzen van bronnen niet gereguleerd zijn, kan het zusterbedrijf in zo'n geval de prijzen van warmte sterk boven de kosten verhogen. Als het warmtebedrijf de daadwerkelijke inkoopkosten kan invullen in de tariefformules leidt dat tot hogere tarieven en een hogere winst voor de groepsmaatschappij. In dit geval zijn de tarieven voor warmte niet werkelijk op kosten gebaseerd en maakt de groepsmaatschappij waar het warmtebedrijf onderdeel van is, toch overwinsten op warmte. Naast warmte kan het ook gaan om andere diensten, bijvoorbeeld personeel of ICT-diensten.

Om te voorkomen dat warmtebedrijven die onderdeel zijn van een groepsmaatschappij op deze manier tariefregulering omzeilen en de facto tarieven hanteren die hoger zijn dan de kosten, bepaalt artikel 7.17, vierde lid dat de kosten van de interne inkoop van goederen en diensten gebaseerd moeten zijn op de productiekosten van deze goederen en diensten. Dit geldt zowel voor het genormeerde deel als de daadwerkelijke kosten:

- Indien in de tariefformule daadwerkelijke kosten van de inkoop worden opgenomen, moeten ze worden gebaseerd op de kosten (die het onderdeel van de groepsmaatschappij die deze goederen en diensten verkoopt) maakt om deze goederen en diensten te produceren. In de wet heeft de ACM bevoegdheid gekregen om informatie over kosten in te zien van de groep waartoe het bedrijf behoort. Op deze manier kan de ACM controleren of de interne inkoopkosten inderdaad de kosten reflecteren. Bij ministeriële regeling kunnen er nadere regels worden gesteld over hoe deze kosten worden bepaald.
- Daarnaast kan de ACM de interne inkoopkosten normeren. Deze norm kan de ACM opstellen volgens de algemene regels voor normering. De norm zou de gemiddelde verwachten kosten moeten reflecteren die gemaakt moeten worden om de goederen en diensten te produceren.

Warmtetransport

Sommige warmtebedrijven zullen gebruik maken van de diensten van een warmtetransportbeheerder. De tarieven voor warmtetransport worden gereguleerd. Het vijfde lid van artikel 7.17 bepaalt daarom dat de kosten van de inkoop van warmtetransport bij een warmtetransportbeheerder op basis van deze gereguleerde tarieven in de tariefformules worden opgenomen.

Elementen uit het uitgewerkte kavelplan

Voor een aanleg van een nieuwe collectieve warmtevoorziening moet het aangewezen warmtebedrijf een uitgewerkt kavelplan opstellen. Dit plan bevat een indicatie van kosten en tarieven en het college van burgemeester en wethouders moet hiermee instemmen. Het

warmtebedrijf moet zich houden aan het uitgewerkte kavelplan en alle wijzigingen daarvan moeten ook door het college worden goedgekeurd. Bijvoorbeeld, het ontwikkelen van een nieuwe duurzame warmtebron als vervanging van een oude fossiele warmtebron leidt tot een aanpassing van het uitgewerkte kavelplan en daarom moet het college daarmee instemmen. Elders in dit besluit is geregeld dat de indicatie van kosten en tarieven in het uitgewerkte kavelplan bepaald wordt op basis van een kostenmodel, waarin inzichtelijk wordt gemaakt waar de kosten door worden veroorzaakt en door welke toekomstige factoren zij kunnen wijzigen (denk bijvoorbeeld aan de stijging van energieprijzen). Hetzelfde kostenmodel dient ook aan de basis te liggen van het investeringsplan dat door de ACM moet worden goedgekeurd, en aan het prijsaanbod dat een warmtebedrijf doet aan nieuw aan te sluiten verbruikers.

Artikel 7.17, zesde lid bepaalt dat indien het kostenmodel met de indicatie van de kosten en daarop gebaseerde tarieven als onderdeel van het uitgewerkte kavelplan goedgekeurd is door het college van burgemeester en wethouders, de ACM elementen van het meest recente goedgekeurde plan kan gebruiken om de toegestane kosten van de desbetreffende warmtevoorziening deels of volledig te normeren. De norm voor een bepaalde collectieve warmtevoorziening is dan niet gebaseerd op gemiddelde verwachte kosten van een collectieve warmtevoorziening met de kenmerken van deze collectieve warmtevoorziening, maar op de verwachte kosten van de collectieve warmtevoorziening zelf. Op deze manier kan de norm beter rekening houden met lokale omstandigheden die van invloed zijn op de kosten (type bebouwing, situatie in de ondergrond, afstand tot de bron, etc.). Hierdoor is er meer ruimte voor maatwerk dan bij een meer algemene, door de ACM vastgestelde norm. Naar verwachting verbetert dit de investeringszekerheid. Het zal dan gaan om het gebruik van de gegevens uit het uitgewerkte kavelplan die naar verwachting in de toekomst niet zullen wijzigen, zoals de investeringskosten, aantal aansluitingen en de voorspelbare operationele kosten. Andere kosten die in het plan worden opgenomen, zoals bijvoorbeeld de inkooprijzen van warmte of energie, zijn minder goed voorspelbaar omdat ze afhankelijk zijn van de ontwikkelingen in energiemarkten en daarom niet geschikt om te gebruiken in tariefregulering. Naast het normeren van kosten kan het ook gaan om het gebruik van gegevens uit het kavelplan om kostenbepalende factoren te normeren, zoals warmtevolumes of warmteverliezen.

Naast het rekening houden met lokale omstandigheden heeft het gebruik van het uitgewerkte kavelplan in tariefformules het voordeel dat de gemeente meer controle en zekerheid heeft over de toekomstige tarieven voor verbruikers, en dat daarmee verbruikers beter worden beschermd tegen toekomstige stijgingen van (met name vaste) tarieven. Van een goedgekeurd uitgewerkt kavelplan mag namelijk alleen afgeweken worden als het college ermee instemt. Indien de kosten later toch hoger blijken te zijn, kan het warmtebedrijf de naar aanleiding daarvan gewijzigde uitgewerkte kavelplan door de gemeente laten goedkeuren. Na deze goedkeuring kunnen ook de tarieven wijzigen. Het warmtebedrijf wordt op deze manier beschermd tegen onverwachte kostenstijgingen waar hij geen invloed op heeft. De verbruiker wordt beschermd doordat het college eventuele tariefwijzigingen moet goedkeuren.

Doordat de toegestane kosten bepaald worden op basis van het uitgewerkte kavelplan en niet op basis van de daadwerkelijke kosten, heeft het warmtebedrijf prikkels om na aanleg efficiënt te opereren. Aan de andere kant heeft hij echter geen prikkels om investeringen efficiënt te plannen, en kan er een prikkel ontstaan om de kosten in de investeringsplannen te overschatten. Als een warmtebedrijf kosten in het kavelplan bewust hoger inschat dan realistisch is, leidt dit tot overwinst. We schatten dit risico echter in de komende jaren als beperkt. Op dit moment worden kosten in investeringsplannen vaak overschreden. Om draagvlak voor warmte te creëren en gemeenten en verbruikers aan boord te krijgen, moeten warmtebedrijven juist scherp begroten. Het overschatten van de kosten zou leiden tot het risico dat plannen niet doorgaan omdat er door hoge tarieven geen draagvlak meer is voor een warmtenet of dat de geplande toekomstige volumes niet gehaald worden.

De hierboven beschreven methode kan de ACM toepassen op elke collectieve warmtevoorziening waarvoor een uitgewerkt kavelplan is vastgesteld. Het kan gaan om nieuw aan te leggen warmtesystemen, maar ook op bestaande systemen als daar sprake is significante investering, bijvoorbeeld uitbreiding of verduurzaming, waarvoor een uitgewerkt kavelplan om deze reden wordt vastgesteld of aangepast.

Er is op dit moment nog veel onzekerheid over hoe het proces van het vaststellen van goedkeuren van uitgewerkte kavelplannen, investeringsplannen en aanbod tot aansluiting zal verlopen, en wat de kwaliteit en de transparantie van de uitgewerkte kavelplannen zal zijn. Daarom wordt de ACM niet verplicht om de uitgewerkte plannen als norm te gebruiken, maar krijgt zij slechts die mogelijkheid. Als de ACM ervoor kiest om het uitgewerkte kavelplan te gebruiken, dan zou dat wel met het oog op investeringszekerheid niet voor één reguleringsperiode moeten gelden, maar voor de hele looptijd van het uitgewerkte kavelplan.

Een van de elementen die de ACM op basis van het uitgewerkte kavelplan kan normeren, is het aantal aangesloten verbruikers. Op deze manier worden verbruikers beschermd tegen het risico van de tegenvallende volloop. Dit risico wordt dan neergelegd bij het warmtebedrijf. Dit is redelijk omdat het warmtebedrijf, in samenwerking met de gemeente, veel meer invloed heeft op de volloop dan een individuele warmteverbruiker. Ook dwingt het warmtebedrijf om realistische inschattingen te maken van het vollooppad. Indien de volloop tegenvalt zonder dat het warmtebedrijf aangerekend kan worden, kan het warmtebedrijf het college verzoeken om de wijziging van het uitgewerkte kavelplan op dit punt goed te keuren.

7.3.11. Aflevertemperaturen

Net als in fase 1, gelden in fase 2 verschillende tarieven voor verschillende soorten warmte. De ACM zal voor deze verschillende soorten warmte verschillende tariefformules vaststellen, zodanig dat de daarmee berekende maximale tarieven voor de verschillende soorten warmte de kostenverschillen reflecteren. Artikel 7.19 bepaalt om welke soorten warmte het gaat.

In fase 2 worden dezelfde subcategorieën van warmtelevering gehanteerd als in fase 1, namelijk:

- Warmte geschikt voor tapwater en ruimteverwarming (MT/HT);
- Warmte niet geschikt voor tapwater, geschikt voor ruimteverwarming (LT);
- Warmte niet geschikt voor tapwater en niet geschikt voor ruimteverwarming (ZLT);
- Alleen warm tapwater of warmte die alleen bestemd is voor het verwarmen van tapwater.

Deze indeling wordt nu in de warmtesector gehanteerd en er zijn daarmee geen problemen signaleerd. Er is daarom geen noodzaak om deze indeling aan te passen. Voor zeer lage temperatuur warmte wordt in fase 1 alleen een vast (gebruiksonafhankelijk) tarief gehanteerd. Voor zeer lage temperatuur warmte is betrouwbare meting van de hoeveelheid geleverde warmte namelijk zeer moeilijk. Om deze reden zullen hiervoor ook in fase 2 alleen vaste tarieven gelden en zal de ACM alleen voor de vaste tarieven tariefformules vaststellen. Het maximale variabele tarief voor zeer lage temperatuur warmte is daarom gelijkgesteld aan nul.

Naast warmte omvat tariefregulering ook koude, indien de levering van koude noodzakelijk is voor een efficiënte werking van de collectieve warmtevoorziening en het warmtebedrijf om die reden de verbruiker uitsluitend de mogelijkheid biedt om warmte in combinatie met koude af te nemen (zie art. 7.1, tweede lid, onderdeel b, van de wet). In de praktijk gaat het op dit moment om WKO-systemen. Voor deze systemen geldt ook al in de huidige Warmtewet en in fase 1 tariefregulering die gebaseerd is op de (geschatte) kosten gereguleerd. De prijs voor koude is namelijk gelijk aan de totale geschatte kosten van een WKO, min de opbrengsten die het bedrijf op zeer lage temperatuur mag halen op basis van de geldende tariefregulering van zeer lage temperatuur warmte. Zover voor de zeer lage temperatuur warmte als voor koude gaat het alleen om gebruiksonafhankelijk tarief. Op deze manier tellen de opbrengsten voor warmte en koude op tot de totale kosten van een WKO-systeem.

Kostengebaseerde tariefregulering moet ook zo ingericht zijn dat de verwachte totale kosten van een WKO terugverdiend worden. Dit zou gedaan kunnen worden door de kosten van een WKO aan warmte en koude toe te rekenen, en daar aparte tarieven voor vaststellen. Een dergelijke toerekening is echter heel lastig omdat de meeste elementen van het systeem zowel voor warmte als koude worden gebruikt. Dit is ook al gebleken bij de invoering van onder de Warmtewet geldende regulering van koudetarieven.⁷ Bovendien is dit niet nodig, omdat dit altijd gaat om situaties waarin koude en warmte worden afgenomen. Het voorstel is daarom om een kostengebaseerd tarief te hanteren voor koude en zeer lage temperatuur warmte samen. Net als nu, zou dit alleen gebruiksonafhankelijk tarief zijn. Voor zeer lage temperatuur systemen is het verbruik van warmte namelijk heel moeilijk te meten.

Naast zeer lage temperatuur systemen kunnen WKO's ook warmte met hogere temperaturen kunnen leveren, na opwaardering. Daardoor is het nodig om de verschillende categorieën van warmte/-koudelevering te onderscheiden, die een combinatie zijn van de hierboven beschreven types warmte met koude:

- Warmte geschikt voor tapwater en ruimteverwarming + koude;
- Warmte niet geschikt voor tapwater, geschikt voor ruimteverwarming + koude;
- Warmte niet geschikt voor tapwater en niet geschikt voor ruimteverwarming + koude.

Alleen warm tapwater of warmte die bestemd is alleen voor tapwater in combinatie van koude wordt niet geleverd. Voor de combinatie van zeer lage temperatuur warmte en koude geldt alleen een vast (gebruiksonafhankelijk) tarief. Voor de combinatie van koude met andere soorten warmte geldt zowel een vast als een variabel tarief, waarbij de variabele tarieven naar verwachting de kosten van de opwaardering van warmte zullen reflecteren.

7.3.12. Vaste en variabele tarieven

Net als in fase 1 zullen er in fase 2 voor warmtelevering twee soorten maximale tarieven van toepassing zijn: een vast (gebruiksonafhankelijk) leveringstarief en een variabel (gebruiksonafhankelijk) tarief. De ACM zal aparte tariefformules vaststellen voor vaste en variabele tarieven. Voor zeer lage temperatuur warmte en voor de combinatie van zeer lage temperatuur warmte met koude zal alleen een vast tarief van toepassing zijn (zie bespreking van de aflevertemperaturen).

Voor de overige soorten warmte en de combinatie daarvan met koude zullen zowel vaste, als variabele tarieven worden berekend. In artikel 7.14, tweede en vijfde lid wordt bepaald dat de tariefformule voor het variabele tarief de toegestane kosten van de bron en de toegestane variabele kosten (kosten die variëren met het aantal geleverde GJ) van het warmtenet zullen omvatten. Het achtste lid bepaalt dat de kosten van de bron ook de kosten van de warmtepomp omvatten. Het derde en zesde lid bepalen dat het vaste tarief gebaseerd zal worden op de toegestane vaste kosten (kosten die niet variëren met het aantal geleverde GJ) van het warmtenet. Op deze manier zal de tariefstructuur beter de kostenstructuur benaderen dan de tarieven in fase 1, gebaseerd op gasreferentie.

Er is niet voor gekozen om bij de warmtebron één-op-één de kostenstructuur van de warmtebedrijven te volgen in de tarieven. Een groot deel van de kosten van warmtebedrijven is vast, en sommige bronnen (vooral de duurzame bronnen waarvan het aandeel in de toekomst naar verwachting zal stijgen) hebben hele lage variabele kosten. Het één-op-één volgen van de tariefstructuur zou kunnen leiden tot zeer lage variabele tarieven en zeer hoge vaste tarieven, met als gevolg dat verbruikers weinig tot geen invloed zouden kunnen hebben op hun energierekening. Daarnaast zou het leiden tot een zeer grote verandering in de jaarlijkse energiekosten voor grote groepen verbruikers ten opzichte van de tariefregulering in fase 1. Beide effecten zijn vanuit het perspectief van de verbruikers ongewenst.

⁷ Nota van toelichting bij wijziging Warmtebesluit, 4 april 2019, Staatsblad 2019, 133.

Bij de voorgestelde methodiek zal het aandeel van het vaste tarief in veel gevallen naar verwachting stijgen. Dit zou er nog steeds toe kunnen leiden dat verbruikers met relatief weinig verbruik veel meer zouden gaan betalen, terwijl ze relatief weinig van de netwerkcapaciteit gebruiken. Daarom krijgt de ACM de mogelijkheid om het vaste tarief te differentiëren tussen verbruikers. Dit wordt geregeld in artikel 7.14, tiende lid. Voorwaarde hiervoor is dat dit gebeurt op basis van een kostengebaseerde parameter, dat wil zeggen een parameter die representatief is voor het gebruik van de capaciteit van het netwerk. Voorbeelden hiervan zijn de vloeroppervlakte van de woning, (piek)verbruik, vermogen, isolatieniveau, of een combinatie van deze verschillende indicatoren. Verder zou bijvoorbeeld onderscheid gemaakt kunnen worden tussen grondgebonden woningen en gestapelde woningen. De kostengebaseerde parameter kan verschillend zijn voor verschillende typen collectieve warmtevoorzieningen. Bijvoorbeeld, voor zeer lage temperatuur warmte is het verbruik geen geschikte parameter om tarieven te differentiëren, omdat daar het verbruik moeilijk te meten is. In fase 1 zijn deze tarieven al gedifferentieerd op basis van het vermogen van de aansluiting. Regulering in fase 2 zou hierop kunnen aansluiten.

Doordat vaste bronkosten opgenomen zijn het variabele tarief, dragen warmtebedrijven het risico dat ze door tegenvallende volumes hun kosten niet terug kunnen verdienen. Het gaat hierbij om volumes die tegenvallen vanwege een zachte winter, klimaatverandering of energiebesparing. Volgens warmtebedrijven zijn warmtevolumes door de twee laatste redenen afgelopen jaren structureel aan het dalen. Als de variabele tarieven zouden worden berekend met gebruik van historische volumes als een voorspeller voor de toekomstige volumes, zou dat leiden tot structurele onderrendementen. Daarom is in artikel 7.14, negende lid, opgenomen dat bij het vaststellen van de tariefformules voor variabele tarieven de ACM rekening moet houden met de verwachte ontwikkelingen in het verbruik van warmte binnen de komende reguleringsperiode.

7.3.13. Onderscheid naar type warmtesystemen

In de wet is voor de ACM de mogelijkheid opgenomen om in tariefformules onderscheid te maken naar type collectieve warmtevoorziening. De belangrijkste reden hiervoor is de grote diversiteit van warmtevoorzieningen en daaruit volgende diversiteit aan de kostenstructuren, waaronder de kostenelementen en kostenbepalende factoren. Zo heeft een kleine WKO een andere kostenstructuur dan een groot warmtenet die hoge temperatuurwarmte van een WKK gebruikt. Er bestaat een risico dat er met deze diversiteit niet in één tariefformule rekening kan worden gehouden en dat het daarom nodig is om voor verschillende typen warmtesystemen verschillende tariefformules vast te stellen. In artikel 7.18 zijn de criteria opgenomen die de ACM kan gebruiken om onderscheid te maken tussen verschillende typen warmtevoorziening.

Een belangrijk criterium voor het maken van onderscheid is de homogeniteit van kostenstructuur. Warmtesystemen die als dezelfde type worden geclassificeerd, zouden voldoende vergelijkbare kostenstructuur moeten hebben, bijvoorbeeld zoals dezelfde kostencomponenten en kostenbepalende factoren, zodat dezelfde tariefformule daarop van toepassing kan zijn. Er is bijvoorbeeld onderscheid denkbaar op basis van de type gebruikte bron, temperatuur van de warmte in het netwerk, grootte van het netwerk of soort bouw (bijvoorbeeld nieuwbouw of bestaande bouw, gestapelde of grondgebonden bouw).

Naast de kostenverschillen kan ook de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de gegevens een reden zijn om verschillende tariefformules vast te willen stellen. Als er meer gedetailleerde gegevens beschikbaar zijn en de ACM beoordeelt deze gegevens als betrouwbaar, kan de ACM voor deze warmtesystemen in een grotere mate uitgaan van de daadwerkelijke kosten. Een voorbeeld daarvan kunnen nieuw aangelegde collectieve warmtesystemen zijn, waar de kosten vanaf het begin volgens de RAR-regels van de ACM zouden moeten worden geregistreerd. Echter, ook warmtebedrijven met bestaande collectieve systemen kunnen zich inspannen om gegevens van goede kwaliteit te leveren. Omgekeerd kan het voor de ACM ook voor nieuwe collectieve warmtesystemen moeilijk zijn om de kosten te bepalen of te beoordelen, bijvoorbeeld omdat zij een onderdeel zijn van een groter bedrijf met meerdere warmtesystemen en meerdere activiteiten, met intransparante interne verrekenprijzen of kostentoe rekeningssystemen. Het

vaststellen van verschillende tariefformules op basis van de betrouwbaarheid van de gegevens kan deze verschillen tussen warmtesystemen ondervangen. Daarnaast kan het prikkelend geven aan bedrijven om zich in te spannen om hun gegevens zo betrouwbaar mogelijk te registreren en aan te leveren.

Er is ervoor gekozen om in het besluit alleen brede criteria van de homogeniteit van de kostenstructuur en beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de gegevens op te nemen. Er is nu namelijk onvoldoende inzicht in de kosten en gegevens van warmtebedrijven om meer specifieke criteria op te nemen. Ook kan het in de praktijk blijken dat de diversiteit tussen collectieve warmtevoorzieningen toch beter tot uiting kan komen in variabelen van de tariefformules dan door verschillende tariefformules voor verschillende typen warmtevoorzieningen vast te stellen. De ACM zal op basis van in de voorbereiding van fase 2 verkregen inzicht bepalen of, en welke, typen van warmtevoorzieningen zij wil onderscheiden.

Indien de ACM ervoor kiest om per type warmtevoorziening tariefformules te differentiëren, maakt zij tegelijk met het vaststellen van het methodebesluit aan warmtebedrijven bekend onder welke type hun warmtekavels zullen vallen en welke tariefformules daarop van toepassing zullen zijn. Deze indeling in typen zal tijdens de reguleringsperiode ongewijzigd blijven.

§ 7.4. Tariefregulering kleine collectieve warmtesystemen

Fase 1

In fase 1 zijn er geen verschillen tussen tariefregulering voor aangewezen warmtebedrijven en warmtebedrijven met een ontheffing voor een klein collectief warmtesysteem.

Fase 2

Voor kleine collectieve warmtesystemen zal in fase 2 grotendeels dezelfde systematiek van toepassing zijn als voor aangewezen warmtebedrijven. De enige uitzondering is dat de mogelijkheid om gegevens uit het uitgewerkte kavelplan te gebruiken vervalt, omdat er voor kleine collectieve systemen geen uitgewerkt kavelplan wordt opgesteld. De ACM kan wel binnen de regels die in dit besluit zijn vastgesteld, andere tarieven en tariefformules opstellen voor kleine collectieve systemen.

§ 7.5. Tariefregulering levering van warmte aan ten hoogste 10 kleinverbruikers

Voor de hele kleine systemen met ten hoogste 10 kleinverbruikers geldt in de wet een lichtere reguleringssystematiek. In artikel 7.21 zijn hier nadere regels voor opgenomen. Warmtebedrijven stellen zelf warmtetarieven vast die kostengebaseerd en transparant moeten zijn. Op verzoek van verbruikers toetst de ACM de tarieven. Voor deze toetsing stelt de ACM toetsingscriteria vast in een beleidsregel. Het is daarbij belangrijk dat consumenten zelfstandig kunnen beoordelen of aan toetsingscriteria wordt voldaan. Zo kunnen een groot aantal verzoeken worden voorkomen. Dit kan leiden tot melding bij de ACM. De ACM voert vervolgens de toets binnen zes maanden uit. Als deze toetsing leidt tot een conclusie dat tarieven niet op kosten zijn gebaseerd, worden de tarieven voor het betreffende jaar gecorrigeerd. Er vindt geen correctie voor voorgaande jaren plaats.

§ 7.6. Tariefregulering voor verhuurders/VvE's die warmte doorleveren

Er is sprake van doorlevering van warmte als de verhuurder of een VvE warmte geleverd krijgt van een warmtebedrijf en hij deze warmte vervolgens aan zijn eigen huurders of VvE-leden doorlevert. In deze situatie heeft het warmtebedrijf geen overeenkomst met de individuele verbruikers, maar met de doorleverancier (verhuurder of een VvE). Bij doorlevering van warmte is er altijd sprake van een centrale leveringsaansluiting waarop de verhuurder respectievelijk VvE de warmte van het warmtebedrijf ontvangt. Daarnaast vindt de doorlevering van warmte vanuit de centrale aansluiting aan de huurders respectievelijk leden altijd plaats via een in pandig leidingstelsel.

Centrale aansluitingen bedienen meerdere huishoudens en hebben daarom in veel gevallen een hoger vermogen dan 100 kW. Daarmee zijn dit geen kleinverbruikersaansluitingen en zouden ze in fase 2 zonder additionele regels niet onder tariefregulering voor kleinverbruikers vallen. In artikel 7.23 van de wet is geregeld dat de levering van warmte aan doorleveranciers dezelfde tariefregulering van toepassing is als op levering van kleinverbruikers. In fase 1 zijn de variabele leveringstarieven voor centrale aansluitingen gelijk aan de variabele leveringstarieven voor individuele aansluitingen. Vaste tarieven worden gedifferentieerd, waarbij er differentiatie plaatsvindt op basis van het vermogen van de aansluiting (zie verder beschrijving fase 1).

Ook in fase 2 worden variabele tarieven voor warmtelevering aan centrale aansluitingen gelijkgesteld aan variabele tarieven voor individuele aansluitingen, indien zij op hetzelfde warmtevoorziening zijn aangesloten. Gebruiksafhankelijke tarieven zullen in fase 2 worden gebaseerd op de inkoop of productiekosten van warmte. Warmtebedrijven kopen of produceren naar verwachting niet apart in voor individuele en centrale aansluitingen. De inkoopkosten per GJ zullen dus ook niet verschillen. Verder is het wenselijk om huishoudens achter een centrale aansluiting op een vergelijkbare manier te beschermen als huishoudens met een individuele aansluiting.

Omdat centrale aansluitingen meer capaciteit van het netwerk gebruiken dan individuele aansluitingen en dus verantwoordelijk zijn voor een groter deel van de netwerkkosten, is het redelijk dat ook het vaste tarief hoger is dan voor individuele aansluitingen. Dit is ook al in de fase 1 het geval. Dit besluit regelt dat de ACM het vaste tarief tussen kleinverbruikers kan differentiëren op basis van een kostengebaseerde indicator. Als de ACM deze differentiatie toepast, dan moet zij omwille van consistentie het vaste tarief voor centrale aansluitingen bepalen op basis van dezelfde parameter. Indien het vaste tarief voor kleinverbruikers niet wordt gedifferentieerd, kiest de ACM een passende kostengebaseerde indicator specifiek voor centrale aansluitingen.

§ 7.7. Tariefregulering warmtetransportnetten

7.7.1. Methodebesluit

In artikel 7.25, derde lid van de wet wordt bepaald dat de methode die de ACM gebruikt om de toegestane warmtetransportinkomsten vast te stellen kostengebaseerd moet zijn inclusief een door de ACM vastgesteld redelijk rendement. Verder wordt voorgeschreven dat de methode een efficiëntieprikkel dient te bevatten die de warmtetransportbeheerder stimuleert efficiënte kosten te maken die in het economisch verkeer gebruikelijk zijn. In artikel 7.22 wordt voorgeschreven dat de ACM in het methodebesluit ook de duur van de van de reguleringsperiode bepaald. Verder wordt voorgeschreven dat de ACM in het methodebesluit vast stelt wanneer sprake is van een significante en onverwachte stijging van de kosten, als bedoeld in artikel 7.25, tweede lid, van de wet.

Redelijk rendement

In artikel 7.22 wordt ook bepaald dat ACM in het methodebesluit een redelijk rendement vast stelt als bedoeld in artikel 7.25, derde lid van de wet. Het ligt in de rede dat de ACM dit doet aan de hand het gewogen gemiddelde van de kostenvoet vreemd en eigen vermogen ofwel de WACC.

Efficiëntieprikkel

Voorts dient de methode een efficiëntieprikkel te bevatten. In reguliere markten vormt concurrentie tussen aanbieders de belangrijkste drijfveer om efficiëntie te verhogen. Zoals omschreven in de algemene toelichting van de wet is bij warmtetransportnetten echter sprake van een monopolie. In zo'n geval kan met sectorspecifieke regulering de gereguleerde partij worden geprikkeld tot efficiëntie. In het onderzoek dat Ecorys heeft gedaan naar de tariefregulering is voorgesteld om bij warmtetransportnetten onderscheid te maken tussen een efficiëntieprikkel voor

kosten van aanleg (en ontwikkeling) en operationele kosten.⁸ Omdat het aantal voorziene warmtetransportnetten beperkt is een efficiëntieprikkel op basis van maatstafconcurrentie geen werkbare optie.

Voor het vaststellen van een efficiëntieprikkel voor de aanleg en ontwikkeling geldt dat er al een belangrijke prikkel uitgaat van de aanbestedingen die een warmtetransportbeheerder doet voor de inkoop van materialen en werkzaamheden. In aanvulling daarop wordt in artikel 7.23 van dit besluit voorgesteld om de warmtetransportbeheerder een validatie van de businesscase uit te laten voeren in opdracht van de ACM. De validatie dient te worden uitgevoerd door een onafhankelijk onderzoeksbureau, die aan de hand van kengetallen toetst of de investeringsramingen in de businesscase marktconform zijn. De validatie dient plaats te vinden nadat de warmtetransportbeheerder is aangewezen, maar nog voordat de eerste investeringen zijn gedaan. Wanneer tijdens de realisatie sprake is van een verschil tussen de werkelijke kosten van de aanleg en ontwikkeling van een warmtetransportnet van meer dan 15 procent ten opzichte van de voorziene gevalideerde kosten, maakt de warmtetransportbeheerder hiervan melding bij de ACM. Wanneer het gaat om een kostenverhoging dient de warmtetransportbeheerder aannemelijk te maken dat het om niet-beïnvloedbare kosten gaat. Wanneer de uitkomsten van aanbestedingen afwijken van de prognoses wordt dit sowieso beschouwd als niet-beïnvloedbaar. Indien de ACM beoordeelt dat er sprake is van een niet-beïnvloedbaar kostenverschil, gaat de ACM bij het vaststellen van de toegestane warmtetransportinkomsten uit van de werkelijke kosten van de aanleg en ontwikkeling van het warmtetransportnet. Indien de ACM beoordeelt dat het gaat om een beïnvloedbaar kostenverschil, gaat de ACM bij het vaststellen van de toegestane inkomsten uit van het deel van de werkelijke kosten van de aanleg en ontwikkeling wat overeenkomt met de gevalideerde voorziene kosten. Concreet betekent dit dat de ACM de werkelijke kosten zal activeren in de GAW tot het niveau waarvoor goedkeuring is verleend. Indien door een overheidsinstantie in het kader van subsidieverlening reeds een validatie van de voorziene kosten van de aanleg en ontwikkeling van een warmtetransportnet heeft plaatsgevonden op moment van inwerkingtreding van dit besluit dan gaat ACM uit van de werkelijke kosten van de aanleg en ontwikkeling bij het vaststellen van de toegestane warmtetransportinkomsten.

Voor het vaststellen van de efficiënte operationele kosten die samenhangen met transport wordt in artikel 7.24 van dit besluit voorgeschreven dat ACM voorafgaand aan een reguleringsperiode de hoogte van de operationele kosten die onderdeel zullen zijn van de toegestane warmtetransportinkomsten bepaalt. Het gaat hierbij om alle operationele kosten van de warmtetransportbeheerder die samenhangen met de gereguleerde taken met uitzondering de kosten die samenhangen met de kosten voor CAPEX entry, aansluit OPEX entry, aansluit CAPEX exit, aansluit OPEX exit en pompenergie. De operationele kosten bepaalt de ACM op basis van historische operationele kosten uit een aantal door haar gekozen representatieve jaren uit de voorgaande reguleringsperiode. ACM stelt hiervoor een model op waarin de variabelen die de hoogte van de operationele kosten bepalen staan opgenomen. In dit model worden alle parameters vastgezet op het kostenniveau zoals dat was ten tijde van representatieve peiljaren, met uitzondering van de getransporteerde volumes. Daarvoor wordt bij het bepalen van de toegestane warmtetransportinkomsten een voorspelling van de getransporteerde volumes gebruikt. Ook worden de parameters die vast worden gezet gecorrigeerd voor inflatie en verwachte niet-beïnvloedbare kostenwijzigingen. In de eerste reguleringsperiode zijn er nog geen historische gegevens. Het voorstel is om dan uit te gaan van de operationele kostenramingen op basis van een recente businesscase van de warmtetransportbeheerder.

Vaststellen toegestane warmtetransportinkomsten

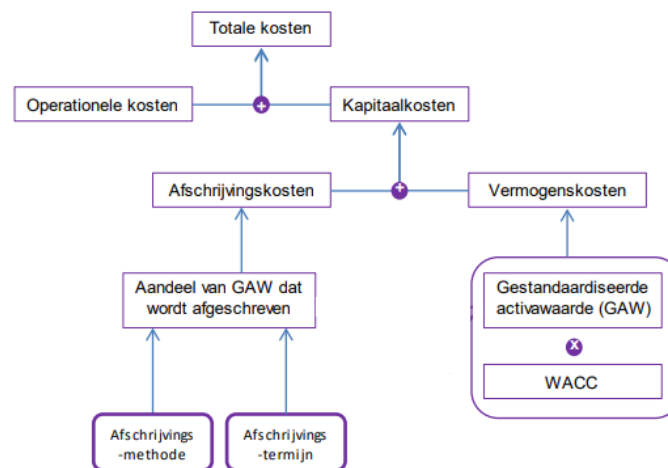
ACM berekent jaarlijks de toegestane inkomsten voor de warmtetransportbeheerder voorafgaand aan het reguleringsjaar waarvoor de toegestane inkomsten gaan gelden. Artikel 7.25 van dit

⁸ Rijksoverheid (2022), Uitwerking tariefregulering Wet collectieve warmtevoorziening: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/12/16/uitwerking-tariefregulering-wet-collectieve-warmtevoorziening> (blz. 52)

besluit schrijft voor dat ACM bij het vaststellen van de toegestane inkomsten uit gaat van de efficiënte kosten, inclusief een redelijk rendement zoals omschreven in de vorige paragraaf.

Toegestane warmtetransportinkomsten

De ACM bepaalt jaarlijks de toegestane inkomsten, waarbij de berekeningsmethode uit de onderstaande illustratie wordt gebruikt. Deze methode is gangbaar in de tariefregulering voor energie-infrastructuur. Artikel 7.25, tweede lid van dit besluit schrijft voor dat van de toegestane warmtetransportinkomsten de kosten van aansluit CAPEX entry, aansluit OPEX entry, aansluit CAPEX exit, aansluit OPEX exit en pompenergie worden uitgesloten. De voorlopige toegestane inkomsten zien enkel toe op een vergoeding voor de kosten van transport. Het gaat hierbij om zowel kosten voor aanleg (en ontwikkeling) als om operationele kosten. De wijze waarop de efficiënte kapitaals- en operationele kosten en de WACC worden bepaald staan uitgelegd in de vorige paragraaf. Tot slot stelt de ACM de rekenvolumes jaarlijks vast, zoals voorgeschreven in artikel 7.25, derde lid. Deze rekenvolumes zijn gebaseerd op de voorspelde gecontracteerde capaciteit. De verwachting is dat de gecontracteerde capaciteit goed te voorspellen is, omdat contracten voor een lange periode worden gesloten. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de berekening van de toegestane warmtetransportinkomsten (artikel 7.25, zesde lid). Deze kan bijvoorbeeld worden gebruikt om een volloopprijs te introduceren.

7.7.2. Omzetregulering en nacalculaties

In artikel 7.25, zesde en zevende lid, van dit besluit staan nacalculaties voorgeschreven die samenhangen met de keuze voor omzetregulering met nacalculatie, waarbij naast voor getransporteerde volumes ook gecorrigeerd kan worden voor niet-beïnvloedbare kosten. Door het toepassen van omzetregulering met nacalculatie en het corrigeren voor niet-beïnvloedbare kostenwijzigingen draagt het warmtetransportbedrijf geen risico dat gecontracteerde of getransporteerde volumes zullen afwijken van de voorspelde volumes, waardoor hij mogelijk minder inkomsten zou behalen. Dit is redelijk omdat het warmtetransportbedrijf op korte termijn weinig invloed heeft op de gecontracteerde en getransporteerde volumes. Door nacalculatie ook op niet-beïnvloedbare kosten toe te passen wordt daarnaast het risico weggenomen dat de warmtetransportbeheerder verlies zal lijden door kostenwijzigingen waar hij geen invloed op heeft, bijvoorbeeld stijgende energieprijzen.

Dit betekent dat ACM na afloop van elk jaar zal bepalen of de warmtetransportbeheerder niet te veel of te weinig inkomsten heeft behaald. Te veel of te weinig behaalde inkomsten ten opzichte van totale toegestane inkomsten zullen verwerkt worden in de toekomstige tarieven ($t+2$). Als onderdeel van de herberekening wordt het deel efficiënte operationele kosten als onderdeel van de toegestane inkomsten voor jaar t opnieuw berekend, met gebruik van hetzelfde model als gebruikt is om te toegestane inkomsten (voor het deel operationele kosten) te berekenen

voorafgaand aan de reguleringsperiode. In deze herberekening zal in ieder geval de voorspelling van de getransporteerde volumes worden vervangen door de gerealiseerde getransporteerde volumes. Dit is nodig omdat sommige, met name operationele kosten mogelijk deels volumeafhankelijk zijn. Verder worden aanpassingen gedaan in het model in dien sprake is van niet-beïnvloedbare wijzigingen in de operationele kosten. De operationele kosten die in de toegestane inkomsten worden opgenomen worden gedurende de reguleringsperiode dus niet aangepast als de kosten wijzigen, behalve als de kostenwijziging het gevolg is van gewijzigde volumes of niet-beïnvloedbaar is. Hierbij wordt een van de efficiënte kosten voor de aanleg (en ontwikkeling) van het warmtetransportnet voor het jaar t bij opgeteld. Bij de herberekening blijven de kapitaalskosten op hetzelfde niveau en hoeven niet te worden herberekend. Het verschil tussen de gerealiseerde inkomsten en de herberekende toegestane warmtetransportinkomsten wordt door de ACM opgeteld of afgetrokken van de toegestane warmtetransportinkomsten die worden vastgesteld voor het jaar twee jaar na het reguleringsjaar waar de herberekening betrekking op heeft.

7.7.3. Tariefvoorstel

In artikel 7.26 van dit besluit wordt voorgeschreven dat het tariefvoorstel dient te bestaan uit de volgende tariefdragers: transport, pompenergie, aansluit CAPEX entry, aansluit OPEX entry, aansluit CAPEX exit, aansluit OPEX exit. Hierbij wordt wel ruimte geboden voor flexibiliteit met het oog op het ontwikkelen van aanvullende goederen en diensten door de warmtetransportbeheerder. De ACM kan daarom op verzoek van één of meerdere warmtetransportbeheerders de goederen en diensten waarvoor een tariefvoorstel wordt gedaan aanpassen of deze aanvullen. Het tariefvoorstel dient op grond van artikel 7.26, eerste lid voor 1 mei aan de ACM te worden toegezonden.

De warmtetransportbeheerder betreft bij het tarief voor transport de toegestane warmtetransportinkomsten en de rekenvolumes voor voorspelde gecontracteerde capaciteit als bedoeld in 7.25, derde lid, van dit besluit. Het transporttarief is capaciteitsgebaseerd en wordt berekend door de toegestane inkomsten te delen door deze rekenvolumes.

Artikel 7.27, derde lid, van dit besluit schrijft voor dat de tarieven voor pompenergie, aansluit CAPEX entry, aansluit OPEX entry, aansluit CAPEX exit, aansluit OPEX exit worden vastgesteld op een hoogte gelijk aan de werkelijke kosten inclusief een redelijk rendement als bedoeld in artikel 7.26, derde lid van de wet. De ACM kan op verzoek van een afnemer de methode voor de berekening van de tarieven voor pompenergie, aansluit CAPEX entry, aansluit OPEX entry, aansluit CAPEX exit, aansluit OPEX exit controleren (artikel 7.27, vierde lid van dit besluit). Indien een verzoek is ontvangen overlegt de warmtetransportbeheerder binnen twaalf weken na de datum waarop de ACM de informatie die betrekking heeft op de toerekening van de kosten en opbrengsten die samenhangen met dit tarief. De ACM neemt binnen zes maanden een besluit nadat de informatie is ontvangen. Deze termijn kan eenmaal met ten hoogste zes maanden worden verlengd. Bij een overschrijding van de werkelijke kosten kan de ACM de warmtetransportbeheerder opdragen dit te verwerken in het eerstvolgende tariefvoorstel.

Artikel 7.28 van dit besluit schrijft voor dat het tarief voor pompenergie variabel is en wordt vastgesteld per eenheid getransporteerde warmte. Het tarief voor aansluit CAPEX entry, aansluit OPEX entry, aansluit CAPEX exit, aansluit OPEX exit kan bestaan uit vaste en variabele elementen. De variabele elementen kunnen variëren met de gecontracteerde capaciteit of getransporteerde warmte.

Het is een warmtetransportbeheerder toegestaan om in het voordeel van afnemers die voorafgaand aan het moment dat het eerste warmtetransportinvesteringsplan is vastgesteld door de ACM, zoals bedoeld in artikel 5.9, zesde lid, met deze afnemers een warmtetransportovereenkomst afsluiten met een lager tarief. De tarieven van klanten die op een later moment een warmtetransportovereenkomst afsluiten mogen maximaal 5% hoger zijn (artikel 7.27, achtste lid van dit besluit). De tarieven kunnen zowel eenmalig als verdeeld over verschillende periodes in rekening worden gebracht bij de afnemer.

8. Informatieverstrekking en verwerking persoonsgegevens

Dit hoofdstuk wordt verder in gevuld als de gegevensbeschermingseffectbeoordeling is afgerond. Op het niveau van de wet heeft deze reeds plaatsgevonden (zie hoofdstuk 9 van de toelichting van de wet). In de wet zijn een aantal informatiebevoegdheden toegekend aan de minister, ACM en het college. Deze bevoegdheden raken aan hun taken ten aanzien van toezicht en handhaving. In de gegevensbeschermingseffectbeoordeling op het niveau van de wet wordt geconcludeerd dat de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer en bescherming van de persoonsgegevens in verhouding staat tot de verwerkingsdoeleinden. Gezien er in dit besluit geen nieuwe toezicht- en handbevoegdheden met bijbehorende informatieverplichtingen zijn geïntroduceerd is de verwachting dat ook de bepalingen in dit besluit geen de inbreuk maken op de persoonlijke levenssfeer en bescherming van de persoonsgegevens die niet in verhouding staan tot de verwerkingsdoeleinden.

9. Slot- en overgangsbepalingen

§ 9.1. Algemeen

In het overgangsrecht in de wet zijn een aantal delegatiegrondslagen opgenomen die in hoofdstuk 11 van dit besluit zijn uitgewerkt. De onderwerpen waar het om gaat zijn het bepalen van de duur van de aanwijzing (paragraaf 9.2.), toegang tot bestaande collectieve warmtevoorzieningen (paragraaf 9.3.) en een ontheffing voor kleine collectieve warmtevoorzieningen (paragraaf 9.4.).

§ 9.2. Bepalen duur van de aanwijzing

In het overgangsrecht in de wet zijn regels opgenomen over het bepalen van de duur van de aanwijzing voor bestaande warmtebedrijven (artikel 12.4, tweede lid, van de wet). Hiervoor wordt dezelfde methodiek toegepast als bij het bepalen van de duur van aanwijzing in het geval dat een aanwijzing wordt gewijzigd door (zie artikel 2.8, zevende lid, van de wet). Eerst wordt er bepaald welke aansluiting het meest recent is van de 10% laatste aansluitingen (dus van de 10% aansluitingen die als laatste zijn aangesloten). De aanwijzingsduur die voor deze aansluiting geldt, wordt toegepast op de hele gewijzigde kavel. Artikel 11.1 van dit besluit regelt dat de aanvullende regels die in dit besluit voor de toepassing van artikel 12.4, tweede lid van de wet zijn opgenomen (zie artikel 2.9) zijn ook van toepassing in deze situaties, met twee verschillen. Ten eerste is de definitie van een aansluiting in artikel 2.8, zevende lid en 12.4, vijfde lid van de wet anders. Ten tweede wordt voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 12.4 van de wet als uitgangspunt genomen voor de bepaling van de minst recente aansluitovereenkomst van de laatste 10 procent van de leveringsaansluitingen in plaats van de datum van wijziging van de aanwijzing.

§ 9.3. Toegang tot bestaande collectieve warmtevoorzieningen

Het bestaande warmtebedrijf is op grond van artikel 12.9 van de wet verplicht om toegang te verlenen toegang tot zijn collectieve warmtevoorziening tegen redelijke voorwaarden en tarieven. Het bedrijf kan van de ACM een ontheffing krijgen van deze verplichting als hij door het verlenen van toegang zijn taken, zoals beschreven in art. 2.12, eerste lid, van de wet niet meer zou kunnen uitvoeren. In artikel 11.2 van dit besluit worden nadere regels gesteld over de aanvraag voor ontheffing, waaronder de informatie die het warmtebedrijf bij een aanvraag moet overleggen. In de praktijk zal een bedrijf een ontheffing aanvragen op het moment dat er toegang wordt gevraagd. In dit geval moet het warmtebedrijf bij de ACM het verzoek om toegang aanleveren, en een beschrijving van de collectieve warmtevoorziening waartoe toegang wordt verzocht. Daarnaast moet het warmtebedrijf aangeven welke taken hij niet zou kunnen uitvoeren als gevolg van het verlenen van toegang. Naar verwachting zal het in de meeste gevallen gaan om leveringszekerheid (artikel 2.12, eerste lid, onderdeel c en e van de wet), duurzaamheid (artikel 2.12, eerste lid, onderdeel g van de wet) en op verzoek aansluiten van alle gebouwen binnen de warmtekavel (artikel 2.12, eerste lid, onderdeel h van de wet). Als het warmtenet onvoldoende capaciteit heeft om op elk moment zowel eigen warmte en warmte van een ander bedrijf te transporteren,

ontstaat er risico voor leveringszekerheid. Ook kan toegang ertoe leiden dat het warmtebedrijf onvoldoende capaciteit heeft om iedereen binnen de warmtekavel die om aansluiting vraagt, aan te sluiten. Het risico voor duurzaamheid speelt vooral als een warmtebedrijf meerdere bronnen gebruikt, waarvan sommige meer en andere meer duurzaam zijn. Als het bedrijf toegang moet verlenen tot de transportcapaciteit vanuit de duurzame bron, moet hij mogelijk meer aanspraak maken op niet-duurzame capaciteit waardoor hij niet meer aan zijn duurzaamheidsverplichtingen voldoet. Daarnaast bestaat er ook een mogelijkheid dat andere taken niet uitgevoerd kunnen worden, zoals bijvoorbeeld veiligheid (art. 2.12, eerste lid, onderdeel f van de wet) als de koppeling leidt tot technische problemen.

Bij een aanvraag tot ontheffing moet het warmtebedrijf bewijsstukken aanleveren waaruit blijkt hij deze taken niet zou kunnen uitvoeren, of dat hij om zijn taken nog steeds te kunnen uitvoeren onredelijk hoge kosten zou moeten maken. Afhankelijk van de taak die in gevaar komt, kunnen de vereiste bewijsstukken verschillen. Indien het verlenen van toegang brengt leveringszekerheid in gevaar door onvoldoende capaciteit, ligt het voor de hand dat het warmtebedrijf dan de leveringszekerheidsrapportage overlegt, en daarnaast informatie over zijn totale capaciteit, eigen capaciteitsbehoefte (nu en in de toekomst) en de capaciteitsvraag van de toegang vragende partij. Als door toegang duurzaamheid in gevaar komt, zal naar verwachting onder andere de duurzaamheidsrapportage overlegd moeten worden. De ACM zal beoordelen of de overlegde bewijsstukken voldoende zijn en kan om aanvullende informatie vragen als die nodig is om de aanvraag te beoordelen.

§ 9.4. Ontheffing bestaande kleine collectieve warmtesystemen

In artikel 11.3 van dit besluit worden er nadere regels gesteld over de ontheffing van een bestaand klein collectief warmtesysteem. De aanvraag tot ontheffing, bedoeld in artikel 12.11, eerste lid, van de wet, wordt ingediend bij het college met gebruikmaking van de door de ACM gepubliceerde sjablonen. De aanvraag bevat in ieder geval:

- a. de naam van de aanvrager, het post- en bezoekadres en het nummer waarmee de rechtspersoon ingeschreven staat in het handelsregister;
- b. een geografische afbakening van het klein collectief warmtesysteem, gebaseerd op de gerealiseerde aansluitingen, de besluiten van het college of de overeenkomsten tussen het warmtebedrijf en het college.

Het college beslist binnen acht weken op de aanvraag tot ontheffing. De beslistermijn kan eenmalig met vier weken worden verlengd.

10. Gevolgen van het Besluit collectieve warmte

§ 10.1. Regeldruktoets

De regeldruk voortkomend uit dit besluit wordt in kaart gebracht aan de hand van het 'Handboek Meting Regeldrukkosten' van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. In de kern omvat dit "alle kosten die bedrijven en burgers maken om verplichtingen uit wet- en regelgeving correct na te leven en alle voorschriften op te volgen." Het gaat hierbij "om kosten die voortvloeien uit informatieverplichtingen en inhoudelijke verplichtingen, waaronder toezicht- gerelateerde verplichtingen". Een concept-regeldrukberekening en kwalitatieve inschatting is reeds opgesteld. In kwalitatieve zin is de verwachting dat er regeldruk effecten zullen optreden voor bedrijven naar aanleiding van een aantal nadere regels voortvloeiend uit dit besluit. Dit betreft onder andere de nadere verplichtingen die zijn gesteld voor het opstellen van een kavelplan en investeringsplan, als ook het invulling geven aan de financiële monitoring. Ook het voldoen aan de bepalingen omtrent tariefregulering zullen naar verwachting navenante regeldrukeffecten hebben. Verder dragen ook processen rondom transparantie, het aanvragen van een ontheffing en het voldoen aan de toets van ACM op organisatorische en financiële bekwaamheid bij aan het toenemen van regeldruk. Een definitieve inschatting van de regeldrukeffecten van dit besluit inclusief regeldrukberekening wordt parallel aan de internetconsultatie in procedure gebracht bij de Adviescollege toetsing regeldruk (ATR).

§ 10.2. Uitvoerbaarheidstoets decentrale overheden

De uitvoerbaarheidstoets decentrale overheden (UDO) is een proces waarbij gemeenten vroegtijdig betrokken worden bij de ontwikkeling van beleid dat gevolgen voor hen heeft. Met dat doel is in het kader van dit besluit al in een vroeg stadium het gesprek aangegaan met de koepelorganisaties van de medeoverheden: VNG, IPO en UvW. Daarbij zijn ook afspraken gemaakt over het betrekken van de koepelorganisaties bij de uitwerking van beleidsvoorstellen die zijn uitgewerkt ten behoeve van dit besluit. Er zijn afspraken gemaakt over een periodieke werkgroep waarin met de koepels wordt overlegd. Daarnaast zijn er verschillende stakeholderbijeenkomsten gepland waarbij ook de medeoverheden voor zijn uitgenodigd. In de periode tot aan de internetconsultatie hebben de medeoverheden op de voor hen relevante onderwerpen input kunnen leveren. Ook zal er nog een formele bestuurlijke toets plaatsvinden parallel aan de internetconsultatie.

§ 10.3. Overig gevolgen

Later in het traject zullen er conform het Beleidskompas en de aanwijzingen voor de regelgeving nog diverse toetsen worden uitgevoerd. Naar verwachting zal het hierbij gaan om de toets op doenvermogen, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid (U&H), Data Protection Impact Assessment (DPIA), milieueffectentoets (MET), bedrijfseffectentoets, formele bestuurlijke toets medeoverheden en de MKB-toets.